

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

ΙΑ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΞΕ'

Πέμπτη 29 Ιουνίου 2006

Αθήνα, σήμερα στις 29 Ιουνίου 2006, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11.27' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία της Προέδρου αυτής κ. **ΑΝΝΑΣ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Μιχαήλ Μπεκίρη, Βουλευτή Αχαΐας, τα ακόλουθα:

Α. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Η Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης κ. **ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ** – **ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ** κατέθεσε αναφορά με την οποία οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί Κορώνης, Χριστιανούπολης και Μουζακίου Μεσσηνίας ζητούν να γίνουν οι κατά νόμον ενέργειες για το αν και κατά πόσο είναι νόμιμη η παρακράτηση για τα προσωρινά και οριστικά δικαιώματα των δικαιούχων ελαιοπαραγωγών.

2) Ο Βουλευτής Χανίων κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Βατόλακκου Δήμου Μουσουρών Χανίων ζητεί να επανεξετασθούν οι ενστάσεις των ελαιοπαραγωγών της περιοχής του για τα δικαιώματα επιδοτήσεων.

3) Ο Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης κ. **ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Εργαζομένων «ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ» ζητεί τη συνέχιση των προγραμμάτων μετάδοσης της ΕΡΑ 5 στα βραχεία και μεσαία κύματα.

4) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Αγωνιστική Συνδικαλιστική Κίνηση Σωφρονιστικών Υπαλλήλων κλειστής φυλακής Νέας Αλικαρνασσού Ηρακλείου καταγγέλλει τη Διεύθυνση των φυλακών για παράνομες αποφάσεις κατά εργαζομένων.

5) Ο Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης κ. **ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΤΣΙΟΚΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Σοχού Θεσσαλονίκης ζητεί την απομάκρυνση του πεδίου βολής από την περιοχή Ασκού – Προφήτη.

6) Ο Βουλευτής Φθιώτιδας κ. **ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Θεσσαλιώτιδος Φθιώτιδας ζητεί, η διαχείριση της χρήσης νερού από τη λίμνη Σμοκόβου να

διενεργείται από εξειδικευμένο φορέα.

7) Ο Βουλευτής Κοζάνης κ. **ΛΑΖΑΡΟΣ ΛΩΤΙΔΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Εργαζομένων Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων Καπνού ζητεί την εργασιακή διασφάλιση των μελών του.

8) Ο Βουλευτής Καρδίτσας κ. **ΚΩΝ/ΝΟΣ ΡΟΒΛΙΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Φίλων Αποτέφρωσης ζητεί την ενεργοποίηση του νόμου για την αποτέφρωση των νεκρών.

9) Ο Βουλευτής Χανίων κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Υπαλλήλων Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χανίων ζητεί την ένταξη δικαιούχων μελών του στην κατηγορία ΤΕ.

10) Ο Βουλευτής Αργολίδας κ. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας με το οποίο καταγγέλλεται η εκμετάλλευση χώρου στο Μπούρτζι για δεξιώσεις και δείπνα.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 11145/26-05-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Νικολάου Σαλαγιάννη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1680/15-06-06 έγγραφο από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Σας διαβιβάζουμε συνημμένα το με αριθ. πρωτ. 11123/ 5-6-06 έγγραφο του Προέδρου του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ) σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης του Βουλευτή Κ. Ν. Σαλαγιάννη.

Ο Υπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

2. Στην με αριθμό 11093/25-05-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Γιάννη Κουτσούκου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 7017/4/6189/15-06-06 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Γ. Κουτσούκος, σας γνωρίζουμε ότι η ανάγκη βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών και της Αστυνομικής Διεύθυνσης Ηλείας αποτελεί βασικό στόχο του Υπουργεί-

ου μας και σημαντικό κεφάλαιο της ευρύτερης ενιαίας οργανωτικής μελέτης που αφορά στην αναδιοργάνωση και προσαρμογή των περιφερειακών αστυνομικών Υπηρεσιών στη σύγχρονη αστυνομική πραγματικότητα.

Επειδή η ανάγκη αναμόρφωσης της διαρθρωτικής και λειτουργικής τους δομής δεν περιορίζεται σε ορισμένες μόνο Αστυνομικές Διευθύνσεις της χώρας, αλλά καλύπτει το σύνολό τους, είναι προφανές ότι δεν είναι δυνατή η αποσπασματική εξέταση και αντιμετώπιση τοπικής εμβέλειας ζητημάτων. Συνεπώς, τα θέματα που αφορούν στη βελτίωση της δομής και της δυναμικότητας των Υπηρεσιών της Αστυνομικής Διεύθυνσης Ηλείας εξετάζονται στο πλαίσιο της ενιαίας αυτής οργανωτικής διαδικασίας, ώστε ο χρόνος και ο τρόπος ρύθμισής τους να ανταποκρίνονται στις πραγματικές τοπικές ανάγκες αστυνόμευσης και να είναι συμβατοί με τις λοιπές παραμέτρους της συνολικής μελέτης.

Για το σκοπό αυτό, στην παρούσα φάση, έχει καταρτισθεί σχετική μελέτη με την οποία έχει ολοκληρωθεί ο βασικός σχεδιασμός αναδιάρθρωσης όλων των περιφερειακών αστυνομικών υπηρεσιών και σταδιακά προωθούνται και υλοποιούνται καίριας σημασίας βελτιωτικές και οργανωτικές παρεμβάσεις και ρυθμίσεις.

Για το θέμα της στελέχωσης των αστυνομικών υπηρεσιών, σας πληροφορούμε ότι αυτό σήμερα αντιμετωπίζεται μέσα από τις δυνατότητες που παρέχει η δύναμη του σώματος της Ελληνικής Αστυνομίας, με ορθολογική κατανομή αυτής. Στο πλαίσιο δε αυτό έχει στελεχωθεί και η Αστυνομική Διεύθυνση Ηλείας με δύναμη, η οποία σήμερα παρουσιάζει έλλειμμα έναντι της οργανικής της, όπως συμβαίνει και με άλλες αστυνομικές διευθύνσεις που αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα. Πάντως, στα πλαίσια των υπηρεσιακών δυνατοτήτων, θα καταβληθεί προσπάθεια για την περαιτέρω ενίσχυση της ανωτέρω Διεύθυνσης με προσωπικό κατά τις γενικές μεταθέσεις του τρέχοντος έτους και ήδη προκηρύχθηκαν προς πλήρωση 16 θέσεις αστυνομικού προσωπικού διαφόρων βαθμών, οι οποίες θα καλυφθούν μετά την υποβολή αιτήσεων από τους ενδιαφερόμενους. Επίσης θα καταβληθεί προσπάθεια για την ενίσχυση της εν λόγω υπηρεσίας με νέους αστυνομικούς με την έξοδό τους από τη Σχολή Αστυφυλάκων.

Πέραν αυτών, το θέμα της πληρέστερης στελέχωσης των υπηρεσιών της εν λόγω Αστυνομικής Διεύθυνσης και της αποτελεσματικότερης λειτουργίας της θα αντιμετωπισθεί και με την ολοκλήρωση της προαναφερόμενης αναδιάρθρωσης-αναδιοργάνωσης των περιφερειακών αστυνομικών υπηρεσιών, με την οποία συναρτάται και η ανακατανομή της ορισθείσας το έτος 2003 οργανικής δύναμης αυτών, ώστε να εξοικονομηθεί προσωπικό, που θα διατεθεί σε μάχιμες Υπηρεσίες.

Σε ό,τι αφορά την αστυνόμευση και γενικά την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας στην Ηλεία, σας πληροφορούμε ότι στα πλαίσια της αντεγκληματικής πολιτικής από την Αστυνομική Διεύθυνση έχουν εκπονηθεί και εφαρμόζονται από τις υπηρεσίες της ειδικά σχέδια δράσης, εναρμονισμένα με τις ειδικές συνθήκες και ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής και προσαρμοσμένα στο προσωπικό και τα μέσα που αυτές διαθέτουν.

Ειδικότερα, συγκροτούνται γενικά και ειδικά συνεργεία για τη διενέργεια καθημερινών αστυνομικών ελέγχων, ενώ εφαρμόζεται και το μέτρο των εποχούμενων περιπολιών. Πρέπει δε να επισημάνουμε ότι το μέτρο αυτό, από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή του, έχει συμβάλει σημαντικά στην αντιμετώπιση της εγκληματικότητας σε όλες τις περιοχές της χώρας και έχει τύχει γενικής αποδοχής, ενώ από το Αρχηγείο της Αστυνομίας έχουν δοθεί συγκεκριμένες εντολές και οδηγίες για διενέργεια αυτών με την ίδια ένταση και συνέπεια. Στο πλαίσιο αυτό από την Αστυνομική Διεύθυνση Ηλείας διατάσσονται και πραγματοποιούνται οι προβλεπόμενες εποχούμενες περιπολίες, καθ' όλο το 24ωρο, βάσει καταρτισθέντων σχεδίων για την αστυνόμευση τόσο των πόλεων όσο και της υπαίθρου, ώστε να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά τα προβλήματα αστυνομικής φύσεως, όπως αυτά ανακύπτουν με βάση τη γεωγραφική κατανομή της εγκληματικότητας. Πάντως, με την εφαρμογή της νέας αντεγκληματικής πολιτικής και των νέων σχεδίων για την αντιμετώ-

πιση της εγκληματικότητας αναμένουμε θετικά αποτελέσματα.

Ο Υπουργός
ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ»

3. Στην με αριθμό 11059/24-05-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Άγγελου Μανωλάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 7017/4/6184/15-06-06 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. Μανωλάκης, σας γνωρίζουμε ότι, για την ολοκλήρωση του έργου C4I, αναγκαία προϋπόθεση αποτελεί η τροποποίηση της σχετικής σύμβασης, προκειμένου να ικανοποιηθούν άμεσα, αφενός μεν οι μεταολυμπιακές απαιτήσεις των εμπλεκόμενων φορέων του Δημοσίου, αφετέρου δε να αρθούν τα εμπόδια που δεν επιτρέπουν την πρόοδο των διαδικασιών παραλαβής αυτού. Έτσι, για το σκοπό αυτό και την επίλυση των θεμάτων που χρήζουν τροποποίησης έγιναν συζητήσεις μεταξύ των εκπροσώπων του ελληνικού δημοσίου και της αναδόχου εταιρείας SAIC, οι οποίες ολοκληρώθηκαν την 20-4-2006, με τη συμφωνία των μερών.

Κατόπιν τούτου, από το Υπουργείο μας ξεκίνησε και συνεχίζεται με γοργούς ρυθμούς η προβλεπόμενη διοικητική διαδικασία τροποποίησης της σύμβασης σε συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, το οποίο εκπροσωπεί το ελληνικό δημόσιο στο έργο C4I, σύμφωνα με τη σχετική Σύμβαση.

Αμέσως μετά την τροποποίηση της σύμβασης, θα περιέλθουν στην κυριότητα του ελληνικού δημοσίου τα υποσυστήματα εκείνα του έργου C4I, που έχουν αναπτυχθεί στον απαιτούμενο συμβατικό βαθμό και είναι κατάλληλα για τον επιχειρησιακό σκοπό που προορίζονται, οπότε θα επιστραφούν οι ανάλογες εγγυητικές επιστολές, που αντιστοιχούν σε αυτά, αφού μειωθεί το ποσό που θα προκύψει από τυχόν ελλείψεις-αποκλίσεις των εν λόγω υποσυστημάτων, καθώς και οποιασδήποτε άλλης απομείωσης που θα κριθεί αναγκαία για τη διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου.

Με τις προαναφερόμενες ρυθμίσεις δεν επέρχεται κανένα επί πλέον κόστος για το ελληνικό δημόσιο, από το αρχικά συμφωνηθέν, αλλά τουναντίον θα υπάρξει μείωση αυτού από διαπιστωθείσες ελλείψεις-αποκλίσεις, καθώς και από άλλες αναληφθείσες υποχρεώσεις από τη SAIC, ως αντιστάθμισμα της καθυστερημένης παράδοσης του έργου απ' αυτήν (αμοιβές τεχνικών μας συμβούλων κ.λπ.)

Ο Υπουργός
ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ»

4. Στην με αριθμό 11339/1-6-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Ρόβλια δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1723/15-6-06 έγγραφο από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ντ. Ρόβλιας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το Συμβούλιο των Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που συνήλθε στο Λουξεμβούργο στις 25-4-2006, στο οποίο η χώρα μας εκπροσωπήθηκε από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Ευαγ. Μπασιάκο, αποφάσισε, μετά από εισήγηση της Επιτρόπου κ. Mariann Fischer Boel, κατ' αρχήν τη λήψη κοινοτικών μέτρων στήριξης με συγχρηματοδότηση (κοινοτική και κρατική) του πτηνοτροφικού τομέα, ο οποίος επί μήνες υφίσταται τις σοβαρές, δυσμενείς επιπτώσεις από την εμφάνιση της νόσου της γρίπης των πτηνών.

Μετά από συστηματική συνεργασία που είχαμε με τους φορείς των πτηνοτρόφων, ζητήσαμε από το Συμβούλιο την εφαρμογή των παρακάτω μέτρων άμεσης προτεραιότητας:

Απόσυρση των αποθεμάτων του κρέατος των πουλερικών και των αυγών, με ανάλογη αποζημίωση.

Μέτρα στήριξης των παραγωγών, μικρών και μεγάλων, σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας, από εκείνο της παραγωγής και διάθεσης νεοσσών, μέχρι την ολοκλήρωση της

πρωτογενούς παραγωγής, τη διάθεση και την εμπορία.

Μέτρα αντιστάθμισης των ζημιών που έχουν υποστεί οι μονάδες που διαθέτουν νεοσσούς και ορνίθια για χωρική, οικογενειακής μορφής εκτροφή, αφού αυτές έχουν πληγεί ιδιαίτερα από την ισχύουσα, εδώ και καιρό, απαγόρευση της διακίνησης ζώων πουλερικών από περιοχή σε περιοχή.

Επίσης, προτείνουμε και πάλι, σε συνέχεια παλαιότερης πρότασης και του Υπουργού Επικρατείας κ. Θ. Ρουσόπουλου, την άμεση έναρξη συστηματικής εκστρατείας ενημέρωσης των Ευρωπαίων καταναλωτών, προκειμένου να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών στα προϊόντα του πτηνοτροφικού τομέα, που είναι απολύτως ασφαλή.

Σημειώνεται, ότι η ανωτέρω απόφαση του Συμβουλίου, είναι αποτέλεσμα πολύμηνης, από τον Οκτώβριο 2005, συστηματικών παρεμβάσεων και πιέσεων μας προς το Συμβούλιο.

Μετά την έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της καταβολής αποζημίωσης, απεστάλη στις 25-5-2006 στις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για έγκριση το Εθνικό Πρόγραμμα Δράσης για τη στήριξη της ελληνικής πτηνοτροφίας, από τις ζημίες που υπέστη λόγω της γρίπης των πτηνών.

Το πρόγραμμα δράσης που εκπονήθηκε ταχύτατα από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με τη συνεργασία και τη σύμφωνη γνώμη όλων των φορέων του πτηνοτροφικού τομέα, έχει εκτιμώμενο προϋπολογισμό υλοποίησης 92 εκατ. ευρώ και θα συγχρηματοδοτηθεί, μετά την έγκρισή του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατά 50% από εθνικούς και κατά 50% από κοινοτικούς πόρους.

Οι απαραίτητες πιστώσεις για την κάλυψη του ποσοστού (50%) συγχρηματοδότησης από εθνικούς πόρους έχουν εξασφαλισθεί από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Ο Υπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ»

5. Στην με αριθμό 11029/23-5-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Νικολάου Νικολόπουλου, δόθηκε με το υπ' αριθμ.Φ90022 / 14203/920/15-6-06 έγγραφο από τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αριθμ. 11029/23-05-06 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Ν. Νικολόπουλο, σχετικά με τη δημιουργία Σταθμού Α' Βοηθειών και Υποκαταστήματος ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στη Βιομηχανική Περιοχή Πατρών, σας γνωρίζουμε τα εξής

1) Στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ήδη λειτουργούν πλήρως στελεχωμένα και εξοπλισμένα πολυϊατρεία (Νομαρχιακές και Τοπικές Μονάδες Υγείας) πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας σε κέντρα περιοχών με ικανό αριθμό δικαιούχων περιθαλψής, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι δικαιούχοι της ευρύτερης περιοχής.

Σε κάθε Μονάδα υπάρχουν και λειτουργούν αποκεντρωμένοι υγειονομικοί σχηματισμοί, στους οποίους παρέχονται υπηρεσίες βασικών ειδικοτήτων. Έτσι, οι εργαζόμενοι στη ΒΙΠΕ Πάτρας-ασφαλισμένοι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ εξυπηρετούνται τόσο από το πλήρες πολυϊατρείο της Νομαρχιακής Μονάδας Υγείας ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Πάτρας όσο και από τα ιατρεία του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στα Βραχνεία με γιατρούς βασικών ειδικοτήτων και από τους γιατρούς του Ιδρύματος στην Κάτω Αχαΐα, περιοχές που βρίσκονται πολύ κοντά στη ΒΙΠΕ Πατρών.

Όλοι οι γιατροί των παραπάνω περιοχών εξυπηρετούν τους ασφαλισμένους με το σύστημα του τηλεφωνικού ραντεβού (184) και για τις προγραμματισμένες επισκέψεις, που αποτελούν την πλειοψηφία των περιπτώσεων, δεν υφίσταται πλέον ταλαιπωρία των ασφαλισμένων με ενδεχόμενη αναποτελεσματική μετακίνηση και απώλεια εργατοωρών.

Στους σχηματισμούς του Ιδρύματος αντιμετωπίζονται επείγοντα περιστατικά, που δεν απαιτούν αντιμετώπιση από νοσοκομειακή μονάδα. Περιπτώσεις εργατικών ή άλλων ατυχημάτων που χρήζουν νοσοκομειακής κάλυψης αντιμετωπίζονται με διακομική μέσω του 166 στα Νοσοκομεία της Πάτρας.

2) Προκειμένου η Διοίκηση του Ιδρύματος να προβεί στη σύσταση νέας διοικητικής μονάδας του Ιδρύματος, απαιτείται τροποποίηση του ισχύοντος Οργανισμού του.

Στη Διοίκηση του Ιδρύματος, έχουν συσταθεί ομάδες εργασίας για την τροποποίηση του οργανισμού του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, προκειμένου να επανεξεταστεί η λειτουργία όλων των μονάδων του Ιδρύματος σε σχέση με τα πληθυσμιακά στοιχεία ανά γεωγραφική περιοχή, το φόρτο των μονάδων, το χρόνο εξυπηρέτησης των ασφαλισμένων και εργοδοτών καθώς και τα αιτήματα φορέων για σύσταση αναβάθμιση μονάδων του.

Στα πλαίσια αυτά θα επανεξετασθεί θετικά και η σύσταση νέας Διοικητικής Μονάδας ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στη Βιομηχανική Περιοχή Πάτρας.

Ο Υπουργός
ΣΑΒΒΑΣ ΤΣΙΠΟΥΡΙΔΗΣ»

6. Στην με αριθμό 11090/25-5-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Βρεττού δόθηκε με το υπ' αριθμ. 7017/4/6188/15-6-06 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ν. Βρεττός, σε ό,τι μας αφορά, σας γνωρίζουμε ότι η χώρα μας αντιμετωπίζει τους αιτούντες άσυλο σύμφωνα με τις διατάξεις του διεθνούς προσφυγικού δικαίου (Συνθήκη Γενεύης 1951, συναφές Πρωτόκολλο Ν. Υόρκης 1967) και της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας, με αποκλειστικό σκοπό τη διασφάλιση των συμφερόντων των πραγματικών προσφύγων και την ενίσχυση της χώρας μας στη διεθνή κοινότητα.

Τα αιτήματα αυτά εξετάζονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες μας με αντικειμενικότητα, προσοχή και πάντα σε ατομική βάση, εντός του απολύτως αναγκαίου χρόνου και χορηγείται άσυλο μετά από αξιολόγηση των προβαλλομένων από τον αιτούντα λόγων και ειδικότερα των ισχυρισμών του σε σχέση με τις συνθήκες που επικρατούν στη χώρα προέλευσής του και εφόσον, αλληλένδετα με αυτές, συντρέχουν στο πρόσωπό του οι λόγοι δίωξης (φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξης και πολιτικών πεποιθήσεων), που αναφέρονται στον ορισμό του πρόσφυγα της Σύμβασης της Γενεύης του 1951. Συνεπώς το Υπουργείο μας, είναι αρμόδιο μόνο για το νομικό καθεστώς που διέπει τους αλλοδαπούς πρόσφυγες στην χώρα μας, τη διαδικασία καθορισμού της προσφυγικής τους ιδιότητας και τη χορήγηση σε αυτούς νομιμοποιητικών εγγράφων.

Ειδικότερα, οι υπηρεσίες μας προβαίνουν στη διερεύνηση όλων των υποθέσεων των αλλοδαπών, προκειμένου να διαπιστώσουν τα πραγματικά αίτια εγκατάλειψης της χώρας τους, εξετάζοντας παράλληλα την πιθανότητα κάποιοι από αυτούς να ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες που χρήζουν ειδικής προστασίας. Επίσης, ενημερώνουν τους αλλοδαπούς για τα δικαιώματά τους και κυρίως γι' αυτά της παρουσίας διερμηνέα, της επικοινωνίας και παράστασης με συνήγορο, καθώς και της επικοινωνίας με διεθνείς οργανώσεις και Μ.Κ.Ο. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται διερμηνείς, ενώ πέραν της προφορικής ενημέρωσης στους χώρους κράτησης έχουν αναρτηθεί σχετικά έντυπα όπου αναγράφονται τα δικαιώματά τους.

Επισημαίνεται όμως, ότι μεγάλος αριθμός αλλοδαπών, αμβιβόλου υπηκοότητας, που εισέρχεται λάθρα και μαζικά στη χώρα μας, χωρίς στοιχεία ταυτότητας και γενικά ταξιδιωτικά έγγραφα, αιτείται πολιτικό άσυλο, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις, όπως διαπιστώνεται εκ των υστέρων, πολλοί δηλώνουν ψευδή στοιχεία ταυτότητας, επικαλούμενοι χώρα προέλευσης που στην επικράτεια της υφίστανται εμφύλιες συρράξεις ή αυταρχικά καθεστώτα με σκοπό να τύχουν καλύτερης αντιμετώπισης από τις αρχές. Στις περιπτώσεις όπου βάσιμα δημιουργούνται θέματα δημόσιας τάξης και ασφάλειας, έως ότου διερευνηθούν πλήρως όλες οι υποθέσεις, δικαιολογείται η σύλληψη και κράτηση των αλλοδαπών σύμφωνα με τις διαδικασίες περί διοικητικής απόφασης απέλασης που προβλέπονται από τις διατάξεις του ν. 3386/2005.

Πάντως, οι αιτούντες άσυλο, δεν απομακρύνονται από τη χώρα μας εάν δεν ολοκληρωθεί οριστικά η διαδικασία εξέτασης του αιτήματός τους σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ. 1 της Σύμβασης της Γενεύης, του άρθρου 3 της Ε.Σ.Λ.Α. και άλλων διεθνών συμβάσεων. Επίσης και μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας και την απόρριψη του αιτήματος ασύλου ο αλλοδαπός

δεν επαναπροωθείται σε χώρα όπου κρίνεται ότι η ζωή ή η ελευθερία του απειλείται (εφαρμογή ρήτρας μη επαναπροώθησης).

Οι αιτήσεις ασύλου εξετάζονται κατ' ουσία και σε ατομική βάση σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία περί διαδικασιών ασύλου (π.δ. 61/1999) σε α' και β' βαθμό, χωρίς να απαιτείται η κατάθεση αποδεικτικών στοιχείων, ενώ σε περίπτωση οριστικής απορριπτικής απόφασης προβλέπεται η δυνατότητα εκ νέου υποβολής αιτήσεως ασύλου εφόσον προκύπτουν νέα στοιχεία. Σε κάθε περίπτωση καταβάλλεται προσπάθεια για τη βελτίωση των συνθηκών κράτησης των αλλοδαπών που εισέρχονται παράνομα στη χώρα μας, καθώς και για την ελαχιστοποίηση του χρονικού διαστήματος κράτησης, το οποίο δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες.

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τους αναφερόμενους στην ερώτηση αλλοδαπούς από το Σουδάν, σας ενημερώνουμε ότι δεν μπορεί να γίνει αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας σε όλους τους Σουδανούς που έρχονται στην χώρα μας, αφού για την κάθε περίπτωση αιτήματος ασύλου εξετάζεται αν οι λόγοι δίωξης που ισχυρίζεται ο αλλοδαπός είναι αιτιολογημένοι, αξιόπιστοι και αν έχει υποστεί παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του, σε σχέση με την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στη χώρα αυτή. Πάντως, σε περίπτωση που εξακριβωθεί ότι Σουδανοί προέρχονται από την περιοχή Νταρφούρ του Νοτίου Σουδάν, εκδηλώνεται άμεσα η προστασία της χώρας μας με χορήγηση πολιτικού ασύλου ή ανθρωπιστικού καθεστώτος. Η προστασία αυτή δεν μπορεί να εκδηλωθεί και για τους Σουδανούς που προέρχονται από τις βόρειες αραβόφωνες περιοχές του Σουδάν, αφού οι λόγοι εγκατάλειψης της χώρας τους είναι η αναζήτηση καλύτερων συνθηκών διαβίωσης. Όμως και στην περίπτωση αυτή ο αλλοδαπός δεν απελαύνεται, αφού προστατεύεται κατ' εφαρμογή της ρήτρας μη επαναπροώθησης.

Ενδεικτικά σημειώνεται ότι, κατά το παρελθόν έτος, καθώς και το πρώτο τετράμηνο του τρέχοντος έτους συνελήφθησαν 337 Σουδανοί για λάθρα είσοδο και παραμονή στην χώρα μας χωρίς να απελαθεί κανείς. Το παρελθόν έτος αναγνωρίστηκε η προσφυγική ιδιότητα σε 5 Σουδανούς, ενώ σε άλλες τρεις περιπτώσεις χορηγήθηκε ανθρωπιστικό καθεστώς. Κατά το τρέχον έτος, έως σήμερα, έχει χορηγηθεί ανθρωπιστικό καθεστώς σε 3 περιπτώσεις, ενώ εκκρεμούν προς εξέταση και 55 υποβληθέντα αιτήματα Σουδανών για χορήγηση ασύλου σε Α' βαθμό και 110 αιτήματα σε Β' βαθμό.

Ο Υπουργός ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ

7. Στην με αριθμό 11009/23-5-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Βασιλείου Τόγια δόθηκε με το υπ' αριθμ. 81/2006/14-6-06 έγγραφο από την Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ανωτέρω ερώτηση, σας γνωρίζουμε ότι η πολιτική βούληση για τα σχέδια κατασκευής πίστας Φόρμουλα 1 στην χώρα μας, είναι δεδομένη. Ήδη, μετά τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Πολιτισμού, προωθείται το Π. Δ. για τα αυτοκινητοδρόμια, σύμφωνα με τον Ν. 3105/2003, άρθρο 52.

Σημειώνουμε ότι το αυτοκινητοδρόμιο (εάν και όταν κατασκευασθεί, ή, εάν υπάρχει, εκσυγχρονισθεί και επεκταθεί) είναι ιδιωτική επενδυτική πρωτοβουλία. Δεν είναι δημόσιες επενδύσεις και δεν πρόκειται να κατασκευασθεί από το ελληνικό δημόσιο.

Τα αυτοκινητοδρόμια έχουν χαρακτηριστεί ως εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής, και ως εκ τούτου, με αυτή τους την ιδιότητα είναι δυνατό να ενισχυθούν με βάση τις ρυθμίσεις του Ν. 3299/2004 (Αναπτυξιακός Νόμος).

Ανεξάρτητα, όμως, από τα πλεονεκτήματα μεταξύ των προτεινόμενων ιδιωτικών επενδύσεων σε διαφορετικές τοποθεσίες, το ελληνικό δημόσιο έχει την ευθύνη για να λάβει την τελική απόφαση για την έγκριση και χωροθέτηση κάθε σχεδίου για την κατασκευή πίστας σύμφωνα με τις ανάγκες εξυπηρέτησης του δημόσιου συμφέροντος.

Σημειώνουμε ότι η συγκεκριμένη απάντηση ισχύει και για την υπ. αριθ. 11009/23-5-06 ερώτησή σας στο Υπουργείο Ανάπτυ-

ξης που μας διαβιβάστηκε υπηρεσιακά από το εν λόγω Υπουργείο.

Η Υπουργός ΦΑΝΗ ΠΕΤΡΑΛΙΑ - ΠΑΛΛΗ

8. Στην με αριθμό 11118/30-5-06 ερώτηση του Βουλευτή κ. Πέτρου Κατσιλιέρη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 56/2006/14-6-06 έγγραφο από την Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων, σας γνωρίζουμε ότι έχει εξοφληθεί το 80% της δαπάνης του προγράμματος Κοινωνικού Τουρισμού, που αντιστοιχεί σε 3.500.000 ευρώ οικονομικού έτους 2005 και η Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών του Ε.Ο.Τ. έχει ήδη προωθήσει τη διαδικασία αποπληρωμής του υπολοίπου ποσού της σχετικής δαπάνης.

Η Υπουργός Τουριστικής Ανάπτυξης έχει ήδη ανακοινώσει το σχετικό πρόγραμμα για το έτος 2006, η δε μικρή καθυστέρηση που παρατηρήθηκε οφείλεται στο γεγονός ότι η υπηρεσία μας κατέβαλε προσπάθειες και τελικά πέτυχε αύξηση των δικαιούχων, για το τρέχον έτος και από 65.000 δικαιούχους, που κάλυψε το πρόγραμμα το έτος 2005, σε 100.000 δικαιούχους το έτος 2006, το δε ποσό που εξασφαλίστηκε για την δαπάνη του σχετικού Προγράμματος είναι 8.000.000 ευρώ.

Η Υπουργός ΦΑΝΗ ΠΕΤΡΑΛΙΑ - ΠΑΛΛΗ

9. Στην με αριθμό 11046/24-5-06 ερώτηση της Βουλευτού κ. Αθανασίας Μερεντίτη, δόθηκε με το υπ' αριθμ. 53/9-6-06 έγγραφο από την Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της υπ' αριθμ. 11046/24.07.2006 ερώτησης, σας γνωρίζουμε ότι το πρόγραμμα των χειμερινών μαθητικών εβδομάδων, δεν διεκόπη αλλά ολοκληρώθηκε και είναι πρόγραμμα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που η ΕΤΑ έχει χρηματοδοτήσει μετά από αίτημα του Υπουργείου Παιδείας.

Το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης έχει ανακοινώσει ότι σε συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων πρόκειται να αποφασίσουν για την δυνατότητα καθιέρωσης μαθητικών εβδομάδων τουρισμού. Πρόγραμμα, που θα περιλαμβάνει επίσκεψη σε προορισμούς της ελληνικής επικράτειας, για μία εβδομάδα το χρόνο, εκτός τουριστικής περιόδου, με ξενάγηση και ψυχαγωγία για τους μαθητές, καθώς και παρακολούθηση ειδικού προσαρμοσμένου μαθήματος στο σχολείο της περιοχής που επισκέπτονται για κάποιες ώρες, με ειδικά προσαρμοσμένο μάθημα.

Το Υπουργείο μας πιστεύει ότι τέτοιες δραστηριότητες είναι χρήσιμες, διευρύνουν τους ορίζοντες γνώσης, έμπνευσης και δημιουργικότητας των μαθητών και στα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων του θα το στηρίξει.

Η Υπουργός ΦΑΝΗ ΠΕΤΡΑΛΙΑ - ΠΑΛΛΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Ευχαριστούμε πολύ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαίρων ερωτήσεων της Παρασκευής 30 Ιουνίου 2006:

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 129 παράγραφος 2 και 3, 130 παράγραφος 2 και 3, του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 842/27.6.2006 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Μπαντουβά προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με τη λήψη μέτρων ενίσχυσης των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων κ.λπ..

2. Η με αριθμό 838/49/22.6.2006 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Δημητρίου Λιντζέρη προς τον Πρωθυπουργό, σχετικά με τις αμοιβές της

Διοίκησης του Ο.Π.Α.Π. κ.λπ..

3. Η με αριθμό 849/27.6.2006 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Βέρας Νικολαΐδου, προς τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με την πρόσληψη του απαραίτητου προσωπικού για τη στελέχωση του Κέντρου Βρεφών «ΜΗΤΕΡΑ» κ.λπ..

4. Η με αριθμό 853/27.6.2006 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Ασημίνας Ξηροτύρη-Αικατερινάρη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την καθυστέρηση ενεργοποίησης των οριστικών δικαιωμάτων των αγροτών, τον κίνδυνο προστίμων κ.λπ..

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφος 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 843/27.6.2006 επίκαιρη ερώτηση του πρώην Προέδρου της Βουλής και Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλι-

στικού Κινήματος κ. Απόστολου Κακλαμάνη προς τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης, σχετικά με τη σύλληψη και προσαγωγή σε δίκη αυτών που δημιουργούν επεισόδια σε δημόσιες εκδηλώσεις διαμαρτυρίας κ.λπ..

2. Η με αριθμό 850/27.6.2006 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αντωνίου Σκυλάκου προς τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με τη διασφάλιση των συνθηκών εργασίας στο Χ.Υ.Τ.Α. Άνω Λιοσίων κ.λπ..

3. Η με αριθμό 854/27.6.2006 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αθανασίου Λεβέντη προς τους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, σχετικά με το ύψος των αυξήσεων στις χαμηλές συντάξεις κ.λπ..

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμεθα στην ειδική ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αποφάσεις Βουλής: Συζήτηση και λήψη απόφασης για τον ορισμό προθεσμίας, σύμφωνα με το άρθρο 119 του Κανονισμού της Βουλής, υποβολής της έκθεσης της Επιτροπής για την αναθεώρηση του Συντάγματος.

Όπως γνωρίζετε, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 119 του Κανονισμού της Βουλής, οι προτάσεις αναθεώρησης διατάξεων του Συντάγματος που υπεβλήθησαν από τον Πρωθυπουργό και Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας κ. Κώστα Καραμανλή και εκατόν εξήντα δύο Βουλευτές του Κόμματός του και από τον Πρόεδρο του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Γεώργιο Παπανδρέου και εκατόν δεκατρείς Βουλευτές του Κόμματός του, θα παραπεμφθούν για εξέταση σε Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος που συνιστάται από την Πρόεδρο του Σώματος.

Σύμφωνα με το άρθρο 119, παράγραφος 4 του Κανονισμού, η Βουλή με απόφασή της, που λαμβάνεται μετά από πρόταση της Προέδρου αυτής, ορίζει στην Επιτροπή Αναθεώρησης προθεσμία για την υποβολή της Έκθεσής της. Η σχετική συζήτηση περατώνεται σε μία συνεδρίαση.

Η Διάσκεψη των Προέδρων, στη συνεδρίαση της 15ης Ιουνίου, αποφάσισε ομοφώνως, για την καλύτερη οργάνωση της συζήτησης, να ορίσουν τα κόμματα τους ομιλητές τους. Συγκεκριμένα, να οριστούν: ένας ομιλητής από τη Νέα Δημοκρατία, ένας από το ΠΑ.ΣΟ.Κ., ένας από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος και ένας Βουλευτής από τον Συνασπισμό Ριζοσπαστικής Αριστεράς. Βεβαίως, μπορούν να λάβουν το λόγο οι Πρόεδροι των Κοινοβουλευτικών Ομάδων και οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι. Από την Κυβέρνηση θα μιλήσει ο Υπουργός Δικαιοσύνης, κ. Αναστάσιος Παπαληγούρας. Τα ονόματα των ομιλητών έχουν δοθεί ήδη στο Προεδρείο.

Όσον αφορά στη διάρκεια των αγορεύσεων, προτείνω να δοθεί ο χρόνος των είκοσι πέντε λεπτών για τους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων και τον αρμόδιο Υπουργό και ο χρόνος των δεκαπέντε λεπτών για τους λοιπούς Υπουργούς, τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους και τους ομιλητές.

Συμφωνεί το Σώμα επί της προτάσεως αυτής;

ΟΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το Σώμα συνεφώνησε ομοφώνως επί της προτάσεως για την οργάνωση της συζητήσεως.

Η Νέα Δημοκρατία ορίζει ως ομιλητή τον κ. Πάνο Παναγιωτόπουλο, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ορίζει ως ομιλητή τον κ. Θεόδωρο Πάγκαλο, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας ορίζει ως ομιλητή τον κ. Αντώνη Σκυλλάκο και ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς ορίζει ως ομιλητή τον κ. Νίκο Κωνσταντόπουλο.

Το λόγο έχει ο κ. Παναγιωτόπουλος εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας.

ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η διαδικασία της συνταγματικής αναθεώρησης είναι μια κορυφαία κοινοβουλευτική διαδικασία που αποτελεί κρίσιμο κομβικό σημείο στη λειτουργία της ελληνικής πολιτείας και στην εξέλιξη των πολιτειακών δομών και του πολιτικού συστήματος γενικότερα. Η διαδικασία αυτή είναι κατ' εξοχήν πολιτική διαδικασία, έχει ιστορικό βάθος και έχει ιστορική προοπτική.

Δεν είναι και δεν μπορεί να είναι αντικείμενο ενός κλειστού κύκλου νομικών, αντικείμενο μιας κλειστής νομικής λέσχης είτε να υπόκειται σε επιστημονικές εκζητήσεις που βρίσκονται μακριά από την ελληνική κοινωνία και δεν παρακολουθούν τα δεδομένα και κυρίως δεν παρακολουθούν τα μεγάλα ζητούμενα που αναδεικνύει η κοινωνική πραγματικότητα, αλλά και η δυναμική που αναπτύσσεται στο χρόνο. Ακόμη, δεν είναι και δεν μπορεί να είναι μια διαφορετική θεσμική διαχείριση, την οποία προωθεί το πολιτικό προσωπικό, ο πολιτικός κόσμος της χώρας, για να διευθετηθεί, υποτίθεται, τα εσωτερικά του, δηλαδή τα ζητήματα του οίκου του, ζητήματα του πολιτικού συστή-

ματος, που βρίσκονται όμως πολύ μακριά από τα καθημερινά πολιτικά, κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα του Έλληνα και της Ελληνίδας.

Αφού, λοιπόν, τα πράγματα έχουν έτσι, γεννάται το εύλογο ερώτημα: Μήπως μέσα από την αναθεωρητική διαδικασία πρέπει να προσδοκούν οι πολίτες ότι θα βρουν άμεσες και πρακτικές απαντήσεις, παραδείγματος χάριν στο πρόβλημα της ανεργίας, στο πρόβλημα των θέσεων εργασίας που λείπουν, στο πρόβλημα των χαμηλών συντάξεων, στο πρόβλημα του κόστους ζωής, στα προβλήματα της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών στην υγεία και στην παιδεία;

(Στο σημείο αυτό εισέρχεται στην Αίθουσα ο Πρωθυπουργός κ. Κωνσταντίνος Καραμανλής χειροκροτούμενος ζωηρά από τους Βουλευτές του Κόμματός του)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι πρακτικές αυτές λύσεις δίδονται από τις συγκεκριμένες πολιτικές επιλογές της εκάστοτε κυβερνώσας πλειοψηφίας, όπως αυτές περιγράφονται στις νομοθετικές της πρωτοβουλίες.

Ε, λοιπόν, τις θεσμικές βάσεις και τα θεσμικά εργαλεία γι' αυτές τις νομοθετικές πρωτοβουλίες τις δίδουν οι συνταγματικές διατάξεις και η διαδικασία αναθεώρησης, όπου και όταν αποφασίζεται.

Αν επιχειρήσουμε μία σύντομη αναδρομή στο ιστορικό παρελθόν, νομίζω ότι θα καταλήξουμε αβίαστα στο συμπέρασμα ότι το Σύνταγμα του 1975, με τις αναθεωρήσεις στις οποίες υποβλήθηκε στη συνέχεια, αποδείχθηκε θεσμικά ανθεκτικό, ιστορικά σταθερό και πολιτικά ασφαλές. Και θα παραδεχθούμε επίσης, ότι απέδωσε πολλά στα βασικά πεδία του πολιτικού, κοινωνικού και οικονομικού βίου.

Σήμερα, στην αρχή του 21ου αιώνα, οι μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ελληνική κοινωνία είναι εντελώς διαφορετικές και ο ρυθμός των αλλαγών που συντελούνται στο διεθνές αλλά και στο περιφερειακό επίπεδο είναι ταχύτατος. Σε ορισμένες περιπτώσεις αυτός ο ρυθμός των αλλαγών είναι ιλιγγιώδης.

Αν ανατρέξουμε στις αναθεωρήσεις που έγιναν και ιδιαίτερος στην πλέον πρόσφατη αναθεώρηση, θα διαπιστώσουμε ότι συνεισέφερε πολύ θετικά στοιχεία στο πολίτευμα. Θα διαπιστώσουμε, όμως, ταυτόχρονα ότι τα στοιχεία που συνεισέφερε, υπολείπονται κατά πολύ απέναντι στα μεγάλα ζητήματα του παρόντος και του μέλλοντος χρόνου.

Επιβάλλεται, λοιπόν, να προχωρήσουμε σε μία νέα διαδικασία που θα οδηγήσει σε μία αναθεώρηση ουσίας και θα προωθήσει βαθιές δημοκρατικές μεταρρυθμιστικές τομές. Ορισμένες από αυτές τις πολύ σοβαρές μεταρρυθμίσεις, δυστυχώς δεν έγιναν δεκτές κατά την τελευταία αναθεώρηση από την τότε κυβερνώσα πλειοψηφία, ενώ άλλες, που έγιναν δεκτές τότε, στην πορεία και στην εφαρμογή αποδείχθηκαν αναποτελεσματικές. Κατά συνέπεια, η αναθεώρηση, που δρομολογείται, ανταποκρίνεται σε ιστορική αναγκαιότητα.

Το αναλυτικό περιεχόμενο των προτάσεων της Κυβέρνησης έχει ήδη δημοσιοποιηθεί και θα αποτελέσει στην ευθεία του χρόνου, μαζί με τις προτάσεις όλων των κομμάτων που εκπροσωπούνται στο Εθνικό Κοινοβούλιο, αντικείμενο συστηματικής επεξεργασίας στην αρμόδια επιτροπή που συγκροτείται με εντολή της Ολομέλειας.

Γι' αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν προτίθεται να κουράσω την Ολομέλεια σήμερα επαναλαμβάνοντας τις προτάσεις αυτές κατά γράμμα και κατά συγκεκριμένη συνταγματική διάταξη. Θα αναφερθώ, όμως, στις γενικές κατευθύνσεις της αναθεώρησης, που προτείνει η Νέα Δημοκρατία και στα ποιотικά χαρακτηριστικά της.

Αυτό που θέλω να ξεκαθαρίσω από την αρχή είναι το εξής: Διατυπώνεται από ορισμένες πλευρές η πολιτική μομφή εναντίον της Κυβέρνησης ότι η αναθεώρηση, που προτείνουμε, συνιστά επίθεση εναντίον του δημοσίου χώρου και εναντίον του κοινωνικού κράτους, ότι η αναθεώρηση, που προτείνουμε, οδηγεί σε συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους, σε συρρίκνωση των δομών του δημοσίου χώρου. Αυτό είναι εξ ολοκλήρου ανακριβές και είναι εντελώς αντίθετο με τη βασική πολιτική φιλοσοφία της Νέας Δημοκρατίας.

Η φιλοσοφία μας είναι ξεκάθαρη και δεδομένη. Είμαστε υπέρ

μιας ανοιχτής, ελεύθερης, δημοκρατικής κοινωνίας, όπου οι νόμοι της αγοράς θα βρίσκονται κάτω από τον κοινωνικό έλεγχο, προϊόντα και δημόσια αγαθά, όπως η παιδεία, δεν θα υπόκεινται στην εμπορευματοποίηση και η ύπαρξη της ελεύθερης αγοράς, η ύπαρξη της ανοικτής κοινωνίας θα συνδυάζεται με κοινωνικό έλεγχο και με αξιόπιστες και αποτελεσματικές πολιτικές υπέρ της κοινωνικής συνοχής. Άλλωστε, αυτή η αστήρικτη πολιτική μομφή απαντάται από το ίδιο το περιεχόμενο των προτάσεων της Νέας Δημοκρατίας.

Έτσι, για το άρθρο 22 προτείνουμε να υπάρξει ρητή πρόβλεψη της υποχρέωσης του ελληνικού κράτους να φροντίζει για τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής.

Εννοείται ότι σ' αυτά τα πλαίσια, μεταξύ των άλλων, εντάσσεται και η ουσιαστική κρατική μέριμνα για την κοινωνική ένταξη των μεταναστών, καθώς και μία σειρά από άλλες πρωτοβουλίες που δεν χρειάζεται να καταγραφούν στο συνταγματικό χάρτη της χώρας, αλλά στα πλαίσια που ορίζει ο συνταγματικός νομοθέτης θα έρθει ο κοινός νομοθέτης να τις κάνει πράξη, με νόμους που θα φέρει στη Βουλή.

Πεποίθηση της Νέας Δημοκρατίας -για να κλείσω αυτό το σημαντικό κεφάλαιο- είναι ότι δεν μπορούμε να μιλάμε για σύγχρονο κοινωνικό κράτος δικαίου, αν οι πολιτικές που ακολουθούμε οδηγούν σε κοινωνικές πολώσεις και ακρότητες και σε διάρρηξη του κοινωνικού ιστού. Άλλωστε, για τα θέματα της παιδείας, τα οποία βρίσκονται στο προσκήνιο της επικαιρότητας αυτές τις τελευταίες ημέρες, για μια ακόμη φορά θα ξεκαθαρίσουμε με την ευκαιρία και αυτής της συζήτησης, όπως το έχει πράξει επανειλημμένως ο Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Καραμανλής και η αρμοδία Υπουργός, ότι για τη Νέα Δημοκρατία η παιδεία παραμένει δημόσιο αγαθό, προς το οποίο πρέπει να έχουν πρόσβαση όλοι και όλες.

Δεν πιστεύουμε σε μια παιδεία που θα μετατρέπεται σε αγοραίο αγαθό και θα υπόκειται στους νόμους της εμπορευματοποίησης. Το να παρέχεται η παιδεία σε επίπεδο ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, το να παρέχεται από μη δημόσιους, μη κερδοσκοπικούς φορείς, όπως ακριβώς προτείνουν στο άρθρο 16, ζητώντας την τροποποίηση του άρθρου 16, συνεπάγεται ταυτόχρονα για μας και τον πλήρη κοινωνικό έλεγχο υπό την αυστηρή εποπτεία του κράτους, ώστε να υπάρχουν προδιαγραφές υψηλής στάθμης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι αποτελεί μία πεποίθηση, που δεν είναι κοινή μόνο στο χώρο των μελών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας, ότι η Ελλάδα μπορεί και πρέπει να αναδειχθεί σε κέντρο εκπαίδευσης και πολιτισμού για την ευρύτερη περιοχή μας και ότι μπορεί και πρέπει να δούμε τους εκατοντάδες χιλιάδες ελληνόπαιδες σπουδαστές, οι οποίοι περνάνε τα ελληνικά σύνορα και πηγαίνουν στις τέσσερις άκρες της γης -με αιμορραγία του βαλάντιου της ελληνικής οικογένειας- να γυρίζουν και να κάνουν σπουδές στον τόπο τους. Δεν μπορούμε όμως να μιλάμε για αναβάθμιση της παιδείας, χωρίς να υπάρχει αξιολόγηση των διδασκόντων και αξιολόγηση των παρεχομένων γνώσεων και χωρίς διασφάλιση της ποιότητας σπουδών είτε αυτό αφορά στα δημόσια ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα είτε στα μη δημόσια, στα μη κερδοσκοπικά.

Τώρα σε ό,τι αφορά στα υπόλοιπα σημεία των προτάσεων της Νέας Δημοκρατίας. Με αυτές τις προτάσεις επιδιώκουμε:

Πρώτον, την πλήρη αποκατάσταση του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου, που εγγυάται την περαιτέρω διεύρυνση και κατοχύρωση των συλλογικών αγαθών της διαφάνειας και του ελέγχου, σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας και του δημοσίου συμφέροντος. Προς αυτή την κατεύθυνση, μεταξύ των άλλων, κινούνται τα προτεινόμενα από τη Νέα Δημοκρατία στα άρθρα 29, 14, 78, 95, 98, κ.λπ.

Δεύτερον, την ενίσχυση της πιο αποτελεσματικής λειτουργίας και αξιοπιστίας του πολιτικού συστήματος. Την προτεραιότητα αυτή υπηρετούν τα προτεινόμενα στα άρθρα 57 και 115, 62 και στο άρθρο 56. Και θέλω εδώ να σημειώσω την ιδιαίτερη βαρύτητα της πρότασης γύρω από το άρθρο 100 για τη σύσταση συνταγματικού δικαστηρίου, το οποίο θα έχει την αρμοδιότητα

της εξέτασης της συνταγματικότητας των νόμων. Πέραν αυτού όμως, θα επιφορτιστεί με πολύ σημαντικά ελεγκτικά καθήκοντα, που αφορούν το ίδιο το πολιτικό σύστημα και τους λειτουργούς του. Θεωρούμε ότι το πολιτικό σύστημα, η πολιτική τάξη, το πολιτικό προσωπικό της χώρας δεν έχει να φοβηθεί τίποτα από περισσότερη διαφάνεια και περισσότερο και πιο σωστό έλεγχο.

Επιδιώκουμε επίσης την αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος με τρόπο απόλυτα συμβατό προς τη βιώσιμη ανάπτυξη και την καλύτερη ποιότητα ζωής των πολιτών με τα άρθρα 24 και 117. Επιδιώκουμε την ενίσχυση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και την αποκατάσταση ενός πλαισίου αποτελεσματικότερης δικαστικής προστασίας στον πολίτη με τα άρθρα 20, 100, 90.

Επιδιώκουμε την αποφασιστική προώθηση του πραγματικού εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης μέσω της υιοθέτησης μιας ουσιαστικής μεταρρυθμιστικής τομής.

Με το άρθρο 103, που είναι από τα πιο σημαντικά άρθρα της προτεινόμενης αναθεωρητικής διαδικασίας, επιδιώκουμε να μπορούν στο δημόσιο να καταλαμβάνουν οργανικές θέσεις και αυτοί που εργάζονται με το καθεστώς της σύμβασης αορίστου χρόνου.

Είναι, επίσης, σημαντική η πρόταση του άρθρου 104, όπου ζητούμε να καθιερωθεί επιτέλους η προσωπική ευθύνη των υπαλλήλων της διοίκησης, μιας διοίκησης που σε ορισμένες περιπτώσεις ο πολίτης τη βρίσκει απέναντί του, αισθάνεται ανυπεράσπιστος και στις λειτουργίες της δεν μπορεί να βρει το δικό του.

Επιδιώκουμε ακόμη την ενίσχυση του πλαισίου προστασίας της ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένης και της πνευματικής, με το άρθρο 17 και επίσης, την ενίσχυση του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με το άρθρο 102, ώστε να ανταποκρίνεται στις καθημερινές ανάγκες του πολίτη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα βρισκόμαστε ουσιαστικά στο σημείο της εκκίνησης μιας πολύ κρίσιμης διαδικασίας. Στη διαδρομή αυτή δεν θα κριθεί μόνο το περιεχόμενο των προτάσεων και η αξιακή βάση των προτάσεων της κάθε πλευράς, αλλά θα κριθεί και το εάν εννοεί ο καθένας μας και το πώς εννοεί τις έννοιες της σύγκλισης και της συναίνεσης ή εάν απλώς διαλαλεί «σάπια θέλητρα», για να θυμηθώ τον ποιητή Γιώργο Σεφέρη, αφού η αναθεωρητική διαδικασία, για να φτάσει στο τέλος της και να αποδώσει τα αναμενόμενα, απαιτείται να διαμορφωθεί σε μια βάση ευρείας συναίνεσης.

Καλούμεθα, λοιπόν, όλοι να κοιτάξουμε πιο ψηλά από τα μικρά και τα εφήμερα, να κοιτάξουμε πιο πέρα απ' αυτά που μας χωρίζουν και να αναζητήσουμε άξονες σύγκλισης στην ευθεία του ιστορικού χρόνου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο δημόσιος διάλογος είναι μια μεγάλη πρόκληση για όλες τις πολιτικές δυνάμεις, αλλά ταυτόχρονα είναι μια μεγάλη πρόκληση για το κάθε μέλος της Εθνικής Αντιπροσωπείας χωριστά, γιατί δεν είναι μόνο διάλογος μεταξύ μας, δεν είναι μόνο διάλογος μέσα στο πολιτικό σύστημα, δεν είναι διάλογος μόνο με την ελληνική κοινωνία. Είναι διάλογος με την ιστορία του τόπου.

Σ' αυτό το διάλογο, σ' αυτή την πρόκληση, η Νέα Δημοκρατία είναι αποφασισμένη να ανταποκριθεί με συνέπεια και με αίσθημα ευθύνης απέναντι στον τόπο, απέναντι στις ανάγκες του παρόντος και του μέλλοντος χρόνου.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Ευχαριστούμε πολύ.

Το λόγο έχει ο Εισηγητής του ΠΑ.ΣΟ.Κ, ο συνάδελφος κ. Θεόδωρος Πάγκαλος.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν ακόμα από την Ελληνική Επανάσταση εκυκλοφόρησε το πρώτο συνταγματικό κείμενο σε ελληνική γλώσσα. Είναι το κείμενο που επιγράφεται «Νέα Πολιτική Διοίκηση των κατοίκων της Ρούμελης, της Μικράς Ασίας, των Μεσογείων Νήσων και της Βλαχοπογδανίας». Εκεί λέει, αυτά που θα σας διαβάσω, γιατί παραμένουν πάντα επίκαιρα.

«Σκοπός του παρόντος, είναι η υπεράσπιση των δικαιών του ανθρώπου. Αυτά τα φυσικά δίκαια είναι: πρώτον, το να είμεθα όλοι ίσοι και όχι ο ένας ανώτερος από τον άλλον, δεύτερον, να είμεθα ελεύθεροι και όχι ο ένας σκλάβος του άλλου, τρίτον, να είμεθα σίγουροι εις την ζωήν μας και κανέναν να μην μπορεί να μας την πάρει αδικώς και κατά την φαντασίαν του και, τέταρτον, τα κτήματα όπου έχομεν, κανέναν να μην μπορεί να μας τα αγγίξει, αλλά να είναι δικά μας και των κληρονόμων μας.

Όλοι οι άνθρωποι, Χριστιανοί και Τούρκοι, κατά φυσικό λόγο είναι ίσοι. Όταν πταίση τις, οποιασδήποτε θρησκείας και αν είναι, οποιασδήποτε καταστάσεως, ο νόμος είναι ο αυτός για το πταίσμα και αμετάβλητος, ήγουν δε παιδεύεται ο πλούσιος ολιγότερον και ο φτωχός περισσότερον δια το αυτό σφάλμα, αλλά ίσα, ίσα».

Είναι -όπως ίσως έχετε καταλάβει οι περισσότεροι- η Χάρτα του Ρήγα, που ενέπνευσε την ελληνική επανάσταση, προωθώντας στο προσκήνιο αυτών των αξέστων ορεινών χωρικών που συγκροτούσαν τα στρατεύματα της ελευθερίας τις πιο προχωρημένες ιδέες του ευρωπαϊκού διαφωτισμού.

Η συνταγματική μας ιστορία έκτοτε έχει προφανώς άμεση σχέση με την εξέλιξη της πολιτικής ζωής του τόπου. Όταν κυριαρχούσαν προοδευτικές και ανανεωτικές ιδέες, τα Συντάγματα έκαναν τομές. Όταν επικρατούσε η ιδεολογία της συντήρησης, τα Συντάγματα πήγαιναν πίσω και προσπαθούσαν να αμφισβητήσουν λαϊκές κατακτήσεις και πολιτικές πρωτοποριακές ρυθμίσεις.

Τα τρία συντάγματα της επανάστασης, το Σύνταγμα της Επιδαύρου, το Σύνταγμα του Άστρους το 1823 και το Σύνταγμα της Τροιζήνας το 1827 είναι εμπνευσμένα από τα αντίστοιχα συνταγματικά κείμενα της γαλλικής επανάστασης του '93-'95. Το Σύνταγμα του '27 είχε εκτιμηθεί από την παγκόσμια επιστήμη ως το πιο προοδευτικό και καινοτόμο Σύνταγμα της εποχής του. Βεβαίως, εναπόθετε για μία επταετία όλη την εξουσία στον Καποδίστρια, αλλά αυτό ήταν -αν θέλετε- αυτό που λέμε σήμερα μια μεταβατική διάταξη. Η ουσία του Συντάγματος ήταν εξόχως ριζοσπαστική.

Το ίδιο ίσχυσε με τις αλλαγές στην πολιτική μας ζωή και στην πολιτειακή μας δομή που επετεύχθησαν το 1875 με την εισαγωγή της Αρχής της Δεδηλωμένης, με την εγκατάσταση μιας σειράς ρυθμίσεων που αφορούν την πολιτική ζωή, που ακόμα και σήμερα ισχύουν, να μην υπάρχει δυνατότητα των στρατιωτικών να εκλέγονται στο Κοινοβούλιο, μια σειρά ασυμβιβάστων ιδιωτικών απασχολήσεων, η εισαγωγή μέτρων για τις απαλλοτριώσεις, για την αποκατάσταση ακτημόνων και άλλες τέτοιες διατάξεις που και σήμερα συγκροτούν δυνατότητες του κράτους και της πολιτείας για να παρέμβει στην οικονομία και στην κοινωνία.

Οι ρυθμίσεις του '75 ολοκληρώθηκαν το 1911, γιατί η αναθεώρηση του '75 τυπικά δεν ολοκληρώθηκε. Το 1924, επίσης, το Σύνταγμα που ανακήρυξε τη δημοκρατία και ολοκληρώθηκε το 1927, θεωρήθηκε και πάλι το πιο πρωτοποριακό Σύνταγμα της Ευρώπης. Είχαμε παλινδρομήσεις το '43 και το '33 πριν από αυτό, όταν η μοναρχία του Όθωνα προσπάθησε να περιστείλει τις λαϊκές ελευθερίες. Και το Σύνταγμα του 1952 που κωδικοποιεί την κατάσταση που δημιουργήθηκε στον τόπο μετά τον εμφύλιο πόλεμο είναι ένα Σύνταγμα εξόχως συντηρητικό που οδήγησε σε δυσκολίες συνύπαρξης της εκλεγμένης από το λαό Βουλής και της Κυβέρνησης που στηριζόταν σε αυτή με βάση την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας και του βασιλικού θεσμού, δυσχέρειες που εκφράστηκαν, με τον τρόπο που όλοι γνωρίζετε, το 1965.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ανήκω στη φοιτητική γενιά που όρθωσε το λάβαρο του ακροτελεύτιου άρθρου του Συντάγματος -το άρθρο 114 ήταν τότε- απέναντι στον αυταρχισμό του κράτους και τις παρακρατικές οργανώσεις που δηλητηρίαζαν τη δημόσια ζωή. Μερικά χρόνια αργότερα, με την αναστολή συγκεκριμένων άρθρων του Συντάγματος, οι προδότες αξιωματικοί ολοποίησαν το σχέδιο ανάσχεσης της μεγάλης δημοκρατικής πλειοψηφίας. Το σχέδιο αυτό, που είχαν καταστρώσει κέντρα αποφάσεων μέσα και έξω από τη χώρα, μας οδήγησε στη γνωστή θεσμική και πολιτική περιπέτεια και συσσώρευσε

άπειρα δεινά στον τόπο. Η επάνοδος της συνταγματικής νομιμότητας ήταν σταθερός στόχος όλων ανεξαιρέτα των ατόμων και των οργανώσεων που συγκροτούσαν τη μεγάλη αντιδικτατορική συμπαράταξη σε όλη τη διάρκεια της σκοτεινής επταετίας.

Μετά τη μεταπολίτευση η χώρα απέκτησε το 1975 νέο σύγχρονο Σύνταγμα. Δεν ήταν αυτό που ίσως εμείς θα επιθυμούσαμε εκείνη την εποχή. Απεδείχθη όμως λειτουργικό μέχρι και την Αναθεώρησή του το 1986. Η Αναθεώρηση εξάλλου έγινε προς την κατεύθυνση που αρχικά το Σύνταγμα είχε προδιαγράψει. Και η περαιτέρω Αναθεώρηση το 2001 ενίσχυσε, κατά την άποψή μου, τη λειτουργικότητα του Συντάγματος.

Ζήσαμε συνολικά μια τριακονταετία πολιτικής σταθερότητας πρωτοφανούς για τον τόπο. Και βεβαίως σ' αυτή την τριακονταετία ο τόπος, με την προσπάθεια όλων των εργαζομένων Ελλήνων, με την προσπάθεια στο επίπεδο των θεσμών και αυτού του Σώματος, κατάφερε να κάνει μεγάλα βήματα προς τα εμπρός. Το Σύνταγμα δεν δυσκόλεψε τη δημόσια ζωή μας. Γενικά πιστεύω, όσον αφορά τη λειτουργία του και όσον αφορά στις βασικές του διατάξεις, ότι υπήρξε αποφασιστικός παράγων της σταθερότητας η οποία ήταν απαραίτητη προϋπόθεση για την οικονομική και κοινωνική πρόοδο.

Βεβαίως, είναι τελείως φυσικό, η εξέλιξη της τεχνολογίας, οι αλλαγές στην παγκόσμια οικονομία, οι κοινωνικές διαφοροποιήσεις να οδηγούν από περίοδο σε περίοδο σε νέες απαιτήσεις και σε ορισμένες περιπτώσεις να δημιουργούν νέα προβλήματα. Έτσι ωριμάζουν οι συνθήκες για νέες αναθεωρητικές διαδικασίες. Το Σύνταγμα δεν είναι τοτέμ, δεν το έχουμε στήσει εκεί για να κρατήσει αιώνες. Η διαδικασία αναθεώρησης προβλέπεται γι' αυτόν ακριβώς το λόγο.

Από την άλλη μεριά οι αναθεωρήσεις δεν πρέπει να είναι προϊόν της συγκυρίας. Δεν πρέπει να είναι ευκαιριακές και κυρίως δεν πρέπει να ανταποκρίνονται σε μικροκομματικούς υπολογισμούς. Εξάλλου, αυτού του είδους η προσέγγιση έχει σύντομη ζωή γιατί, όπως ξέρετε, απαιτούνται τέτοιες πλειοψηφίες που, αν δεν επιτευχθούν διευρυμένες συμφωνίες, ώστε να εξασφαλιστούν οι απαιτούμενες πλειοψηφίες, οι προτεινόμενες προς αναθεώρηση διατάξεις δεν αναθεωρούνται και η αναθεώρηση δεν έχει μέλλον.

Πιστεύω κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι πέντε χρόνια μετά το 2001, η αναθεώρηση τώρα δεν θα ήταν απαραίτητη. Δεν θα ανταποκρινόταν σε οποιαδήποτε πιεστική ανάγκη. Η ευθύνη, λοιπόν, της εκκίνησης της σχετικής διαδικασίας ανήκει εξ ολοκλήρου στην Κυβέρνηση. Από τη στιγμή όμως που μια τέτοια διαδικασία είναι αναπόφευκτη, εμείς θα συμμετάσχουμε υπεύθυνα και δημιουργικά με απαραίτητη προσήλωση στις αρχές που διέπουν το πολιτειακό και πολιτικό μας πιστεύω.

Κριτήριό μας θα είναι μόνο το συμφέρον του ελληνικού λαού. Σταθερή επιδίωξή μας θα είναι η ενίσχυση του ρόλου του πολίτη μέσα στα πλαίσια μιας ανοικτής στον κόσμο δικαιοκρατούμενης πολιτείας που θα στηρίζεται στην κοινωνική ευαισθησία και στην αλληλεγγύη. Σταθερή επιδίωξή μας θα είναι η εξεύρεση σύγχρονων λύσεων για τα νέα θεσμικά προβλήματα που δημιουργεί η κοινωνική και οικονομική πρόοδος. Ασυμβίβαστη όμως θα είναι η αντίθεσή μας προς όλες τις επιδιώξεις να αλωθούν κεκτημένα δικαιώματα του λαού μας, να αδρανήσουν ή να εκτραπούν θεσμοί που αποδείχθηκαν οχυρώματα της συνταγματικής ελευθερίας και των ατομικών δικαιωμάτων.

Θέλω να συμφωνήσω απόλυτα με τον προλαλήσαντα εισηγητή της Πλειοψηφίας ότι αυτή η αναθεώρηση θα ήταν κρίμα να παραμείνει μέσα στους τοίχους της Βουλής, μέσα σε αυτήν την Αίθουσα και ακόμα χειρότερα της ειδικής προς τούτο επιτροπής. Νομίζω ότι πρέπει και τα δύο μεγάλα κόμματα αλλά και τα μικρότερα να κάνουν την προσπάθεια που χρειάζεται για να κινητοποιήσουν γύρω από τις ιδέες τους και τις απόψεις τους μια ευρύτατη ανταλλαγή συνεισφορών που γίνεται εξάλλου δυνατή και από τη σύγχρονη τεχνολογία.

Πρέπει να σας πω ότι εμείς ιδρύσαμε έναν ψηφιακό τόπο ανταλλαγής απόψεων, όπου είχαμε, μέχρι τη στιγμή που κατέθετη η πρότασή μας, πάνω από τρεισήμισι χιλιάδες συνεισφορές. Πολλές εκατοντάδες είναι και οι έγγραφες συνεισφορές

από απλούς πολίτες στην κατάστρωση των προτάσεών μας και στη διαμόρφωση των τελικών μας απόψεων.

Αυτό μπορούμε να το κάνουμε και ως Βουλή. Να επιδιώξουμε δηλαδή, αξιοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία -το Κανάλι της Βουλής που θα πρέπει βεβαίως να μεταδίδει αυτές τις συζητήσεις και υποθέτω ότι η κυρία Πρόεδρος θα το κάνει- αλλά και την τεχνολογία του internet, έτσι ώστε οι πολίτες όχι απλώς να ακούνε και να πληροφορούνται, αλλά να μπορούν και να παρέμβουν στη διαδικασία εκφράζοντας απόψεις.

Αυτή την ιδεολογία εμείς θα την εκφράσουμε και με συγκεκριμένη πρόταση εισαγωγής θεσμών άμεσης συμμετοχικής παρέμβασης του λαού σε διαδικασίες, είτε με την πρόκριση δημοψηφισμάτων είτε σε τοπικό είτε εθνικό επίπεδο με άλλη βέβαια διαδικασία κάθε φορά.

Ένα άλλο θέμα στο οποίο θα πρέπει να αποκτήσουμε -πιστεύω- μία ενιαία συνείδηση είναι ότι βεβαίως η συνταγματική αναθεωρητική διαδικασία, όπως είπα και πριν, δεν μπορεί να είναι -και πρέπει να πάψει να είναι- άμεσο προϊόν της συγκυρίας και των κομματικών μας επιδιώξεων ένθεν και κακείθεν.

Βεβαίως, όμως, δεν μπορεί η επιδίωξη διευρυνμένων πλειοψηφιών να μην επηρεάζεται από το πολιτικό κλίμα που επικρατεί. Όταν μάλιστα χειρισμοί οδηγούν σε όξυνση του πολιτικού κλίματος, ακριβώς επειδή είναι οριακοί σε σχέση με τη συνταγματική τάξη, καταλαβαίνετε βεβαίως ότι τέτοιες καταστάσεις και τέτοιου είδους «ατμόσφαιρες» δημιουργούν δυσπιστία και δεν είναι ο καλύτερος δυνατός τρόπος για να επιτύχουμε το μεγαλύτερο δυνατό αριθμό συμπτώσεων, ούτως ώστε να καταστούν αναθεωρητές οι διατάξεις που προτείνονται από τη μια και την άλλη πλευρά.

Οι προτάσεις μας είναι γνωστές, όπως και η θέση μας πάντως στις προτάσεις της Νέας Δημοκρατίας, κυρία Πρόεδρε. Εμείς θα συνεισφέρουμε ό,τι διαθέτουμε ως δύναμη και ό,τι θα μας δώσει ως δύναμη η ευρύτερη λαϊκή κινητοποίηση που σκοπεύουμε να δημιουργήσουμε γύρω απ' αυτήν τη συζήτηση για το καλό του τόπου και για το καλό του λαού.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Πάγκαλο.

Το λόγο έχει ο εισηγητής του Κομμουνιστικού Κόμματος κ. Αντώνης Σκυλλάκος.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Το ερώτημα είναι γιατί ξανά αναθεώρηση. Ας δούμε τι απαντάει η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Γιατί πρέπει να προχωρήσουν οι μεταρρυθμίσεις, λέει η Νέα Δημοκρατία -και είναι γνωστό τι εννοεί με τον όρο «μεταρρυθμίσεις», κάθε άλλο παρά σε φιλολαϊκή κατεύθυνση- για να προωθηθεί η ανταγωνιστικότητα και όλα αυτά συνιστούν πρόοδο. Βεβαίως, όταν αντί για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων θεοποιείται και καθορίζεται πάντα η κερδοφορία των επιχειρήσεων, το κατά πόσο αυτό είναι πρόοδος για τα λαϊκά στρώματα αποτελεί ένα ερωτηματικό.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ζητά να γίνει αναθεώρηση για να ανθίσουν οι προσωπικές ελευθερίες, η κοινωνική αλληλεγγύη, η κοινωνική δημοκρατία και η αναβάθμιση των δημοκρατικών θεσμών. Είκοσι χρόνια κυβερνούσε! Γιατί δεν έγιναν αυτά τα πράγματα και θα αντιμετωπιστούν τώρα με κάποιες τροποποιήσεις στα άρθρα; Είναι συνθήματα κενά περιεχομένου και αντιστρέφουν την πραγματικότητα και αυτά που επικαλείται η Νέα Δημοκρατία και αυτά που επικαλείται το ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Το δεύτερο σημείο που θέλω να σημειώσω είναι το εξής. Είναι προοδευτικά τα Συντάγματα των τελευταίων ετών; Το 1975, το Κομμουνιστικό Κόμμα αποχώρησε διαμαρτυρόμενο για το Σύνταγμα που ήταν αντιδραστικό και παραμένει αντιδραστικό. Αυτή είναι η βάση του Συντάγματος του 1975.

Δεν αποχωρήσαμε μόνοι μας. Αποχώρησε και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. τότε, το οποίο, ενώ το Σύνταγμα δεν άλλαξε ριζικά, το βλέπει τώρα σαν θετικό και επιτυχημένο. Είναι στα πλαίσια της ριζικής αλλαγής της πολιτικής και των συνθημάτων που χρησιμοποιούσε τότε.

Η τελευταία αναθεώρηση που έγινε με τη σύμπραξη ΠΑ.ΣΟ.Κ. και Νέας Δημοκρατίας έκανε πιο αντιδραστικό το

Σύνταγμα του '95. Μπορούμε να έχουμε προοδευτικό Σύνταγμα; Μπορεί να γίνει αναθεώρηση σε προοδευτική κατεύθυνση με το σημερινό συσχετισμό στην Ελλάδα; Μπορούμε να έχουμε στην Ευρώπη συνταγματική συνθήκη προοδευτική, πιο δημοκρατική; Αυτά που προτάθηκαν είναι πιο πίσω και από τα Συντάγματα του κάθε κράτους.

Κάθε καινούργιο κείμενο, είτε σε ευρωπαϊκό είτε σε εθνικό επίπεδο, είναι χειρότερο. Πέρασε η εποχή που τα Συντάγματα αποτελούσαν ένα βήμα δημοκρατίας σε σχέση με το παλιό καθεστώς της φεουδαρχίας και της βασιλείας. Τότε, ναι. Τώρα, όλο και χειρότερα. Αυτά που λέγονται περί κοινωνικού κράτους αποδεικνύονται στην πράξη, αν από τις πολιτικές, από τους νόμους και από τις συνταγματικές διατάξεις βελτιώνεται η κατάσταση για τα λαϊκά στρώματα ή όχι. Τα υπόλοιπα είναι υποκριτικά και κάποιες προτάσεις που έγιναν αποδεικνύουν ότι και τα δύο κόμματα βαδίζουν σε αντίθετη κατεύθυνση. Θα έχουν απλώς το χαρακτήρα ευχής ή προπαγάνδας.

Δεύτερον, τα ατομικά δικαιώματα, τα συλλογικά δικαιώματα, οι δημοκρατικές ελευθερίες. Εδώ περνούν αεροπλάνα από το Γκουαντανάμο, σταθμεύουν στο αεροδρόμιο και πηγαίνουν σε άλλες χώρες της Ευρώπης! Μας παρακολουθούν ως ύποπτους -ίσως και Βουλευτές της ελληνικής Βουλής- επειδή κάποιος αστυνομικός στη Γερμανία μάς έβαλε στο Σέγκεν! Εδώ ο νομικός μας πολιτισμός, όπως λένε οι νομικοί, αντρείπεται στο όνομα της αντιμετώπισης της τρομοκρατίας και μιλάμε σοβαρά ότι θα υπάρξουν διατάξεις προς την κατεύθυνση τη σωστή; Το ίδιο συμβαίνει και με ό,τι αφορά την εθνική ανεξαρτησία και τη λαϊκή κυριαρχία: ανατροπές σε αρνητική, αντιδραστική κατεύθυνση.

Έρχομαι τώρα να στηρίξω και αυτά που λέμε με συγκεκριμένα παραδείγματα.

Ιδιωτικά πανεπιστήμια. Ξεκινάμε από το ερώτημα: η παιδεία, η εκπαίδευση, είναι εμπόρευμα ή κοινωνικό αγαθό; ΠΑ.ΣΟ.Κ. και Νέα Δημοκρατία λένε ότι είναι εμπόρευμα γι' αυτό προτείνουν αλλαγή του άρθρου 16. Γι' αυτό με τις πολιτικές δεκαετιών ανθεί η παραπαιδεία, βάζουν οι ελληνικές οικογένειες βαθιά το χέρι στην τσέπη και σε μεγάλο βαθμό είναι ιδιωτική η παιδεία μας και στα πανεπιστήμια με τα προγράμματα και με την έρευνα έχουν μπει ιδιώτες. Γίνεται μεγαλύτερη αναπροσαρμογή με τα ιδιωτικά πανεπιστήμια και γιατί υπάρχουν επιχειρηματίες που θέλουν να επενδύσουν στο ιδιωτικό πανεπιστήμιο. Όμως, αυτό θα συμπαρασύρει και τα δημόσια, αφού θα μπει το κεφάλαιο, η προσαρμογή όπως λέτε στην αγορά, ακόμη μεγαλύτερη με το να κτυπηθεί το επίπεδο των πανεπιστημίων, αυτών που θα μείνουν κρατικά στα λόγια, και με το να αυξηθούν οι ταξικοί φραγμοί στη μόρφωση.

Άκουσα ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. σκέφτεται να καταψηφίσει τις αλλαγές του άρθρου 16. Αυτό το θέτουμε, διότι η νεολαία του -δεν ξέρω από πού ξεκινώντας, με την έκκριση ή μη της ηγεσίας- διαφωνεί με τα ιδιωτικά πανεπιστήμια. Δεν γλιτώνει κάποιος με τέτοιου είδους ελιγμούς, το να πει «όχι» στην πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, για να περάσει με εκατόν πενήντα έναν ψήφους και μετά από τρία χρόνια, αν θα υπάρχει φοιτητικό κίνημα, να πάμε με εκατόν ογδόντα έναν ψήφους -ΠΑ.ΣΟ.Κ. και Νέα Δημοκρατία- για να περάσουν τα ιδιωτικά πανεπιστήμια.

Παραμιλιπόντως, έκανα αυτή την παρένθεση γιατί ο κόσμος είναι στους δρόμους, είναι έξω από τη Βουλή και υπάρχουν πολλά τεχνάσματα και της Κυβέρνησης και του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για το τι θα γίνει και με το νόμο-πλαίσιο και γενικότερα με την παιδεία.

Έρχομαι στο περιβάλλον και τα δάση. Δόθηκε ένα μεγάλο χτύπημα την περασμένη φορά με την αναθεώρηση. Χειροτέρευσε η κατάσταση σε σχέση με το περιβάλλον, αλλά δεν ήταν αρκετό. Υπήρχαν αντιστάσεις και από το Συμβούλιο της Επικρατείας. «Να τα ανατρέψουμε όλα αυτά» λέει η Νέα Δημοκρατία στην πρότασή της. Λέει: «Όλα τα αυθαίρετα μέχρι το 1975 νόμιμα».

Ανοίγει ή δεν ανοίγει η όρεξη να έχουμε εμπρησμούς, να έχουμε καταπατήσεις, όταν νομιμοποιούμε αυθαίρετα τριάντα χρόνια με την αλλαγή του Συντάγματος; Θα διαχωριστούν τα δάση από τις δασικές εκτάσεις. Μιλάμε για εκατομμύρια στρέμματα που πολύ εύκολα θα γίνουν τσιμέντο, θα χτιστούν, θα γίνει

εκμετάλλευση. Αυτή είναι η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας.

Και επειδή δεν θέλουν αντιστάσεις, κάνουμε και το συνταγματικό δικαστήριο, το οποίο προτείνει η Νέα Δημοκρατία και για άλλους λόγους, ώστε να ελέγχει αυτό τη συνταγματικότητα των νόμων, να καταργηθεί ο διάχυτος έλεγχος. Όλες οι δικαστικές ενώσεις ομόφωνα είναι αντίθετες ως προς το συνταγματικό δικαστήριο -το λέω για όσους δεν το ξέρουν- για να μην μπορεί το τμήμα ή η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, παραδείγματος χάρι, να φέρνει εμπόδια για το περιβάλλον στην επιχειρηματικότητα.

Το τρίτο ζήτημα είναι η μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων και οι συμβασιούχοι. Είχα ακούσει και τις τοποθετήσεις του κ. Βενιζέλου, όταν γινόταν δημόσιος διάλογος, ότι σε μεγάλο βαθμό δεν υπάρχει μονιμότητα στους δημοσίους υπαλλήλους γιατί υπάρχει καθεστώς διαφόρων ειδών συμβασιούχων, αορίστου, περιορισμένου χρόνου και έργου.

Αυτό είναι αλήθεια. Δηλαδή έχει αρθεί η μονιμότητα σε μεγάλο βαθμό με τις προηγούμενες διατάξεις. Μάλλον δεν ολοκληρώθηκε. Τώρα με την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας πάει να ολοκληρωθεί, να μπορούν να καταλαμβάνονται οργανικές θέσεις και να γίνονται μέχρι και γενικοί διευθυντές άτομα που ανήκουν στο έκτακτο προσωπικό. Αυτό λέει η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας.

Τι σημαίνει αυτό; Ότι σε μια υπηρεσία μπορεί να έχουμε μόνο έκτακτους, είτε αορίστου χρόνου είτε συμβασιούχους. Αυτή είναι η μία πλευρά και αφορά όλους τους δημοσίους υπαλλήλους και το δικαίωμα στη μόνιμη και σταθερή εργασία.

Υπάρχει, όμως και το δεύτερο σημείο. Υπάρχουν δεκάδες χιλιάδες συμβασιούχοι για τους οποίους υπήρξαν υποσχέσεις ή αφέθηκε να εννοηθεί ότι θα μονιμοποιούνταν. Με το προεδρικό διάταγμα και λόγω του συνταγματικού κωλύματος που υπάρχει -συνταγματική ρύθμιση για την οποία έχουν ευθύνη και τα τρία κόμματα που την ψήφισαν στη Βουλή, εκτός του Κ.Κ.Ε. τότε- δεν μπορούμε να τους κάνουμε όλους μόνιμους. Αυτό επικαλείται η Κυβέρνηση και με το προεδρικό διάταγμα μονιμοποιούνται περίπου είκοσι πέντε χιλιάδες. Τι θα γίνει με όλο αυτόν τον κόσμο;

Εμείς λέμε ότι αν αναθεωρηθούν οι σχετικές διατάξεις, να αρθεί αυτό το κώλυμα και να μπορέσουμε να τους μονιμοποιήσουμε όλους. «Ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα» για όποιους ενδιαφέρονται για τους συμβασιούχους. Το «κακό» Π.Α.Σ.Ο.Κ. που έκανε τις προσλήψεις και τους κρατούσε ομήρους. Ας φέρει η Νέα Δημοκρατία πρόταση για τους συμβασιούχους, όπως και το Π.Α.Σ.Ο.Κ. που κλαίει για τους συμβασιούχους που δεν μπορούν να γίνουν μόνιμοι.

Έρχομαι σε άλλες επί μέρους διατάξεις, όπως παραδείγματος χάρι για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Έχουμε τον έφορο, έχουμε το Σ.Δ.Ο.Ε., έχουμε το κράτος που κυνηγάει για να εισπράξει φόρους, έχουμε τους φορολογικούς νόμους, να μας φορτώνει φόρους και ο δήμαρχος και ο κοινοτάρχης και ο νομάρχης; Να μας τα παίρνουν και από τη μία τσέπη και από την άλλη;

Αυτό προτείνει και το Π.Α.Σ.Ο.Κ. αλλά και η Νέα Δημοκρατία, φορολογική δυνατότητα στους δήμους. Το θέμα είναι επίκαιρο, γιατί οι υποψήφιοι δήμαρχοι του Π.Α.Σ.Ο.Κ. και της Νέας Δημοκρατίας το κάνουν σημαία ή το λένε με τρόπο για να γίνουν έργα. Να τα δώσει το κράτος από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Αυτό που λέγεται, να αποκτά κρατικές αρμοδιότητες, είναι εκ του πονηρού. Είναι βέβαια το μακρύ χέρι του κράτους, έτσι εξελίσσεται, αλλά αυτό το ζητούν και τα όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για να αποκτήσουν αρμοδιότητες που δεν ανήκουν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και έτσι θα διασπαστεί το ενιαίο της δημόσιας διοίκησης.

Εμείς θέλουμε ενιαία παιδεία, ενιαία υγεία, όχι καλύτερες υπηρεσίες, παραδείγματος χάρι, στα βόρεια προάστια και κατώτερες στα χωριά. Δεν θέλουμε να πάει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και να έχουμε διαφόρων κατηγοριών παροχές από τη δημόσια διοίκηση. Όμως και το Π.Α.Σ.Ο.Κ. και η Νέα Δημοκρατία θέλουν να ανοίξει ο δρόμος, να έχουμε πολλών ταχυτήτων δημόσια διοίκηση και παροχές από το δημόσιο.

Διευκόλυνση της ενσωμάτωσης στις αποφάσεις της Ευρω-

παϊκής Ένωσης, δυνατότητες να παραχωρούμε εθνική κυριαρχία πιο εύκολα στη Βουλή, από εκατόν ογδόντα Βουλευτές να είναι εκατόν πενήντα ένα, όπως είναι η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας. Η πρόταση αυτή μας βρίσκει παντελώς αντίθετους.

Ανησυχούμε με την πρόταση για αναθεώρηση του άρθρου 29. Πόσες φορές αλλάξαμε το νόμο για το «πόθεν έσχες» σε αυτή τη Βουλή; Πόσες φορές αλλάξαμε το νόμο για τα έξοδα των Βουλευτών ή των κομμάτων στις εκλογές; Αλλάξε τίποτε; Μην κοροϊδευόμαστε, δεν πρόκειται να αλλάξει τίποτε, όσες αλλαγές στη νομοθεσία και να κάνουμε.

Είναι όμως επικίνδυνο τέτοιες διατάξεις να μπουν στο Σύνταγμα, όσον αφορά τη δικιά μας σκοπιά, -και πάρτε υπ' όψιν τη δική μας προειδοποίηση- διότι είναι άλλο πράγμα ένα πολιτικό όργανο, όπου συμμετέχουν εκπρόσωποι των κομμάτων, να αποφασίζει γι' αυτά τα πράγματα, με τη συμμετοχή δικαστών, όπως γίνεται τώρα, και άλλο να το αναθέσεις εν λευκώ, με πλήρη ακαμψία και δεν ξέρω με τι κριτήρια ή και με τι εντολές. Γιατί διορίζεται και η ηγεσία της δικαιοσύνης, γιατί θα διορίζεται και το Συνταγματικό Δικαστήριο και θα λένε: «ο δικαστής το έκαναν αυτό». Αυτό, σε συνδυασμό με το σκεπτικό της Νέας Δημοκρατίας που έχει ακουστεί σε διακομματικές επιτροπές κι από την πλευρά στελεχών του Π.Α.Σ.Ο.Κ., να φθάσουμε τα κόμματα να λειτουργούν μόνο με την κρατική επιχορήγηση ή κυρίως με την κρατική επιχορήγηση, εμάς όχι απλώς δεν μας βρίσκει σύμφωνους, αλλά δεν πρόκειται να εφαρμόσουμε τέτοιες διατάξεις. Δεν πάει να τις ψηφίσετε! Σας προειδοποιούμε από τώρα. Εμείς ζούμε και λειτουργούμε ως κόμμα με τις συνδρομές φίλων και οπαδών. Δεν μπορείτε εσείς με διατάξεις τέτοιες να μας περιορίζετε. Αν είναι δικά σας προβλήματα, λύστε τα στο κόμμα σας, βάλτε τα στα καταστατικά σας. Μην τα φέρνετε στο Σύνταγμα. Είναι επικίνδυνο για τη δημοκρατία. Εμείς ανησυχούμε πολύ.

Έρχομαι και στα μέσα ενημέρωσης. Και τα δύο κόμματα ενδιαφέρονται να μη διαπλέκονται τα μέσα με τα μεγάλα συμφέροντα. Ποια είναι η διαχείριση και επί κυβερνήσεων Π.Α.Σ.Ο.Κ. και τώρα επί Νέας Δημοκρατίας, με αυτούς που έχουν τα μέσα; Κοροϊδευόμαστε; Υποκρισία είναι όλα αυτά τα πράγματα. Ακόμη και το «Βασικό Μέτοχο» που έβαζε ένα εμπόδιο, επειδή μας έβαλαν κακή διαγωγή στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σπεύσατε να τον αλλάξετε και να τον αλλάξετε και συνταγματικά. Είναι υποκριτικό να λέμε ότι θα αντιμετωπιστούν τα ζητήματα αυτά με αλλαγές στη συνταγματική διάταξη.

Επίσης, υποκριτικό είναι και για μια σειρά άλλα ζητήματα. Κοινωνική συνοχή: Να βάλουμε τη διάταξη περί κοινωνικής συνοχής, είπε ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας. Το λέει η Νέα Δημοκρατία. Δηλαδή το Σύνταγμα μας εμπόδιζε να δώσουμε στα κατώτερα μεροκάματα ή στους ανέργους κάτι παραπάνω; Για την κοινωνική συνοχή χρειάζεται συνταγματική διάταξη; Γι' αυτό λέω ότι είναι υποκρισία. Από την άλλη μεριά το ΠΑΣΟΚ λέει για εγγυημένο κατώτερο εισόδημα. Τόσα χρόνια γιατί δεν εξασφάλιζε ανθρώπινες συντάξεις, ανθρώπινους μισθούς; Αυτά είναι προπαγανδιστικά τεχνάσματα.

Το ίδιο και για τους μετανάστες. Για τους νόμιμους μόνο ενδιαφερόμαστε, αλλά μόνον το 20% θεωρούνται νόμιμοι. Οι άλλοι απ' έξω από τα δικαιώματα, που γίνεται πρόταση από την πλευρά του Π.Α.Σ.Ο.Κ. να κατοχυρωθούν. Ανατρέπονται στην πράξη, γι' αυτό λέω ότι όλα αυτά είναι δημαγωγικά.

Το ίδιο δημαγωγικά είναι και για τα δημοψηφίσματα, διότι πάλι η Κυβέρνηση θα αποφασίζει για τα δημοψηφίσματα, πάλι θα επιλέγεται η ηγεσία της δικαιοσύνης από το εκάστοτε υπουργικό συμβούλιο, με διάφορες παραλλαγές και από την πλευρά της πρότασης της Νέας Δημοκρατίας και από την πλευρά του Π.Α.Σ.Ο.Κ.. Είναι πάρα πολλά αυτά στα οποία είμαστε αντίθετοι.

Χωρισμός Εκκλησίας - Κράτους: Δεν υπάρχει καθόλου από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας, στο Σύνταγμα εννοώ. Κάποια επί μέρους ζητηματάκια που τα αποδέχεται και η ηγεσία της Εκκλησίας, αναφέρονται από την πλευρά του Π.Α.Σ.Ο.Κ.. Κανένα ουσιαστικό βήμα!

Εγώ τελειώνω με το εξής. Εμείς δεν θέλουμε να ανοίξει ο

δρόμος για αναθεώρηση του Συντάγματος. Επί της αρχής λέμε «όχι» στην αναθεώρηση, γιατί θα πάμε σ' ένα χειρότερο, αντιδραστικότερο Σύνταγμα, όμως βεβαίως θα παλέψουμε για κάθε άρθρο ξεχωριστά. Έχουμε κι εμείς τις δικές μας προτάσεις που, παρ' όλο που δεν έχουμε τον απαραίτητο αριθμό, θα τις θέσουμε υπ' όψιν και της Βουλής και στην επιτροπή και είναι σε ορισμένους άξονες, όπως ήταν και στο παρελθόν, εκσυγχρονισμένες λόγω του ότι κάναμε κάποιες αναπροσαρμογές που χρειαζόνταν λόγω αλλαγής των συνθηκών.

Δηλαδή, κατοχύρωση της εθνικής ανεξαρτησίας. Κατοχύρωση της λαϊκής κυριαρχίας, που αυτά πάνε όλο και πιο πίσω. Προτάσεις για τα ατομικά, πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα κι ό,τι έχει σχέση με την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, με τη δημόσια διοίκηση και με το χωρισμό Εκκλησίας - Κράτους. Δεν έχουμε το χρόνο σήμερα να μιλήσουμε γι' αυτά. Θα τα καταθέσουμε και γραπτώς, θα τα πούμε και προφορικά μέσα στα πλαίσια των διαδικασιών που ξεκινούν.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Ευχαριστούμε πολύ.

Το λόγο έχει ο εισηγητής του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Νικόλαος Κωνσταντόπουλος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλοι γνωρίζουμε ότι μέσα από τις περιπέτειες της νεότερης ελληνικής ιστορίας έχει διαμορφωθεί αυτό που λέμε «συνταγματικός πατριωτισμός» ως αναπαλλοτριώτη πολιτική αξία, ως αναπαλλοτριώτη συνειδησιακή αξία, για τη δημοκρατία, για την ελληνική δημοκρατία στο πέρασμα των αιώνων.

Περιεχόμενο αυτού του συνταγματικού πατριωτισμού είναι η θέση ότι το Σύνταγμα είναι πάνω από τις κυβερνήσεις και δεν προσομοιώνεται κάθε φορά με τα εκάστοτε κυβερνητικά διαχειριστικά προγράμματα.

Επίσης, περιεχόμενο αυτού του συνταγματικού πατριωτισμού είναι η θέση ότι ο πολίτης έχει δικαίωμα να διεκδικεί, να διαμαρτύρεται, έχει δικαίωμα να ζητάει την αλλαγή και τη διεύρυνση της εκάστοτε υπάρχουσας έννομης ρύθμισης.

Τέλος, περιεχόμενο αυτού του συνταγματικού πατριωτισμού είναι η θέση ότι ο πολίτης έχει δικαίωμα αντίστασης, όταν οι κυβερνήσεις συμπεριφέρονται αυταρχικά, όταν οι θεσμοί αλλοιώνονται, αλλοτριώνονται ή ποδηγετούνται, όταν συντελούνται μπροστά στα μάτια του εκφυλιστικές αλλοιώσεις σε όλη τη δομή της θεσμικής λειτουργίας της ελληνικής δημοκρατίας.

Το άρθρο «114» λοιπόν του παλαιού Συντάγματος του 1952 σε εκείνη την περίοδο νοσηματοδοτούσε με καίριο, συμβολικό τρόπο, τον πρωταρχικό ρόλο του πολίτη, τον αποφασιστικό ρόλο της κοινωνικής συμμετοχής, την πρωταρχική αξία του ελέγχου των κυβερνήσεων, ανά πάσα στιγμή, για να σταματήσει κάποτε αυτή η επινοημένη επιχειρηματολογία ότι «μας ψήφισε ο λαός στις εκλογές, είμαστε κυβέρνηση και εφαρμόζουμε το πρόγραμμά μας». Ανά πάσα στιγμή ασκείται ο κοινοβουλευτικός πολιτικός έλεγχος και ο κοινωνικός έλεγχος και βεβαίως αναδεικνύονται διά των εκλογών οι κυβερνητικές πλειοψηφίες. Αυτό το λέω έτσι, για να αποσαφηνίσουμε τα πράγματα από τις προσχώσεις και τις παραφθορές που έχουν επενεργήσει παραμορφωτικά.

Δυστυχώς στην περίοδο της ύστερης Μεταπολίτευσης ή και στη νέα περίοδο μετά το τέλος της Μεταπολίτευσης –γιατί εκεί είμαστε πια- ο συνταγματικός πατριωτισμός έχει υποχωρήσει. Έχει αποκτήσει πάγια χαρακτηριστικά ο λεγόμενος καθεστωτικός δικομματισμός, ο δικομματισμός στην εξουσία και εντός του δικομματισμού ο εκάστοτε κομματισμός της κυβερνητικής κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας και ο παραταξιακός παραγοντισμός, που θέλει να ηγεμονεύει σε όλους τους τομείς του δημοσίου βίου και σε όλους τους τομείς του κοινωνικού χώρου.

Ο ηγεμονικός παραταξιακός παραγοντισμός είναι που δηλητηριάζει και τους θεσμούς και το κράτος, που δηλητηριάζει και την αυτοδιοίκηση και το συνδικαλισμό και όλους τους τομείς του δημοσίου συμφέροντος, γιατί ο καθένας διεκδικεί να έχει την απόλυτη πλειοψηφία, την πλειοψηφία του ηγεμόνα να κάνει ό,τι θέλει ως κυβέρνηση.

Δυστυχώς, από τη μεταχείριση που επιφυλάσσουν οι εκάστοτε κυβερνητικές πλειοψηφίες στο Σύνταγμα και στους νόμους, στη Βουλή και στους θεσμούς, στις αρχές της δημοκρατικής νομιμότητας και διαφάνειας, ενισχύεται στη συνείδηση της κοινωνίας η πολιτική αναξιοπιστία έναντι του πολιτικού συστήματος, ενισχύεται η αναποτελεσματικότητα των πολιτικών λειτουργιών και των κοινωνικών ρυθμίσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το εάν θα έκανε προοδευτικό εκσυγχρονισμό η κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν ήταν υπόθεση του Συντάγματος. Το εάν θα κάνει διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας σήμερα και αυτό δεν είναι υπόθεση του Συντάγματος. Δεν είναι το Σύνταγμα εκείνο το υλικό που προσφέρεται με μία –αν θέλετε- επάρκεια, ώστε οι εκάστοτε κυβερνήσεις να επιζητούν μοντέλα κοπτικής-ραπτικής για να το φέρουν στα μέτρα τους. Οι κυβερνήσεις κρίνονται από άλλα πράγματα, από τις πολιτικές τους, από τις επιλογές τους, κρίνονται από τις συνέπειες αυτών των επιλογών και από τις επιπτώσεις τις πολιτισμικές, τις ηθικές και τις κοινωνικές που παράγουν.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΣΩΤΗΡΗΣ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ**)

Σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρισκόμαστε σε μία περίοδο που είναι αναγκαίο να συνεννοηθούμε για ορισμένα βασικά πράγματα. Η κοινοβουλευτική δημοκρατία μπορεί να θεωρείται αυτάρεσκα από οιονδήποτε ότι έχει επάρκεια αξιοπιστίας, αποτελεσματικότητας και νομιμοποίησης ή μήπως η κοινοβουλευτική δημοκρατία, έτσι όπως λειτουργεί σήμερα, στον 21ο αιώνα, είναι αντιμέτωπη με συγκεκριμένους αδυσώπητους κινδύνους;

Πρώτος κίνδυνος, η αποξένωση από την κοινωνία, η απάθεια, η απολιτική αντίληψη, η αντιδημοκρατική διαβολή, η ιδιώτευση του πολίτη, η αποχώρηση από το δημόσιο πεδίο των κοινωνικών δυνάμεων και η εκχώρηση αυτών των δημοσίων χώρων, ως αδέσποτων χώρων, σε καταπατητές εξουσίας.

Δεύτερος κίνδυνος, η μετάλλαξη της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας σε τηλεοπτική δημοκρατία. Ο μέγιστος κίνδυνος να μεταποπιστεί το κέντρο βάρους της πολιτικής λειτουργίας στα παράθυρα των τηλεοράσεων, εκεί όπου διάφοροι γίνονται κριτές και τιμητές του συνόλου της ιστορίας μας και του συνόλου της κοινωνίας μας με την υπερεξουσία του τηλεοπτικού δικτάτορα, του τηλεδίκη!

Και τρίτος κίνδυνος, η καθυπόταξη της δημοκρατίας της αρχής της νομιμότητας και της διαφάνειας, από κέντρα εξωθεσμικής διαπλοκής που ασκούν πρωτογενή δύναμη. Αυτά αποφασίζουν και διεκπεραιώνουν οι θεσμοί, δυστυχώς, τις αποφάσεις, που πολλές φορές λαμβάνονται αδιαφανώς. Γιατί θα το πω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ως μια αξιολογική κρίση, ότι δυστυχώς πέρα από τις υπαρκτές θεσμικές προβλέψεις, πέρα από τις υπαρκτές νομικές ρυθμίσεις, το πολιτικό μας σύστημα βρίσκεται αντιμέτωπο με ένα κυρίαρχο πλαίσιο ιδιότυπων αντισταθμιστικών ωφελημάτων, προς διάφορα εκδοτικά, οικονομικά και εξωθεσμικά κέντρα. Αυτός είναι ο κίνδυνος και αν θέλετε ας τον αντιμετωπίσουμε.

Ένα άλλο πρόβλημα σοβαρό, το οποίο θα ήθελα να επισημάνω, είναι ότι βρισκόμαστε μπροστά σε αλλαγές που συντελούνται με τρόπο ραγδαίο σε όλο το οικοδόμημα της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας και του εθνικού κράτους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αλλάζει γύρω μας όλο το εννοιολογικό, θεσμικό και λειτουργικό πλαίσιο του γνωστού μέχρι σήμερα εθνικού κράτους, του κράτους του κοινωνικού, του κράτους δικαίου των δικαιωμάτων, του κράτους εκείνου το οποίο στηριζόταν στη λαϊκή κυριαρχία, η οποία μέσα από την αντιπροσωπευτική κοινοβουλευτική λειτουργία αποκτούσε νομιμοποίηση και έλεγχο. Αλλάζει αυτό το οικοδόμημα. Γύρω μας συντελείται με τρόπο ραγδαίο αυτή η αλλαγή.

Έτσι, λοιπόν, με αυτές τις γενικότερες σκέψεις, θα ήθελα να επισημάνω ότι η απόφαση της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας να κινήσει τη διαδικασία της αναθεώρησης του Συντάγματος, μιας νέας αναθεώρησης, πριν ακόμη ολοκληρωθεί η προηγούμενη, αποτελεί στοιχείο πολιτικής και επικοινωνιακής δημαγωγίας, θα έλεγα και υποκρισίας. Και με όλη την ευθύτητα που

θέλω να υπάρχει στο δημόσιο διάλογο, θα πω: Η κακή λειτουργία του πολιτικού συστήματος, η διάβρωση και η αναξιοπιστία των θεσμών, το πρόβλημα αδικίας και διαφθοράς, η περισπαστική κοινωνικών δικαιωμάτων και δημοκρατικών εγγυήσεων, η μετατόπιση της πολιτικής σε εξωθεσμικά κέντρα, η υπερεξουσία της διαπλοκής και η τηλεοπτική ασυδοσία, στο Σύνταγμα οφείλονται; Και θα αντιμετωπιστούν με ένα νέο Σύνταγμα στη θέση του σημερινού που ψηφίσαμε πριν από πέντε χρόνια; Ε, όχι βέβαια!

Μια δεύτερη παρατήρηση: Η απόφαση της Κυβέρνησης να κινήσει τη διαδικασία της νέας αναθεώρησης και η σπουδή του ΠΑ.ΣΟ.Κ. να καταθέσει παράλληλες προτάσεις αποτελούν και μια ορατή καταγραφή πολιτικής αποτυχίας. Απέτυχε το πολιτικό σύστημα στην προηγούμενη αναθεώρηση. Όταν η «αναθεώρηση της αναθεώρησης» συνοδεύεται με αυτήν την επιχειρηματολογία και η πρώτη αναθεώρηση είχε αναλωθεί σε μια αντίστοιχη ωραιοποίησης επιχειρηματολογία, τότε πράγματι υπάρχει κάποιο στοιχείο πολιτικής αποτυχίας. Και να σημειώσω ότι η προηγούμενη αναθεώρηση προετοιμάστηκε από το 1990, επί δέκα χρόνια, ότι η προηγούμενη αναθεώρηση συγκέντρωσε συντριπτικές πλειοψηφίες διακοσίων εβδομήντα, διακοσίων ογδόντα Βουλευτών και ότι η προηγούμενη αναθεώρηση είναι εκείνη η οποία ουσιαστικά δεν μπόρεσε να περιοριστεί σε καίρια θέματα, αλλά επεξετάθη σε ενενήντα πέντε ή ενενήντα επτά άρθρα. Αυτά έχουν κάποιο πολιτικό αποτέλεσμα αν θέλουμε να δούμε κάποια ζητήματα. Έγινε προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και το Σύνταγμα μας κρίθηκε εκτός ευρωπαϊκού κεκτημένου για ένα συγκεκριμένο θέμα δικαιωμάτων.

Ή πήγε προχθές να ταξιδέψει ο Βουλευτής του Συνασπισμού Γιάννης Δραγασάκης και αντιμετώπιστηκε, στο πλαίσιο της νέας κατάστασης ανάγκης που ισχύει στον τομέα των δικαιωμάτων, όπως αντιμετωπίστηκε. Αυτά δεν τα βλέπουμε; Σ' αυτά δεν πρέπει να κάνουμε ρυθμίσεις και να δώσουμε απαντήσεις;

Είπε ο εισηγητής, ο αγαπητός φίλος κ. Παναγιωτόπουλος, ότι δεν πρέπει να μείνει στους τέσσερις τοίχους της Βουλής η συζήτηση. Μάλιστα. Αναθεωρήστε, λοιπόν, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑ.ΣΟ.Κ., τη διαδικασία της αναθεώρησης. Τολμήστε να είναι αναθεωρητέα διάταξη η διάταξη του άρθρου 110 του Συντάγματος!

Να σας πω ένα χαρακτηριστικό δείγμα; Εάν ήταν κυβέρνηση ο Μπερλουσκόνι και πέραγε την αναθεώρηση του Συντάγματος στην Ιταλία, θα υπήρχε μεγάλη περιπέτεια της Ιταλικής Δημοκρατίας! Η πρόβλεψη του δημοψηφίσματος, πριν από την έγκριση της οποιαδήποτε κυβερνητικής πρότασης, οδήγησε τη νέα κυβέρνηση σήμερα να έχει τουλάχιστον την πολιτική ηρεμία να επιδιώξει να εφαρμόσει το πρόγραμμα της. Αλλάξετε τη διαδικασία του άρθρου 110. Όχι να συμφωνούν μεταξύ τους τα δύο κόμματα και από εκεί και πέρα να εναλλάσσουν τη μονοκομματική εξουσία τους ως αναθεωρητική υπερεξουσία.

Κάτι ακόμα. Δεν προτείνεται καμία αναθεώρηση στον πυρήνα που καθιερώνει το καθεστώς της απόλυτης εξουσίας της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας, το άρθρο 37, το άρθρο 38 και ορισμένα άλλα που είναι συναφή. Έχουμε το μοναδικό Σύνταγμα που προβλέπει τον όρο απόλυτη πλειοψηφία και προς αυτήν την πρόβλεψη προσαρμόζεται ο εκλογικός νόμος. Δεν ξέρετε όλοι ότι όλοι οι εκλογικοί νόμοι γίνονται με κριτήριο να εξασφαλίζουν την απόλυτη πλειοψηφία;

Να, λοιπόν, οι στρεβλώσεις του πολιτικού συστήματος, οι οποίες δεν αντιμετωπίζονται, γιατί ακριβώς δεν είναι επιθυμητή η εξισορρόπηση μεταξύ αναβαθμισμένης Βουλής και κυβερνητικής εξουσίας ούτε επίσης είναι επιθυμητή η αντιμετώπιση ενός κακού μοντέλου διακυβέρνησης της χώρας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η προσωπική σας εμπειρία, σε όποιο κόμμα και αν ανήκετε, λέει ότι είναι κακό μοντέλο το πρωθυπουργοκεντρικό μοντέλο, ότι το πρωθυπουργοκεντρικό μοντέλο δεν εξισορροπεί τη λειτουργία του πολιτικού συστήματος. Ορθώς αφαιρέθηκαν οι υπερεξουσίες από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας το 1986, αλλά η εγκατάσταση του πρωθυπουργοκεντρικού μοντέλου δημιούργησε μια άλλου τύπου ανισορροπία.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Πρό-

εδρος της Βουλής κ. **ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ - ΨΑΡΟΥΔΑ**)

Επίσης, θα ήθελα να πω ότι η πρόταση για τη νέα αναθεώρηση δεν γίνεται στο όνομα της ανάγκης για διευρυμένη δημοκρατία, ενισχυμένη συμμετοχή και αξιοπιστο κοινωνικό και πολιτικό έλεγχο. Απεναντίας, γίνεται για να προσαρμοστούν κάποιες κυβερνητικές λογικές σε σχέση με την εκμετάλλευση δημοσίων αγαθών, με την εκχώρηση δημοσίων χώρων.

Το άρθρο 16, αν προβλέψει τη λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων μη κερδοσκοπικών ή άλλων κέντρων, θα λύσει τα διαρθρωτικά προβλήματα της παιδείας;

Να το πω για μία ακόμα φορά. Ας τολμήσει το Υπουργείο Παιδείας να φέρει εδώ στη Βουλή τη διαχρονική χρηματοδότηση των αναγκών της δημόσιας παιδείας έναντι των χρηματοδοτήσεων ιδρυμάτων τύπου Ψυχάρη-Λαμπράκη, για να δούμε, κύριοι συνάδελφοι της Πλειοψηφίας, ποιος είναι εκείνος, που θέλει πραγματικά να γίνει η Ελλάδα κέντρο πολιτισμού και παιδείας και ποιοι είναι εκείνοι, που θέλουν να είναι οι ηγεμόνες στον τομέα του πολιτισμού και της παιδείας, απομυζώντας από το δημόσιο προϋπολογισμό!

Μη μιλάτε για κοινωνική συνοχή, που διασφαλίζουμε με τη διακήρυξη του Συντάγματος! Έχει ανατραπεί όλο το Εργατικό Δίκαιο! Έχει ανατραπεί όλο το δίκαιο των προσωπικών, των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών! Οι Υπουργοί Δικαιοσύνης και Εσωτερικών υπογράφουν κάθε μέρα κοινές αποφάσεις, που επιβάλλουν στη θέση του κράτους δικαίου, ένα άλλο κράτος μόνιμης κατάστασης ανάγκης, που επιτρέπει όλα αυτά τα οποία ζούμε κάθε μέρα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Επίσης, μη μιλάτε για την προστασία του περιβάλλοντος, όταν όλα αυτά συντελούνται, με τον τρόπο που συντελούνται σε βάρος του περιβάλλοντος και όταν δεν υιοθετείται το απλό: Να συνεκτιμώνται από μηδενική βάση τα τρία κριτήρια για οποιοδήποτε αναπτυξιακό έργο: το περιβαλλοντικό, το κοινωνικό και το οικονομικό. Αν είναι και τα τρία μαζί από μηδενική βάση, τότε θα πάμε σε άλλου τύπου ανάπτυξη.

Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε, με μία επισήμανση που θέλω να κάνω.

Και η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας και οι προτάσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν αντιμετωπίζουν το ευρύ και σύνθετο θέμα των σχέσεων εθνικού Συντάγματος και ευρωπαϊκού κεκτημένου, ελληνικής Βουλής και τεχνοκρατικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εθνικού κράτους και μετακρατικών υπερεθνικών μορφωμάτων. Δεν αντιμετωπίζουν το κεντρικό πρόβλημα που υπάρχει ως προς τις βασικές αρχές και αξίες των ευρωπαϊκών Συνταγμάτων, από τις τάσεις να περιοριστούν αυτές οι βασικές αξίες. Δεν αντιμετωπίζεται η διαρκής εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων, οι συνεχείς εκπνώσεις της αντιπροσωπευτικής δημοκρατικής νομιμοποίησης, που και εμείς ακόμη βιώνουμε. Εκχωρούνται μέσα από διμερείς και άλλες συνθήκες. Το δίκαιο των συνθηκών κάθε μέρα περιορίζει το πεδίο εφαρμογής του εθνικού μας Συντάγματος.

Εμείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, λέμε ότι αυτή η αναθεώρηση δεν είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Δεν συμφωνούμε με τη φιλοσοφία, τη συλλογιστική, το πολιτικό περιεχόμενο, τις επιλογές. Η αναθεώρηση που θα χρειαζόταν ένα Σύνταγμα για τον 21ο αιώνα, είναι η αναθεώρηση που θα έπρεπε να καταπιαστεί με αυτά τα βασικά θέματα που απασχολούν σήμερα κόμματα, πολιτικούς της θεωρίας, πολιτικούς της διακυβέρνησης, κοινωνιολόγους. Σε όλα τα κέντρα πολιτικών αναλύσεων, τα μεγάλα ζητήματα της νέας διακυβέρνησης και της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας είναι στο τραπέζι των συζητήσεων.

Επίσης, θέλω να καταχραστώ του χρόνου σας, για να μην επαναληφθεί κάτι που συνέβη στην προηγούμενη Βουλή σε βάρος του Συνασπισμού.

Θέλω να επισημάνω ότι εάν οι προς αναθεώρηση διατάξεις έχουν την πλειοψηφία εκατόν ογδόντα Βουλευτών, τότε το περιεχόμενο της αναθεώρησης θα προσδιοριστεί από την επόμενη κυβερνητική πλειοψηφία στη Βουλή. Και αυτό είναι μία φαλκίδευση. Ψηφίζουμε να αναθεωρηθούν κάποιες διατάξεις, εν αγνοία του περιεχομένου που θα έχουν αυτές οι διατάξεις.

Εκχωρούμε, δηλαδή, εν λευκώ την εξουσία στην απλή πλειοψηφία των εκατόν πενήντα ένα της επόμενης Βουλής, για να καθορίσει αυτή το περιεχόμενο. Είναι φαλκίδευση και της δημοκρατικής νομιμότητας και, επίσης, της πολιτικής συναίνεσης.

Και κάτι ακόμα. Στην προηγούμενη Βουλή, όταν ήρθε προς έγκριση εδώ η τελική πρόταση της επιτροπής, ο Συνασπισμός απεκλείσθη από το δικαίωμα να καταθέσει τροπολογίες και νέες πρόσθετες προτάσεις, λέγοντας ότι αυτά έπρεπε να έχουν κατατεθεί κατά τη διάρκεια της συζήτησης στην επιτροπή. Στην τελική συζήτηση της επικύρωσης ίσχυσε, κατ' ανάλογο εφαρμογή, η διάταξη του άρθρου που προβλέπει την ύπαρξη πενήντα ένα Βουλευτών για την έναρξη της αναθεωρητέας διαδικασίας. Άλλη φαλκίδευση, όπως γνωρίζετε, που όμως πέρασε. Και οδηγήθηκε σε μία Αναθεώρηση αυτού του τύπου, την οποία εγκαταλείπει αμέσως η πλειοψηφία που τη ψήφισε. Ζητάει και αυτή αναθεώρηση της δικιάς της Αναθεώρησης και έτσι νομιμοποιεί και την Κυβέρνηση σήμερα, ώστε να λείει ότι υπάρχει ευρύτερη συναίνεση όσον αφορά την ανάγκη γι' αυτήν την αναθεώρηση.

Είναι πρόβλημα που απασχολεί την ελληνική κοινωνία ο τρόπος εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας, όταν η λειτουργία του πολιτικού μας συστήματος έχει εξισορροπηθεί, όταν έχουμε δείγματα ηθικής Προέδρων, μέχρι και σήμερα, επαρκή, τα οποία δεν δημιουργούν κανένα πρόβλημα; Να αρχίσουμε να συζητάμε, δηλαδή, για την αναθεώρηση του Συντάγματος στο όνομα της εκλογής του Προέδρου ή στο όνομα της πρότασης για συνταγματικό δικαστήριο;

Η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας έγκειται στην τάση που ενισχύει την εκτελεστική εξουσία. Δημιουργεί περαιτέρω σύγχυση στις σχέσεις δικαιοσύνης και Κυβέρνησης. Αφαιρεί αρμοδιότητες από υπάρχοντα δικαστήρια, όπως το Συμβούλιο της Επικρατείας. Εκχωρεί αρμοδιότητες για τον τρόπο λειτουργίας του πολιτικού συστήματος. Και το σοβαρότερο: Αυτό το συνταγματικό δικαστήριο, που δεν ξέρουμε από ποιους και πώς θα συγκροτείται, μέσα στη θεσμική σύγχυση, μέσα στη σύγχυση εξουσιών, μέσα στη δυνατότητα παρέμβασης στην πολιτική ζωή του τόπου και στη λειτουργία των κομμάτων, αποκτά και κάτι ακόμα: Θα κρίνει εάν ο πολίτης που θίγεται από την εισοδηματική πολιτική της εκάστοτε κυβέρνησης, έχει ή δεν έχει δικαίωμα δικαστικής προστασίας.

Εάν λόγω του δικαιώματος δικαστικής προστασίας που διεκδικεί ο πολίτης, ανατρέπεται ο προϋπολογισμός των κυβερνήσεων, το δικαστήριο θα λείει: «Δεν μπορείς να προσφεύγεις».

Αυτό το Σύνταγμα θέλουμε; Αυτό θα εξασφαλίσει κοινωνική συνοχή; Είναι λαθεμένες οι επιλογές και νομίζω ότι κατά τη διάρκεια της συζήτησης, θα έχουμε και το χρόνο και την ηρεμία και την επιχειρηματολογία, για να κάνουμε ένα ουσιαστικό διάλογο. Μιλάμε για το Σύνταγμα του 21ου αιώνα, που θα είναι πάνω απ' όλες τις κυβερνήσεις και τις κομματικές πλειοψηφίες. Δεν μιλάμε για το ποιος θα διαχειριστεί τα υπόλοιπα της Μεταπολίτευσης.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ευχαριστούμε πολύ.

Το λόγο έχει ο Πρωθυπουργός κ. Κώστας Καραμανλής.

(Ορθίοι οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας χειροκροτούν)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι κοινή πεποίθηση ότι η χώρα μας διανύει την πιο μακρά περίοδο δημοκρατικής σταθερότητας στη νεότερη πολιτική ιστορία της. Το κοινοβουλευτικό πολίτευμα είναι ισχυρότερο από ποτέ. Το πολιτικό μας σύστημα από τη Μεταπολίτευση και μετά λειτουργεί ικανοποιητικά. Προσφέρει ισχυρές κυβερνήσεις και ομαλή εναλλαγή των κομμάτων στην εξουσία. Το στοίχημα της δημοκρατικής ομαλότητας, της δημοκρατικής σταθερότητας, το έχουμε κερδίσει οριστικά και το έχουμε κερδίσει όλοι μαζί. Έχουν συμβάλει όλες οι πολιτικές παρατάξεις.

Στόχος μας τώρα είναι η συνεχής βελτίωση της ουσίας και της ποιότητας της δημοκρατίας μας, η ενίσχυση της διαφάνειας στο δημόσιο τομέα και το δημόσιο βίο γενικότερα, η εμπέ-

δωση του κοινωνικού κράτους δικαίου, ευθύνης και αποτελεσματικότητας και, ταυτόχρονα, στόχος μας είναι και η διασφάλιση ανθρωποκεντρικής, δυναμικής, βιώσιμης ανάπτυξης, η κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη, η κοινωνική δικαιοσύνη, η ευημερία για όλους. Χρειάζονται σε αυτήν την πορεία αλλαγές, χρειάζονται τομές, χρειάζονται μεταρρυθμίσεις. Χρειάζεται συνεννόηση. Χρειάζεται σύνθεση. Χρειάζεται συνένωση των δυναμικών μας.

Μ' αυτούς ακριβώς τους στόχους και μ' αυτόν το γνώμονα, προχωρούμε σήμερα στις προβλεπόμενες κοινοβουλευτικές διαδικασίες, ώστε η επόμενη Βουλή να είναι αναθεωρητική. Κάνουμε ένα ακόμα βήμα στην πορεία για την Ελλάδα του μέλλοντος. Και το βήμα αυτό γίνεται πιο ουσιαστικό και πιο στέρεο, όταν γίνεται από όλους, όταν γίνεται από κοινού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αισθάνομαι ότι την ώρα αυτή που ξεκινούμε όλοι μαζί την αναθεωρητική διαδικασία, έχουμε χρέος να αποδώσουμε πρώτα απ' όλα την οφειλόμενη τιμή σ' εκείνους που πάλεψαν, για να είναι η δημοκρατία στον τόπο μας ισχυρή και ακλόνητη, στους γνωστούς και στους άγνωστους μαχητές του αντιδικτατορικού αγώνα, στους πρωταγωνιστές της Μεταπολίτευσης, στους πρωτεργάτες του δημοκρατικότερου, του προοδευτικότερου Συντάγματος που γνώρισε ποτέ η χώρα μας, στους ηγέτες και τα ιστορικά στελέχη όλων των παρατάξεων, που άφησαν τη σφραγίδα τους στη μεταπολιτευτική περίοδο.

Οφείλουμε, πιστεύω, να ξεκινήσουμε τον κοινοβουλευτικό διάλογο από ορισμένες θεμελιώδεις παραδοχές. Η πρώτη αφορά τις έως τώρα συνταγματικές μεταρρυθμίσεις. Είναι γεγονός ότι οι αλλαγές που έγιναν, ιδίως κατά την Αναθεώρηση του 2001, χωρίς να μεταβάλουν τον πυρήνα του Συντάγματος, έχουν προσθέσει σημαντικά θετικά στοιχεία. Παρ' όλα αυτά, κατά γενική πλάνη ομολογία, απ' ενός αφήσαμε πίσω ορισμένες επιτακτικά αναγκαίες αλλαγές και απ' ετέρου προχωρήσαμε σε κάποιες αλλαγές, που δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Χρειάζεται, λοιπόν, να τα δούμε όλα αυτά, να αξιοποιήσουμε την εμπειρία που αποκτήσαμε και να προχωρήσουμε στην αναθεώρηση με διορατικότητα, με βαθύτερη αντίληψη για την προοπτική της χώρας μας.

Χρειάζεται να δώσουμε έμφαση στις υποχρεώσεις της πολιτείας και της πολιτικής προς τους πολίτες, να καταλήξουμε σε αναθεώρηση ουσίας, αναθεώρηση ικανή να διασφαλίσει τη μεταρρυθμιστική πορεία της χώρας μας στα επόμενα χρόνια.

Είναι υποχρέωσή μας να αναλάβουμε την ευθύνη των αποφάσεων εκείνων που απαιτούνται, για να κερδίσουμε το αύριο, για να συμφωνήσουμε σε κατευθύνσεις που θα ανοίξουν τόσο στην επόμενη, στην αναθεωρητική Βουλή όσο και στον κοινό νομοθέτη το δρόμο για προοδευτικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις, αλλαγές και μεταρρυθμίσεις που ανταποκρίνονται στα ώριμα αιτήματα της κοινωνίας των πολιτών και, βέβαια, στις αυξημένες απαιτήσεις της νέας εποχής. Οι βασικοί στόχοι είναι κοινοί. Είναι ανάγκη να κάνουμε ό,τι μπορούμε, για να βρούμε και κοινούς δρόμους. Αυτό απαιτούν οι πολίτες και αυτό καλούμαστε να αποδεικνύουμε.

Η δεύτερη παραδοχή που θέλω να υπογραμμίσω αφορά τη σταθερότητα των θεσμών, αφορά στην ανάγκη διαχρονικής, συνεπούς και απρόσκοπτης λειτουργίας των συνταγματικών θεσμών, έτσι ώστε να ενισχύεται η εμπέδωσή τους, η εμπιστοσύνη που εμπνέουν στους πολίτες, η καταξίωσή τους στη συνείδηση της κοινωνίας. Χρειάζεται, λοιπόν, να επιδείξουμε την απαιτούμενη περίσκεψη τόσο ως προς τους θεσμούς όσο και ως προς τις διαδικασίες που τους αφορούν. Αναφέρομαι κυρίως –αλλά όχι μόνο– στον τρόπο εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας. Είναι προφανές ότι η πρόταση, που αποσυνδέει την εκλογή του από την πρόωξη διάλυση της Βουλής, αποβλέπει στην αποτροπή ενδεχόμενης κατάχρησης των σχετικών ρυθμίσεων. Θέλει να ακυρώσει κάθε πιθανή πρόκληση πρόωγων εκλογών, που μπορεί να επιχειρείται με πρόφαση την αδυναμία εκλογής του Προέδρου. Δεν διαφωνούμε ως προς το στόχο.

Δεν χρειάζεται, όμως, για το λόγο αυτό να ακυρώσουμε μία

ρύθμιση που ωθεί τις πολιτικές δυνάμεις στη συνεννόηση και σε κοινά αποδεκτές επιλογές. Δεν χρειάζεται να εγκαταλείψουμε την ισχύουσα ρύθμιση, την ώρα που έχει ωριμάσει και αποδίδει εξαιρετικά σημαντικά αποτελέσματα. Αναδεικνύει στο ύπατο αξίωμα πρόσωπα ευρείας αποδοχής και διεθνούς κύρους, λειτουργεί ευεργετικά για το δημόσιο βίο, συμβάλλει στην ανάπτυξη κλίματος συναίνεσης μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων και τελικά υπηρετεί την ενότητα και την ομοψυχία των Ελλήνων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι βασικοί άξονες της πρότασής μας είναι γνωστοί. Αφορούν την απελευθέρωση των δυνατοτήτων της παιδείας και τη διασφάλιση περισσότερων ευκαιριών για όλες τις νέες και για όλους τους νέους μας, την ενίσχυση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και την αποτελεσματικότερη προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών, την εμπέδωση της αρχής της νομιμότητας, με αναβάθμιση των ελεγκτικών διαδικασιών, τη μετάβαση σ' ένα ενισχυμένο κράτος δικαίου, ευθύνης και κοινωνικής ευαισθησίας, την απρόσκοπτη άσκηση των αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου για τη δραστηριότητα των φαινομένων διαφθοράς και τη διασφάλιση της διαφάνειας στο δημόσιο τομέα και το δημόσιο βίο, τη διεύρυνση του πλαισίου που αφορά στην προστασία της υλικής και πνευματικής ιδιοκτησίας, την προστασία του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης, που εγγυώνται καλύτερη ποιότητα ζωής. Αυτοί είναι οι βασικοί μας στόχοι και οι στόχοι αυτοί είναι κοινά για όλες τις Ελληνίδες και όλους τους Έλληνες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένα από τα ζητήματα, που τίθενται εκ των πραγμάτων, αφορά τη δύναμη της παιδείας στο σύγχρονο κόσμο. Γνωρίζουμε όλοι την πραγματικότητα που διαμορφώνεται στον τόπο μας, γνωρίζουμε και τις τάσεις που αναπτύσσονται εν όψει της δημιουργίας του ενιαίου ευρωπαϊκού εκπαιδευτικού χώρου. Το ερώτημα, λοιπόν, αφορά όλους: Στη χώρα μας τι θέλουμε να κάνουμε; Θα διαμορφώσουμε εμείς το θεσμικό πλαίσιο για την ίδρυση και λειτουργία μη κρατικών, μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων ή θα αφήσουμε να επικρατήσουν εκ των πραγμάτων καταστάσεις που δημιουργούν τον κίνδυνο ενός αρρύθμιστου πεδίου σ' έναν τομέα τόσο κρίσιμο για τη χώρα, για την κοινωνία, για τους νέους;

Η δική μας πρόταση είναι να αποφασίσουμε σήμερα όλες και όλοι μαζί, να ορίσουμε στο Σύνταγμα τη δυνατότητα της επόμενης Βουλής να θεσπίσει ένα καθαρό, νομικό πλαίσιο, που θα διευθετεί αποτελεσματικά τις επερχόμενες εξελίξεις. Προτείνουμε, δηλαδή, ένα βήμα απόλυτα αναγκαίο για την οργανωμένη εναρμόνιση της χώρας μας στις πολιτικές και τις τάσεις που αναπτύσσονται στην Ευρώπη, ώστε να αποτραπούν αναπόφευκτες de facto καταστάσεις.

Κάνω τις εξής συγκεκριμένες προτάσεις και τις παρακάτω αναθεωρητικές παρεμβάσεις που ξεκινούν από αυτονόητες και δεδομένες παραδοχές. Πρώτον, ότι η ανώτατη εκπαίδευση και γενικότερα η παιδεία είναι και παραμένει δημόσιο αγαθό. Δεύτερον, ότι η προτεραιότητα ανήκει στο δημόσιο πανεπιστήμιο, το οποίο ενισχύεται περαιτέρω και εξελίσσεται. Τρίτον, ότι η πολιτεία αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην αναβάθμιση της παιδείας και έχει αυξημένη ευθύνη για τα δημόσια ιδρύματα.

Πρότασή μας είναι να οριοθετηθεί η έννοια της ανώτατης εκπαίδευσης, με τρόπο που να εγγυάται την ουσιαστική αναβάθμιση και την επιτυχή ανταπόκρισή της στις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού και, ευρύτερα, του διεθνούς εκπαιδευτικού περιβάλλοντος.

Να διευκρινιστεί η δυνατότητα ίδρυσης και λειτουργίας ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων μη κρατικού και οπωσδήποτε μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σε θεσμοθετημένο πλαίσιο λειτουργίας.

Να είναι απόλυτα σαφές ότι η παροχή ανώτατης εκπαίδευσης από μη δημόσιους φορείς γίνεται μόνο κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις, με αυστηρή εποπτεία του κράτους.

Να προβλέπεται ρητά ότι τα προσόντα των διδασκόντων στα μη κρατικά ιδρύματα, θα είναι αντίστοιχα μ' εκείνα των διδασκόντων στα κρατικά.

Η μεταρρύθμιση που προτείνουμε, αποβλέπει στην ενίσχυση

και τη διαρκή αναβάθμιση της ανώτατης εκπαίδευσης. Εγγυάται περισσότερες εκπαιδευτικές επιλογές για τις νέες και τους νέους μας. Συμβάλλει στην αντιμετώπιση της παραπαιδείας και στον περιορισμό της φοιτητικής μετανάστευσης, που συνεπάγονται τεράστιο κόστος για την εθνική οικονομία και σε τελική ανάλυση για κάθε ελληνική οικογένεια.

Εξασφαλίζει τη μέγιστη αξιοποίηση του επιστημονικού δυναμικού της χώρας και τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης υψηλού επιπέδου. Υπηρετεί την προώθηση του κοινού μας στόχου, να γίνει η Ελλάδα κέντρο παιδείας και πολιτισμού για την ευρύτερη περιοχή.

Κλείνοντας το κεφάλαιο αυτό, οφείλω να αναγνωρίσω και να σημειώσω θετικά το γεγονός ότι η νέα ηγεσία του ΠΑ.ΣΟ.Κ., εδώ και αρκετό καιρό, βαίνει παράλληλα. Με συνείδηση ευθύνης και πραγματικά προοδευτική αντίληψη, η σύνθεση των προτάσεων, κατά την άποψή μου, είναι απόλυτα εφικτή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μεζονος σημασίας είναι οι μεταρρυθμίσεις που αφορούν στην εμπέδωση της αρχής της νομιμότητας, ιδίως μάλιστα στην περαιτέρω θωράκιση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, στην αποτελεσματικότερη απονομή της, στην πληρέστερη προστασία των κάθε είδους δικαιωμάτων του πολίτη.

Για το σκοπό αυτό προτείνεται ειδικότερα: αναθεώρηση των ρυθμίσεων που αφορούν στη θητεία και τον τρόπο ανάδειξης της ηγεσίας των ανώτατων δικαστηρίων, στην επιλογή δηλαδή των προέδρων, αποκλειστικά και μόνο, μεταξύ των αντιπροέδρων των οικείων δικαστηρίων, στην επιλογή των αντιπροέδρων, αποκλειστικά και μόνο, μεταξύ των αρχαιότερων μελών των οικείων δικαστηρίων και στην καθιέρωση θητείας και για τους αντιπροέδρους των ανώτατων δικαστηρίων.

Στην ίδια ενότητα εντάσσεται και η πρότασή μας για μεταρρύθμιση που να υπαγορεύει την καθιέρωση, με εκτελεστικό νόμο, εύλογου χρόνου, εντός του οποίου να παρέχεται οπωσδήποτε, τόσο η προσωρινή όσο και η οριστική δικαστική προστασία. Στην ίδια ενότητα εντάσσονται και οι μεταρρυθμίσεις, που στόχο έχουν να καταστεί αυστηρότερος και ουσιαστικότερος ο προβλεπόμενος έλεγχος στις συμβάσεις που συνάπτει το δημόσιο, ώστε να αποτρέπονται -και στην ανάγκη να εξουδετερωθούν- κατά τη γένεσή τους φαινόμενα διαπλοκής, διαφθοράς, κατασπατάλησης του δημόσιου χρήματος. Προτείνεται για το σκοπό αυτό η σύσταση ειδικών τμημάτων στο Συμβούλιο της Επικρατείας και στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Επιπλέον, για την περαιτέρω αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης, την ισχυροποίηση της ασφάλειας του δικαίου, την ενίσχυση της διαφάνειας, αλλά και τη σφυρηλάτηση σχέσης εμπιστοσύνης ανάμεσα στον πολίτη και την πολιτική, προτείνεται η ίδρυση συνταγματικού δικαστηρίου, με σταθερή σύνθεση, το οποίο θα διαδεχθεί το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο και θα αποκτήσει ευρύτερες αρμοδιότητες. Ιδίως, μάλιστα, τον τελικό έλεγχο της αντισυνταγματικότητας των νόμων, χωρίς να θίγεται ο πυρήνας του διάχυτου ελέγχου που ισχύει διαχρονικά στη χώρα, τον έλεγχο της διαφάνειας στις λειτουργικές και εκλογικές δαπάνες των κομμάτων, τον έλεγχο των προεκλογικών και λειτουργικών δαπανών των Βουλευτών και των υποψηφίων Βουλευτών, τον έλεγχο του πόθεν έσχες των Βουλευτών και των μελών της κυβέρνησης, καθώς και την επιβολή αυστηρών κυρώσεων. Το ελεγκτικό σύστημα, όπως λειτουργεί σήμερα, εγείρει σοβαρές αμφιβολίες αξιοπιστίας στους πολίτες.

Οφείλουμε να τις αναγνωρίσουμε και να δώσουμε λύσεις. Δεν μπορεί να υπάρχει ταύτιση μεταξύ ελέγχοντος και ελεγχόμενου.

Άμεσα συνυφασμένη με την επιδίωξη της διαφάνειας και της αποτροπής φαινομένων διαπλοκής, είναι και η πρότασή μας να προβλεφθεί ρητά ως πρώτη πηγή χρηματοδότησης των κομμάτων ο κρατικός προϋπολογισμός, αλλά και να θεσπιστούν, ταυτόχρονα, αυστηρότεροι περιορισμοί στη χρηματοδότησή τους από ιδιωτικές πηγές. Η ουσία της δημοκρατίας εξαρτάται άμεσα από τη διαφάνεια στα οικονομικά των κομμάτων και των πολιτικών. Και σ' αυτό οφείλουμε να είμαστε αυστηροί.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κοινά διακηρυγμένοι στόχοι είναι η εμπέδωση του κοινωνικού κράτους δικαίου, η ενίσχυση

της αποτελεσματικότητας του, η ανάπτυξη πνεύματος ευθύνης στη λειτουργία του.

Κατ' επανάληψη έχω υπογραμμίσει την καθολική πια διαπίστωση ότι το κράτος -στην πιο πλατιά του έννοιά του- είναι ο μεγάλος ασθενής στον τόπο μας. Ορίσαμε ως βασικό άξονα της πολιτικής μας τη μετάβαση σε ένα κράτος αυξημένων δυνατοτήτων και προωθούμε γι' αυτόν το σκοπό σειρά τομών, αλλαγών, μεταρρυθμίσεων τόσο στο στενό όσο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, κυρίως μάλιστα για τον περιορισμό της γραφειοκρατίας, την πάταξη της διαφθοράς, την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, την αυξημένη προάσπιση των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων του. Χρειάζεται βέβαια να γίνουν ακόμη πολλά. Χρειάζεται για ορισμένα να υπάρξουν σαφείς συνταγματικές εγγυήσεις, διευκρινήσεις, άρα και ρητές καθοδηγητικές κατευθύνσεις.

Προτείνεται, πρώτα απ' όλα, ρητή συνταγματική πρόβλεψη της υποχρέωσης του κράτους να μεριμνά για τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και την εμπέδωση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Είναι αυτονόητο ότι το προτεινόμενο πλαίσιο περιλαμβάνει την ουσιαστική κοινωνική ένταξη όλων των ομάδων του πληθυσμού, όλων των μεταναστών, όλων των πολιτών που ζουν στον τόπο μας. Υπερκαλύπτει, δηλαδή, την πρόταση για ειδική αναφορά στους μετανάστες. Είναι άλλωστε σε πλήρη εξέλιξη σημαντικές πρωτοβουλίες, που δίνουν αποτελεσματική συνέχεια στην κατεύθυνση αυτή. Χρειάζεται παράλληλα να δώσουμε στην πολιτεία τη δυνατότητα να αξιοποιήσει το εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό που ήδη διαθέτει ή πρόκειται να αποκτήσει, πέρα από την ισχύουσα δημοσιονομική επετηρίδα, πάντοτε όμως μέσα από διαδικασίες εγγυημένης διαφάνειας και αντικειμενικότητας.

Γι' αυτόν ακριβώς το σκοπό προτείνεται αναδιατύπωση του άρθρου 103, ώστε να προβλέπεται ρητά η διαδικασία κάλυψης, πάντοτε μέσω του Α.Σ.Ε.Π., οργανικών θέσεων του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα και από υπαλλήλους που συνάπτουν συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Να προβλέπεται επίσης ρητά η δυνατότητα εξέλιξης των υπαλλήλων αυτών με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν για τους μόνιμους υπαλλήλους.

Προτείνεται επίσης ρητή καθιέρωση και της προσωπικής ευθύνης των υπαλλήλων για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, που ζημιώνουν την περιουσία του δημοσίου. Στόχος είναι να μπει τέλος στις πρακτικές διάχυσης και μετάθεσης ευθυνών, που οδηγούν τελικά στην ατιμωρησία. Να μπει τέλος στη διαιώνιση συμπεριφορών που υποβαθμίζουν τη λειτουργία του κράτους.

Άμεσα συνυφασμένη με τη λειτουργία του κράτους είναι και η πρότασή μας για την άρση των αμφισβητήσεων γύρω από το εύρος, τη διαδικασία και τον τύπο, κατά τον οποίο ασκούνται από την Τοπική Αυτοδιοίκηση αρμοδιότητες που συνιστούν αποστολή του κράτους και έχουν ανατεθεί σ' αυτήν. Θωρακίζονται έτσι οι δυνατότητες του Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης να ασκεί αποτελεσματικά τις αρμοδιότητές του.

Σημειώνω πάντως ότι οι διατάξεις που αφορούν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, όπως διαμορφώθηκαν κατά την τελευταία Αναθεώρηση, παρέχουν πλήρη ελευθερία για ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις που αφορούν στην ενίσχυση της αποκέντρωσης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αυτό χωρίς να είναι απαραίτητη νέα αναθεώρηση. Ήδη άλλωστε, με βάση τις ισχύουσες συνταγματικές διατάξεις, έχουμε ξεκινήσει το διάλογο για τη μεταρρύθμιση της διοικητικής δομής της χώρας για την περαιτέρω αποκέντρωση και για τη γενναία ενίσχυση του ρόλου της Αυτοδιοίκησης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επανακαθορισμό χρειάζονται και ορισμένα ζητήματα που έχουν εγερθεί όσον αφορά τη Βουλή και γενικότερα τους Βουλευτές. Ένα από τα ζητήματα αυτά, είναι οι αδυναμίες που προέκυψαν κατά τη λειτουργία του «απόλυτου επαγγελματικού ασυμβίβαστου» των Βουλευτών, το οποίο, κατά κοινή διαπίστωση, δεν λειτουργήσε θετικά για το δημόσιο βίο. Αποτρέπει την είσοδο στον εκλογικό στίβο -και κατ' επέκταση στο Κοινοβούλιο- πολιτών καταξιωμένων στην κοινωνία και επιτυχημένων στην οικονομική ζωή του τόπου. Για

να παραμερίσουμε τις αδυναμίες που προέκυψαν, προτείνουμε την κατάργηση του «απόλυτου» και τη θέσπιση του «μερικού» ασυμβίβαστου, πάντοτε βέβαια με εγγυήσεις για την απόλυτη ανταπόκριση του Βουλευτή στα κοινοβουλευτικά του καθήκοντα και κάτω από όρους διαφάνειας.

Προτείνεται επίσης ανακαθορισμός των κωλυμάτων εκλογιμότητας των Βουλευτών, έτσι ώστε, αφ' ενός να αποφεύγεται η χρησιμοποίηση της θέσης δημοσίων λειτουργών για την απόκτηση εκλογικών πλεονεκτημάτων και αφ' ετέρου να μην περιορίζεται υπέρμετρα το δικαίωμα του εκλέγεσθαι.

Προτείνεται ακόμα λελογισμένη αύξηση του αριθμού των Βουλευτών που εκλέγονται χωρίς σταυρό προτίμησης. Σημειώνω, στο σημείο αυτό, ότι η πρόταση της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης για νέο εκλογικό σύστημα προβλέπει πολλαπλάσιο αριθμό Βουλευτών χωρίς σταυρό προτίμησης. Εάν, λοιπόν, επιδιώκεται και από την Αντιπολίτευση η διευκόλυνση της εισόδου στη Βουλή ικανών και αξίων πολιτών, που για διάφορους λόγους αποφεύγουν ή δυσκολεύονται να επιδοθούν σε προσωπικό προεκλογικό αγώνα, η πρότασή μας μπορεί να αποτελέσει την πιο ισχυρή βάση συνεννόησης.

Ένα χρόνιο και συνάμα σοβαρό ζήτημα αφορά στο καθεστώς της βουλευτικής ασυλίας, το οποίο ορισμένες φορές συγκρούεται με το κοινό περί δικαίου αίσθημα, έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της ίσης μεταχείρισης και δημιουργεί, μέσα από τις τάσεις υπερβολής και γενίκευσης, αρνητικές εντυπώσεις στους πολίτες. Η θέση μας είναι ξεκάθαρη. Η βουλευτική ασυλία δεν μπορεί να λειτουργεί ως ασπίδα για την αποφυγή της δικαστικής δίωξης Βουλευτών που βαρύνονται με αδικήματα του κοινού Ποινικού Δικαίου. Για το σκοπό αυτό, προτείνουμε να υπάρξει ρητή πρόβλεψη, σύμφωνα με την οποία η Βουλή μπορεί να αρνείται την άρση της βουλευτικής ασυλίας μόνο σε μία περίπτωση: Μόνο εάν και εφόσον διαπιστώνεται ότι η άρση της ασυλίας ζητείται είτε για αδικήματα που συνδέονται με την άσκηση των βουλευτικών καθηκόντων είτε για πολιτικούς λόγους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η προτεινόμενη αναθεώρηση προσεγγίζει με ευθύνη και το στόχο της βιώσιμης και ανθρωποκεντρικής ανάπτυξης. Υπενθυμίζω ότι ένα από τα βήματα που έγιναν κατά την Αναθεώρηση του 2001, ήταν και το γεγονός ότι εισήχθη για πρώτη φορά η αρχή της «βιώσιμης ανάπτυξης». Με βάση αυτήν την αρχή, με γνώμονα την ευρύτερη προστασία του περιβάλλοντος και με στόχο την ενίσχυση της εθνικής στρατηγικής περιφερειακής ανάπτυξης, προτείνεται παρέμβαση για τα δάση και τις δασικές εκτάσεις, παρέμβαση η οποία να ενισχύει αποτελεσματικά την προστασία των δασών, αλλά και να διασφαλίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη. Μπορούμε έτσι να επιτύχουμε ένα διττό στόχο, αφ' ενός τη διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος και αφ' ετέρου την αξιοποίηση εκτάσεων για την ενίσχυση της ανάπτυξης, με τρόπο που να αποφέρει όφελος και για τις σημερινές και για τις επόμενες γενιές.

Σημειώνω ακόμα τις αλλαγές που προτείνονται για τις νησιωτικές περιοχές, την αποτελεσματικότερη προστασία της υλικής και πνευματικής ιδιοκτησίας, την παροχή εγγυήσεων του δημοσίου προς τρίτους μόνο με ειδικό νόμο. Είναι αλλαγές για πραγματικά ισχυρή οικονομία, για ανάπτυξη με σεβασμό στο περιβάλλον, για το χρέος της πολιτείας στα νησιά μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συνταγματική Αναθεώρηση συνιστά κορυφαία κοινοβουλευτική διαδικασία, που απαιτεί δημιουργική και γόνιμη συμμετοχή όλων των πολιτικών δυνάμεων, όλων των συναδέλφων. Από τις μέχρι τώρα τοποθετήσεις των κομμάτων, διαπιστώνεται σύμπτωση σε ορισμένους βασικούς άξονες. Υπάρχει ακόμη μια πραγματική προσέγγιση, χωρίς να λείπουν οι επί μέρους διαφοροποιήσεις σε καίριες θεματικές ζητήματα. Υπάρχουν και προτάσεις, γύρω από τις οποίες έχει αρχίσει ουσιαστική ζύμωση που μπορεί, στο διάστημα που ακολουθεί, να αποδώσει πολύ περισσότερα.

Δική μας επιλογή είναι να επιδιώξουμε τη συνεννόηση με όλες τις πολιτικές δυνάμεις, την αξιοποίηση κάθε γόνιμης ιδέας, τη συμπόρευση μακριά από ιδεοληψίες και εφημέρες σκοπιμότητες.

Στόχος είναι να υπηρετήσουμε, όλοι μαζί, τις διαχρονικές αξίες και τα αιτήματα της κοινωνίας μας. Να αποδείξουμε -και

αυτό μας αφορά όλους- ότι εννοούμε και εφαρμόζουμε στην πράξη, αυτά που λέμε για διάλογο. Αυτό κάναμε ως αξιωματική αντιπολίτευση στην προηγούμενη Αναθεώρηση, αυτό κάνουμε και τώρα. Όπως τότε, έτσι και τώρα, τα μέλη που προτείνονται από την Νέα Δημοκρατία για την Επιτροπή Αναθεώρησης ξεκινούν μ' αυτόν ακριβώς το γνώμονα, τη συνεννόηση και τη σύνθεση.

Συνταγματική μεταρρύθμιση γίνεται για τη διαρκή ενίσχυση και την εμβάθυνση των δημοκρατικών θεσμών. Για την αναβάθμιση της ουσίας και της ποιότητας της δημοκρατίας. Για την καθιέρωση πρόσθετων εγγυήσεων στα κάθε είδους δικαιώματα του πολίτη. Για την εμπέδωση σχέσεων εμπιστοσύνης ανάμεσα στον πολίτη και το κράτος, ανάμεσα στον πολίτη και την πολιτική.

Η συνταγματική Αναθεώρηση προωθείται για τη διεύρυνση των δρόμων της ανάπτυξης και της προόδου, τη διασφάλιση ισχυρής οικονομίας και βιώσιμης ανάπτυξης σε ολόκληρη τη χώρα, τη συνέχιση των αλλαγών και των μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται από την ίδια την κοινωνία και τη νέα εποχή, τη διασφάλιση ουσιαστικών προϋποθέσεων που εγγυώνται περισσότερες ευκαιρίες για τους πολίτες, αυξάνουν το παραγόμενο προϊόν, μεγιστοποιούν το κοινωνικό μέρισμα και διασφαλίζουν τη δικαιότερη κατανομή του.

Είναι η ώρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να αποδείξουμε στην πράξη ότι μπορούμε να συζητούμε, να συνθέτουμε, να βρίσκουμε κοινούς τόπους. Είναι χρέος όλων μας για την Ελλάδα που αλλάζει, την Ελλάδα που προχωρά στο μέλλον με ασφάλεια και σιγουριά, με αυτοπεποίθηση, και αισιοδοξία. Την Ελλάδα που χτίζει μια πιο δίκαιη κοινωνία, ένα πιο δίκαιο μέλλον, για όλες τις Ελληνίδες και για όλους τους Έλληνες.

(Όρθιοι οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας χειροκροτούν ζωνηρά και παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη - Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ, κ. Γιώργος Παπανδρέου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για τη δημοκρατική παράταξη το Σύνταγμα είναι μια ιστορία αγώνων, από το Ρήγα Φερραίο, τα Συντάγματα της Επανάστασης, από την 3η Σεπτέμβρη, το Μακρυγιάννη, μέχρι το 114, ή ακόμα και το Σύνταγμα του Βουνού κατά την Κατοχή.

Οι αγώνες του ελληνικού λαού για ελευθερία, για ισότητα, για δικαιοσύνη, ήταν αγώνες για ένα ισχυρό νομικό πλαίσιο, πλαίσιο κανόνων και αξιών. Αξιών που θα έβαζαν φραγμό στην αυθαιρεσία της εξουσίας, αξιών που θα προστάτευαν τον αδύναμο, αξιών που θα προάσπιζαν την ανεξαρτησία και ελευθερία μας. Δεν είναι και για μας τυχαία, η ημέρα της ιδρυτικής μας διακήρυξης, η 3η Σεπτέμβρη.

Τα Συντάγματα έχουν αξία όταν τηρούνται. Για να μιλάτε σήμερα, αξιότιμοι κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, για αναθεώρηση του Συντάγματος, ο Έλληνας πολίτης ένα ζητά. Να τηρείτε, εσείς οι ίδιοι, ευλαβικά, το πνεύμα και το γράμμα του Συντάγματος μας. Αυτή είναι η ουσία, για την οποία κόπτεστε, κύριε Καραμανλή. Και για την τήρηση του Συντάγματος δεν μας είπατε τίποτε. Δεν είπατε τίποτε για την παραβίαση του Συντάγματος στην υπόθεση των υποκλοπών, στην υπόθεση των Πακιστανών, για το κομματικό κράτος που στήνεται, τη χειραγώγηση της δικαιοσύνης, την υποβάθμιση των δημοκρατικών θεσμών, την υποβάθμιση της αξιοκρατίας, μιας κοινωνίας αξιών.

Αλλά και μπροστά στη μεγάλη σας αδυναμία να κυβερνήσετε σωστά τη χώρα, προσπαθείτε να βρείτε ένα άλλοθι. Δεν φταίει όμως, κύριε Καραμανλή, το Σύνταγμα, που δεν μπορείτε να αντιμετωπίσετε την ανεργία, την ακρίβεια, που δεν απορροφάτε τους κοινοτικούς πόρους, όπως σήμερα καταγγέλλει το Τεχνικό Επιμελητήριο.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Σας καταγγέλλει, αγαπητέ συνάδελφε, σήμερα, το Τεχνικό Επιμελητήριο. Γιατί κάνετε έτσι; Γιατί τόσο αγανάκτηση; Δεν είναι δική μου η αγανάκτηση, είναι του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας...

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

...που αναγκάζεστε να επιβάλλετε νέους φόρους. Που δεν έχετε αξιοποιήσει το κεφάλαιο που λέγεται Ολυμπιακοί Αγώνες. Που δεν έχετε στελεχωσει τα νοσοκομεία, που εγκαταλείπετε την περιφέρεια.

Αυτό με φέρνει στο ζήτημα των ημερών, την παιδεία.

Πίσω από τα επί μέρους αιτήματα της νεολαίας βρίσκεται μία σκληρή πραγματικότητα. Η ανασφάλεια του νέου και της οικογένειάς του, η έλλειψη προοπτικής, ο φόβος της ανεργίας, η αμφιβολία για το κύρος των πτυχίων, το κόστος των σπουδών, σπουδές που δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες, επιλογές και επιθυμίες των νέων. Μια Κυβέρνηση που χωρίζει εκβιαστικά τους νέους, αναξιοκρατικά, σ' αυτούς που ενδίδουν στα γαλάζια συμφέροντα και στους άλλους, τους ατίθασους και ανυπότακτους.

Εμείς καλούμε τους νέους να αντισταθούν στην προσπάθεια χειραγώγησής τους.

Κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, υιοθετείτε την άκρως συντηρητική δεξιά λογική, ότι το πρόβλημα τελικά είναι οι φοιτητές. Αν κάτι είναι στραβό, είναι το σύστημα και όχι ο φοιτητής. Στη φωνή των παιδιών που διαδηλώνουν, εσείς ακούτε αποστασιοποίηση και άρνηση. Εμείς ακούμε ελπίδα για συμμετοχή.

Καταθέτουμε τις προτάσεις μας για την παιδεία και έχουμε βασικές διαφορές με τις θέσεις της Νέας Δημοκρατίας.

Η Νέα Δημοκρατία συνεχίζει να κινείται σε μία λογική έντονου γραφειοκρατικού και συγκεντρωτικού ελέγχου των πανεπιστημίων. Και αυτό αποτελεί, από τη δική μου μακρόχρονη εμπειρία, το κλειδί του προβλήματος, μαζί με τη σοβαρή υποχρηματοδότηση και την έλλειψη αξιοπιστίας αξιολόγησης.

Είναι πίστη μου, ότι εκεί είναι ένα από τα βασικότερα προβλήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Αγαπητοί συνάδελφοι, το μεγάλο μας διαχρονικό λάθος είναι ότι κάνουμε εμείς, η Βουλή, το Υπουργείο, οι υπάλληλοί του τους καθημερινούς διαχειριστές των Α.Ε.Ι. και των Τ.Ε.Ι.. Είναι παράλογο να νομοθετούμε για το πώς, παραδείγματος χάρη, θα κρατούνται πρακτικά των συνεδριάσεων της συγκλήτου. Εμείς, η Βουλή, νομοθετούμε -σκεφτείτε το αυτό λίγο- για το πώς θα κρατούνται πρακτικά στις συγκλήτους.

Πιστεύω ότι είναι παράλογο να νομοθετούμε ακόμα και για το ποια τμήματα θα λειτουργούν, πώς θα εκλέγονται οι καθηγητές, ποια πτυχία θα δίδονται, για τους αιώνιους φοιτητές, για τα συγγράμματα. Στα σύγχρονα κράτη αυτά τα λύνουν τα ίδια τα πανεπιστήμια.

Προτείνουμε -και προτείνω- την απελευθέρωση του ελληνικού πανεπιστημίου από τον κρατισμό, την πελατειακή αντίληψη και τη γραφειοκρατία. Το κρατικό πανεπιστήμιο να γίνει πράγματι δημόσιο και κοινωνικό.

Σε μία παγκόσμια οικονομία είναι αδήριτη ανάγκη να μπορούν να έχουν ελευθερία σχεδιασμού και κινήσεων τα Α.Ε.Ι. και τα Τ.Ε.Ι..

Το ερώτημα, βεβαίως, που μπορεί να τεθεί, είναι πώς θα ελέγχεται η απόδοσή τους. Κύριοι συνάδελφοι, όχι πάντως με γραφειοκρατική νομοθεσία.

Η πρότασή μας είναι: Προγραμματικές συμφωνίες της πολιτείας με κάθε πανεπιστήμιο για μία τετραετία, που θα καθορίζουν τις υποχρεώσεις που θα αναλαμβάνει το κάθε πανεπιστήμιο έναντι της πολιτείας. Θα καθορίζεται η χρηματοδότηση που θα απαιτείται γι' αυτές και για τη μισθοδοσία του κάθε μορφής προσωπικού. Θα υπάρχουν ειδικά προγράμματα για τις υποδομές. Το κάθε πανεπιστήμιο θα είναι ελεύθερο να καθορίζει τους τρόπους με τους οποίους θα επιτυγχάνει τους συμφωνημένους αυτούς στόχους, να επιλέγει το διδακτικό προσωπικό που χρειάζεται για το σκοπό αυτό και τις διαδικασίες με τις οποίες αυτό θα γίνεται.

Στη συμφωνία αυτή θα καθορίζεται και ο αριθμός πτυχιούχων με βάση τον οποίο θα χρηματοδοτείται το κάθε πανεπιστήμιο.

Η πολιτεία θα πιστοποιεί για το αποτέλεσμα μέσα από σοβαρή και συνεχή αξιολόγηση.

Εμείς, δηλαδή, προτείνουμε μία ριζική αλλαγή. Να μπει τέλος στην ισοπεδωτική γραφειοκρατία για τα δημόσια πανεπιστήμια. Να δημιουργηθούν προϋποθέσεις ευγενούς άμιλλας. Να αποκεντρωθεί η εξουσία προς την ακαδημαϊκή κοινότητα, που θα

λογοδοτεί προς την ευρύτερη κοινωνία. Θα μπορεί να παίρνει πρωτοβουλίες με την Αυτοδιοίκηση, πρωτοβουλίες με την τοπική κοινωνία.

Όλο αυτό το προτείνουμε, διότι για εμάς αποτελεί προτεραιότητα η δημόσια παιδεία. Και εκεί έχουμε διαφορά, αγαπητοί συνάδελφοι. Για εσάς δεν αποτελεί προτεραιότητα η δημόσια παιδεία. Διότι εάν αποτελούσε, τότε θα βλέπαμε ότι εσείς θα ακολουθούσατε τις δικές σας προεκλογικές εξαγγελίες, τις οποίες δεν ακολουθείτε. Δεν χρηματοδοτείτε τη δημόσια παιδεία, σύμφωνα μ' αυτά που εσείς είπατε προεκλογικά.

Εμείς προτείνουμε την αύξηση των πόρων στο 5% και τη μεταφορά πόρων του Δ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης κατά 40% στην παιδεία και την κατάρτιση.

Για μας, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, αυτά αποτελούν προϋπόθεση για να έχουμε έναν εποικοδομητικό διάλογο με την Κυβέρνηση. Αλλιώς δεν έχει καν νόημα. Επειδή αντιλαμβάνομαι τις ανησυχίες της νέας γενιάς, δεσμεύομαι προσωπικά ότι εμείς στο ΠΑ.ΣΟ.Κ., οποιαδήποτε αλλαγή στον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης θα τη συζητήσουμε εξαντλητικά μαζί της, προκειμένου είτε να την πείσουμε είτε να μας πείσει. Για μας, ο διάλογος με τη νεολαία, τη νεολαία που ξεσηκώθηκε, αρχίζει απ' αυτή τη στιγμή.

Έρχομαι στην αναθεώρηση του άρθρου 16. Όπως γνωρίζετε, το 1996, ως Υπουργός Παιδείας, πρότεινα τότε δημοσίως την αναθεώρηση του άρθρου αυτού. Τα δέκα χρόνια που μεσολάβησαν με έπεισαν ακόμα περισσότερο για την αναγκαιότητα αυτή. Με την πρόταση που κάναμε παραπάνω για τη λειτουργία των δημοσίων πανεπιστημίων, δεν πρόκειται αυτά να κινδυνεύουν από τη λειτουργία των μη κρατικών πανεπιστημίων, εφόσον βέβαια κατοχυρωθεί αυτή η πρόνοια στο Σύνταγμα, το οποίο και προτείνουμε. Ούτε, βεβαίως, τα μη κρατικά πανεπιστήμια θα λύσουν, όπως εσείς νομίζετε, τα προβλήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Πρέπει όμως να είμαστε υπεύθυνοι. Εγώ ως Υπουργός Παιδείας παλαιότερα και ως Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης σήμερα, δεν μπορώ να δεχθώ ότι λειτουργούν ιδιωτικές μονάδες στο χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και το κράτος δεν παρέχει καμία εγγύηση στους πολίτες για την ποιότητά τους. Δεν μπορώ ως Έλληνας πολίτης να βλέπω να ρυθμίζεται ο τομέας αυτός από διάφορες πολιτικές των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής ή από άλλα πανεπιστήμια, ευρωπαϊκά ή μη και όχι από το ίδιο το ελληνικό κράτος. Εμείς προτείνουμε την ενίσχυση του ρόλου του κράτους, δίνοντας τη δυνατότητα να ρυθμίσει τον τομέα αυτό, διότι η μη ρύθμιση σημαίνει ιδιωτική ασυδοσία.

Εμείς, κύριε Καραμανλή, διαφωνούμε επί της ουσίας με την πολιτική σας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, διότι εσείς υποβαθμίζετε τη δημόσια παιδεία. Και παίρνω ένα και μόνο παράδειγμα: Θέλοντας να εξασφαλίσετε άμεσα την «πελατεία» αυτής της ιδιωτικής και ασύδοτης αγοράς, θεσπίσατε αυθαίρετους και κοινωνικά άδικους φραγμούς στην πρόσβαση στα πανεπιστήμια, όπως είναι η βάση του δέκα. Ακούγεται λογικό, αλλά φέτος μόνο, αφήνει έξω από τα ανώτατα ιδρύματα πάνω από δεκαπέντε χιλιάδες νέους και νέες, ενώ απειλεί πάνω από εκατό τμήματα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.. Τα πρόσφατα μέτρα σας αποτελούν απόδειξη της ταξικής πολιτικής που ακολουθείτε στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Στη νέα γενιά, λοιπόν, που υφίσταται σήμερα την επίθεση της Κυβέρνησης, εμείς αφιερώνουμε την αναθεωρητική μας προσπάθεια. Γι' αυτούς, τη νέα γενιά του σήμερα και του αύριο, το Σύνταγμα αυτό θα ισχύσει. Καταθέτουμε, λοιπόν, την πρότασή μας και προτείνουμε τη μείωση του ηλικιακού ορίου του «εκλέγεσθαι» στα είκοσι ένα έτη. Στόχος της δικής μας πρότασης, είναι να αποτελέσει μια βάση ευρύτερης αποδοχής. Πιστεύουμε ότι μπορούμε να συναντηθούμε με τις αγωνίες που εκφράζουν τα κόμματα της Αριστεράς και ότι, και Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας θα αξιολογήσουν τις προτάσεις μας δημιουργικά. Τρεις είναι οι κεντρικοί μας στόχοι: Πρώτος, η εδραίωση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Δεύτερος, η ενίσχυση του πολίτη και της Δημοκρατίας. Και τρίτος, η απελευθέρωση του πολίτη και η ενίσχυση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σε ό,τι αφορά την κοινωνική δικαιοσύνη, η γενικευμένη κοι-

νωνική ανασφάλεια αντιμετωπίζεται με τη δική μας πρόταση δημιουργίας προϋποθέσεων σιγουριάς για την ελληνική οικογένεια, ένα πλαίσιο νέων κοινωνικών δικαιωμάτων. Γι' αυτό προτείνουμε τη συνταγματική κατοχύρωση ενός εγγυημένου επιπέδου αξιοπρεπούς διαβίωσης. Σε ό,τι αφορά την ενίσχυση της δημοκρατίας και του πολίτη, θέλουμε να δυναμώσουμε τη φωνή και τα δικαιώματά του. Πράγματι η δημοκρατία έχει ανάγκη από νέο οξυγόνο και μάλιστα ακόμα περισσότερο σ' ένα διεθνές περιβάλλον όπου οι εξουσίες συγκεντρώνονται όλο και περισσότερο στα χέρια των λίγων και της μεγάλης παγκόσμιας οικονομικής ολιγαρχίας. Άρα λοιπόν, η ενδυνάμωση των δημοκρατικών θεσμών αποτελεί αδήριτη ανάγκη, αποτελεί οξυγόνο για την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη μας.

Προτείνουμε, λοιπόν, την ενίσχυση της δημοκρατίας μέσω του δημοψηφίσματος με νέες ρυθμίσεις. Επίσης την πρόβλεψη ενός νέου θεσμού άμεσης δημοκρατίας, δηλαδή, τη λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία και τη συνταγματική κατοχύρωση της κοινωνίας των πολιτών, των κοινωνικών, μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Προτείνουμε ακόμα την ενίσχυση του Κοινοβουλίου ως οργάνου δημοσίου ελέγχου διαβούλευσης και λογοδοσίας, για να έχει μεγαλύτερη ισχύ απέναντι στην εκάστοτε κυβερνητική εκτελεστική εξουσία.

Οι προτάσεις αυτές συγκροτούν μια πλήρη δέσμη συνταγματικών μεταρρυθμίσεων, εμπνευσμένη και από ιδέες τις οποίες είχαμε καταθέσει και συζητήσει κατά τη διάρκεια της συζήτησης για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Άμεση δημοκρατία, συμμετοχική δημοκρατία, αντιπροσωπευτική δημοκρατία.

Με την πρόταση από την άλλη μεριά του κ. Καραμανλή για αύξηση του αριθμού των Βουλευτών Επικρατείας, ο Πρωθυπουργός έχει την άποψη ότι το πολιτικό μας σύστημα θα προαχθεί, εάν έχει τη δυνατότητα να τοποθετεί ο ίδιος πιο πολλούς Βουλευτές στο Κοινοβούλιο. Είναι αποκαλυπτικό μιας αντίληψης εξουσίας, μιας αντίληψης χειραγώγησης. Όμως, στο Προσυνέδριο θέσεων της Νέας Δημοκρατίας το 2000, ο κ. Καραμανλής είχε ταχθεί ρητά υπέρ ενός μεικτού συστήματος, αντίστοιχο με το γερμανικό. Έχω εδώ τις θέσεις σας καταγεγραμμένες και θα τις καταθέσω.

Αυτά τότε παρουσιάζονταν ως παραμερισμός των πελατειακών σχέσεων και των σχέσεων εξάρτησης πολίτη και πολιτικού. Αυτή η πρόταση, την οποία εμείς καταθέτουμε, πιστεύουμε ότι απαντά στα φαινόμενα εξάρτησης του πολιτικού από κέντρα είτε των Μέσων Ενημέρωσης είτε του χρήματος, δηλαδή, την πελατειακή σχέση με εξωθεσμικά κέντρα.

Φαίνεται αυτό να μην το θέλετε, κύριε Καραμανλή, γι' αυτό και αλλάξατε γνώμη. Δεν είναι κακό να αλλάξετε τις απόψεις σας, αρκεί να τις αιτιολογείτε, αρκεί να εξηγήτε στον ελληνικό λαό γιατί τις αλλάξετε τόσο εύκολα και γιατί εξαφανίστηκε από την ιστοσελίδα της Νέας Δημοκρατίας τις θέσεις σας αυτές.

Δεν κάνετε μια πολιτική αρχών, κύριε Καραμανλή. Είναι μια πολιτική σκοπιμοτήτων.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ., επίσης, επανέφερε την πρότασή του για αποσύνδεση της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας από τη διάλυση της Βουλής. Στην προηγούμενη Αναθεώρηση δεν κατορθώσαμε να βρούμε αυτόν τον τρόπο για να επιτύχουμε την αποσύνδεση. Η πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. εισάγει στην κατεύθυνση αυτή και τη δυνατότητα της άμεσης εκλογής, μια λύση που ακολουθείται σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η Αυστρία, η Ιρλανδία, η Φινλανδία και η Πορτογαλία. Η πρόταση αυτή σε μια κρίσιμη απόφαση δίνει το λόγο στον πολίτη. Είναι μια άκρως δημοκρατική πρόταση. Ξέρω τους προβληματισμούς, αλλά αυτό που έχουμε ανάγκη, είναι ένας ευρύς διάλογος, γόνιμος, δημιουργικός και ειλικρινής, όπου ο καθένας μας μπορεί να πείσει ή και να πειστεί.

Εδώ θέλω να σας υπενθυμίσω, κύριε Καραμανλή, ότι προεκλογικά είχατε ταχθεί υπέρ της απευθείας εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας από το λαό. Το θυμάστε; Εγώ σέβομαι όλες τις απόψεις. Στάση μου είναι να αγωνίζομαι γι' αυτά που πιστεύω, να προσπαθώ να πείσω την κοινωνία και όταν μεταβάλλω μια άποψη, να εξηγούμαι, να έχω το θάρρος να ομολογήσω ότι άλλαξα άποψη, διότι πείστηκα για το αντίθετο. Στη

δική μας παράταξη, αυτή η ικανότητα θεωρείται δύναμη, διότι είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη δημοκρατική διαδικασία και το ύψος της διακυβέρνησης. Προφανώς, εσείς τη θεωρείτε αδυναμία που πρέπει να την κρύβετε.

Τρίτος στόχος της πρότασής μας είναι να φέρουμε την εξουσία πιο κοντά στο λαό, να απελευθερώσουμε τον πολίτη από τον ασφυκτικό έλεγχο της γραφειοκρατίας, που τον αντιμετωπίζει πολλές φορές ως εχθρό. Θα το κάνουμε ενισχύοντας αποφασιστικά την αποκέντρωση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η αναθεώρηση αυτή, είναι για εμάς αναθεώρηση της Αυτοδιοίκησης, αναθεώρηση της αποκέντρωσης, της περιφέρειας. Ήρθε η ώρα για το επόμενο μεγάλο βήμα. Να ξαναδώσουμε δύναμη και ελπίδα στην τοπική κοινωνία, μια κοινωνία αλληλεγγύης και ανθρωπιάς.

Στις προτάσεις μας περιλαμβάνεται και η κατοχύρωση των δικαιωμάτων των μεταναστών, καθώς και η κατοχύρωση της θρησκευτικής ελευθερίας. Προλάβετε και τις απορρίψατε αυτές τις προτάσεις, γιατί η αντίληψή σας είναι ότι η κάθε ειδους μειονότητα όχι μόνο δεν είναι άξια σεβασμού, αλλά είναι και εύκολος στόχος. Υπουργός σας που παραμένει στη θέση του, δεν αναγνώρισε την ιδιότητα της Ελληνίδας σε μια πολίτη υποψήφια, επειδή είναι μουσουλμάνα. Άλλος Υπουργός σας δεν θεωρούσε ότι οι Πακιστανοί έχουν ανθρώπινα δικαιώματα, διότι απαγάγουν ο ένας τον άλλον.

Παλαιότερα, άλλος Υπουργός σας, ήθελε να εξαφανίσει τους τοξικομανείς και τους άστεγους σε στρατόπεδα, για να μην τους δουν οι τουρίστες της Ολυμπιάδας.

Η αντίληψή σας, κύριοι της Κυβέρνησης, είναι μια αντίληψη που βάζει ταμπέλες στους ανθρώπους και διαχωρίζει τους πολίτες. Αυτή είναι η δική σας αντίληψη για την ισονομία και την ισπολιτεία: «Είναι μουσουλμάνοι. Δεν μας νοιάζει. Είναι Πακιστανοί. Ποιος θα ενδιαφερθεί; Είναι ναρκομανείς. Ποιος τους θέλει; Είναι αντίθετοι, είναι απορριπτέοι». Αυτή η αντίληψη περνάει σε κάθε κοινωνική ομάδα, στους φοιτητές που απαξιώνονται ως αιώνιοι, στους εργαζόμενους που απαξιώνονται ως δήθεν «ρετιρέ», στους δημόσιους υπαλλήλους που απαξιώνονται ως τεμπέληδες. Η κοινωνία για εσάς είναι ένα άθροισμα μειονοτήτων παραχοποιών, που αντιμετωπίζονται αφοριστικά με ταμπέλες. Ο Μητρεχτ θα έλεγε ότι τελικά όλοι μας σε κάποια μειονότητα ανήκουμε και, όταν ξεχνάμε ότι ο διπλανός μας είναι πρώτα απ' όλα άνθρωπος και πολίτης, κάποια στιγμή θα χτυπήσει η καμπάνα και για εμάς.

Ποιος ωφελείται, κύριοι της Κυβέρνησης, από τις δικές σας προτάσεις; Η διαφάνεια, η δημοκρατία ή ο συγκεντρωτισμός και ο συσκοτισμός; Ο κυβερνών ή ο κυβερνώμενος; Η απάντηση είναι παντού η ίδια: Οι κυβερνώντες, διότι πάντα είχε βέβαια η Δεξιά την ψευδαίσθηση ότι πρέπει να είναι εσαεί στους κυβερνητικούς θώκους κληρονομικά δικαίω. Μέγα παράδειγμα είναι η πρόταση για το συνταγματικό δικαστήριο, είναι η αναθεώρηση ενός φοβικού κυβερνητισμού, ενός πελατειακού κρατισμού, ενός αυταρχικού συγκεντρωτισμού. Δεν είναι τυχαίο ότι για το περιβάλλον, αυτό που συγκράτησαν οι δικές σας εφημερίδες, αυτό που θελήσατε να προβάλετε σαν πεμπτοσύνη της πρότασής σας, ήταν ο οκτάστηλος τίτλος «Χτίζεται η Ελλάδα» - εδώ είναι ο τίτλος. Την ανάπτυξη της χώρας, φαίνεται ότι εσείς θέλετε να την περάσετε μέσα από το βόλεμα των οικοπεδοφύγων. Θα είναι η ανάπτυξη της φτηνής εργασίας, όπως μας έχετε πει. Και για τα δάση; «Τσιμέντο να γίνουν».

Δεν είναι βίωσιμη ανάπτυξη αυτή, κύριε Καραμανλή, αυτή είναι αβίωτη ζωή. Η πρότασή σας υπονομεύει και την αξιοκρατία και την ασφάλεια του πολίτη. Παίρνω ως παράδειγμα την πρόσφατη πρόταση του κ. Αβραμόπουλου για προσλήψεις νοσηλευτικού προσωπικού εκτός Α.Σ.Ε.Π.. Εντάσσεται και αυτή στην κυβερνητική πολιτική της απαξίωσης της αξιοκρατίας. Αφού επί δύομισι χρόνια δεν κάνατε τίποτα μα τίποτα -τίποτα, το ξανατονίζω- για προσλήψεις νοσηλευτικού προσωπικού, με νοσοκομεία που ήταν έτοιμα, με πτέρυγες που ήταν έτοιμες, με μηχανήματα που δεν λειτουργούσαν, διότι δεν προσλαμβάνατε εσείς προσωπικό, τώρα σκεφθήκατε ότι φταίει το Α.Σ.Ε.Π. και, αφού φταίει το Α.Σ.Ε.Π., ας το παρακάμψουμε, ας το καταργήσουμε. Δεν σας ενδιαφέρει αν παραβιάζεται το Σύνταγμα, δεν

σας ενδιαφέρει αν η πρόταση βασίζεται σε ψευδείς ισχυρισμούς, διότι το πρόβλημά σας δεν είναι το Α.Σ.Ε.Π., το πρόβλημά σας είναι ότι προβλέπετε κονδύλια για προσλήψεις «γαλάζιων» αγροφυλάκων, αντί να προβλέψετε κονδύλια για την υγεία. Νομίζετε ότι θα κερδίσετε ψήφους πουλώντας θέσεις. Θα είναι βραχύβια η χαρά σας. Πρώτα καταστρέφετε τη συνοχή μιας κοινωνίας αξιών, δεύτερον, θα χάσετε από τους πολίτες που θέλουν μια ευνομούμενη πολιτεία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τελετών λέγοντας ότι, αντί να ασχολείστε με τα πραγματικά προβλήματα, ασχολείστε με την παράταση της σκανδαλογίας. Η παράταση δε των εργασιών της Βουλής, δεν είναι τίποτε άλλο από ένα δικό σας τέχνασμα εκβιασμού της πολιτικής ζωής του τόπου, μια προσπάθεια να συρθεί δήθεν το ΠΑ.ΣΟ.Κ σε ένα δίλημμα: Θα στηρίξει την προσπάθεια διαφάνειας ή θα καλύψει τους δικούς του; Σας απαντώ: Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ποτέ δεν φοβήθηκε την αλήθεια. Είναι θέση μας σταθερή: Η διαφάνεια και το φως παντού. Εσείς δεν θέλετε την αλήθεια, εσείς δεν έχετε σχέση με τη διαφάνεια. Μόλις χθες κρύψατε στο συρτάρι το πόρισμα της Α.Δ.Α.Ε. για τις υποκλοπές, για να κερδίσετε μια μέρα. Δεν θέλατε προφανώς να μπορέσω να το διαβάσω και να σας θέσω σήμερα κάποια ερώτηση για το πόρισμα της Α.Δ.Α.Ε., κύριε Καραμανλή, διότι κάθε φορά αδυνατείτε να απαντήσετε αξιόπιστα στα ερωτήματα που θέτω. Μάλιστα, αυτό που φαίνεται από το πολύ γρήγορο διάβασμα, το οποίο έκαναν συνάδελφοι, είναι ότι εμπλέκεται πάρα πολύ η Ε.Υ.Π. σ' όλη αυτήν την υπόθεση.

Έτσι νομίζετε εσείς ότι θα ξεπεράσετε, με τη σκανδαλογία, το μεγαλύτερο πολιτικό σκάνδαλο στη χώρα μας από τη Μεταπολίτευση και μετά, για το οποίο είστε συνυπεύθυνοι και υπόλογοι. Και έχει, κύριοι της Κυβέρνησης, καμιά σχέση με τη διαφάνεια η εξαγορά της FINANSBANK από την Εθνική, με το διοικητή της Εθνικής να λέει άλλα εδώ στη Βουλή και άλλα λίγες μέρες μετά στο ενημερωτικό δελτίο και εσείς να τον καλύπτετε και να τον επιβραβεύετε;

Για τα εξοπλιστικά, η δική μας πρόταση ήταν η πλήρης διερεύνηση για όλα τα εξοπλιστικά προγράμματα. Τι κάνετε εσείς; Αγοράζετε χωρίς διαφάνεια και χωρίς διαγωνισμούς. Εξυπηρετείτε αφανή συμφέροντα. Τώρα έρχεται η Κυβέρνηση στην προτελευταία ημέρα των εργασιών της Συνόδου, για να καταλήξει και να επιλέξει διαδικασίες που νομίζει ότι τη βολεύουν. Αυτός είναι ο τρόπος που πολιτεύεται. Κωλυσιεργούσε στο έργο της διερεύνησης σκοπίμως και συνειδητά, γιατί δεν ενδιαφέρεται να κλείσουν οι υποθέσεις, δεν ενδιαφέρεται να αποδοθεί δικαιοσύνη. Ενδιαφέρεται να κρατά ανοικτή τη σκανδαλογία, να κρατά σε ομηρία την πολιτική ζωή του τόπου.

Όμως, απατάσθε. Θα διαψευστείτε και αυτή τη φορά, κύριοι της Κυβέρνησης. Η αλήθεια θα αποκαλύψει εσάς και τις δικές σας μεθοδεύσεις. Η μεγάλη δημοκρατική παράταξη δεν εκβιάζεται και δεν χειραγωγείται. Ανήκει στο λαό. Ο λαός τη γέννησε, ο λαός τη στηρίζει, ο λαός την κρίνει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι προτάσεις που παρουσίασε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. υπερασπίζοντας το συνταγματικό μας κεκτημένο, κοιτάνε μπροστά, ενισχύουν την ποιότητα της δημοκρατίας. Θα έχουμε πάντα στο νου μας πως ό,τι και αν κάνουμε, θα το κάνουμε για τις νεότερες γενιές, για τη νέα γενιά της χώρας, που σήμερα βρίσκεται έξω και διαδηλώνει και είναι χρέος μας να της δώσουμε τα όπλα για να αγωνιστεί για ένα καλύτερο μέλλον. Αυτό θα κάνει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην αναθεώρηση, αυτό θα κάνει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ως Αντιπολίτευση μέχρι τις εκλογές, αυτό θα κάνει το ΠΑ.ΣΟ.Κ., ως κυβέρνηση, μετά τις εκλογές.

Ευχαριστώ, πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει η Γενική Γραμματέας και Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Αλέκα Παπαρήγα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, είναι φανερό ότι η αναθεώρηση του Συντάγματος κινείται σε πιο συντηρητική κατεύθυνση, σε πιο αντιδραστική κατεύθυνση. Νομίζω ότι ο Αντώνης Σκυλλάκος ανέλυσε αρκετά αυτά τα ζητήματα. Δηλαδή στην ουσία η

Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας ανοίγει πλήρως κάποιες μισάνοικτες πόρτες προς αντιδραστικές κατευθύνσεις που άφησε το ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Είμαι βέβαιη ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. εύχεται να περάσουν οι προτάσεις της Νέας Δημοκρατίας. Εάν επιστρέψει στη διακυβέρνηση θα τις βρει έτοιμες. Τουλάχιστον ουσιαστικές διαφορές δεν υπάρχουν ανάμεσα στις προτάσεις του Προέδρου του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και σ' αυτές που φέρνει η Νέα Δημοκρατία.

Ιδιαίτερα για την παιδεία, ψάχνω να βρω πού είναι οι διαφορές. Θυμάμαι τον κ. Βενιζέλο που στην προηγούμενη Αναθεώρηση του Συντάγματος στην τελική συζήτηση στην Ολομέλεια όταν η Νέα Δημοκρατία πίεζε για μη κρατικά μη κερδοσκοπικά πανεπιστήμια αρνήθηκε λέγοντας «μα, βρε παιδιά αυτά θα έρθουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση αργά ή γρήγορα, δεν είναι ανάγκη να τα βάλουμε στο Σύνταγμα». Τέτοιες διαφορές υπάρχουν. Στην παιδεία δεν άκουσα τίποτα το διαφορετικό. Τετραετείς προγραμματικές συμφωνίες, αυτοτέλεια των πανεπιστημίων. Βεβαίως θα μου πείτε ότι σήμερα η λέξη «δημόσιος» έχει χάσει τη σημασία της. Λένε όχι κρατικά, αλλά δημόσια πανεπιστήμια.

Η λέξη «δημόσιος» έχει χάσει τη σημασία της. Δεν είναι, λέει, κρατικά, αλλά δημόσια τα πανεπιστήμια. Η λέξη «δημόσιος» έχει χάσει τη σημασία της. Το δημόσιο δεν σημαίνει ούτε δωρεάν ούτε λαϊκή παιδεία, για παράδειγμα, ούτε σύγχρονη παιδεία. Ούτε ο δημόσιος τομέας λέει τίποτα σήμερα. Το κρατικό και το μη κρατικό, επίσης. Είναι μορφές συγκάλυψης του ενός και μοναδικού. Είτε τυπικά κάτι ανήκει στο δημόσιο είτε δεν ανήκει –και χθες έτσι ήταν βέβαια, αλλά ακόμα χειρότερα σήμερα– λειτουργεί ως ανώνυμη εταιρεία. Είτε πούμε δημόσιο το πανεπιστήμιο είτε το πούμε μη κρατικό είτε μη κερδοσκοπικό, τα πανεπιστήμια ανώνυμες εταιρείες θα είναι, όχι μόνο στο ζήτημα της χρηματοδότησης και των εσόδων, αλλά θα έχουν στόχο την κερδοσκοπία και ως περιεχόμενο.

Θέλω να ξεκαθαρίσουμε το εξής ζήτημα. Αυτές τις ημέρες γίνεται πολύ συζήτηση εκτός Κοινοβουλίου για το αν υπάρχουν τρόποι μέσα στο Κοινοβούλιο να εμποδιστούν οι συντηρητικές ή αντιδραστικές μεταρρυθμίσεις που θέλει να φέρει η Νέα Δημοκρατία. Δυστυχώς δεν υπάρχουν. Μακάρι να υπήρχαν τρόποι. Και δεν το παίρνω με τη λογική των «κουκιά» και δεν πρέπει να μπερδεύουμε το λαό τώρα με τα εκατόν πενήντα ένα, εκατόν ογδόντα κ.λπ.. Ο ιδεολογικός και πολιτικός συσχετισμός είναι δεδομένος, πέρα και από τα «κουκιά».

Υπάρχουν δυνατότητες να εμποδιστούν ορισμένες ακραίες αλλαγές; Εμείς λέμε ότι υπάρχουν και όχι μόνο θεωρητικά –γιατί τουλάχιστον ως κόμμα που πιστεύει στη λαϊκή παρέμβαση και θεωρητικά δεν μπορούμε να το αποκλείσουμε– αλλά εγώ θα έλεγα και πρακτικά, βέβαια υπό όρους και προϋποθέσεις.

Το τελευταίο διάστημα, βεβαίως, όλα τα κόμματα της Αντιπολίτευσης μιλάνε για τους αγώνες, για τη λαϊκή δυσανεμία που εκφράζεται μέσα από τους αγώνες και πραγματικά, η ζωή έχει δείξει ότι οι λαϊκοί αγώνες μπορούν να φέρουν άλλοτε μεγαλύτερα και άλλοτε μικρότερα αποτελέσματα.

Βεβαίως, εμείς εδώ θα βάλουμε όρους και προϋποθέσεις. Για παράδειγμα, μέσα από τους λαϊκούς αγώνες, είτε αυτοί είναι φοιτητικοί ή σπουδαστικοί, κοινοί ή εργατικοί, θα πρέπει η εναλλακτική πρόταση που προβάλλει το λαϊκό κίνημα να είναι πραγματικά εναλλακτική, γιατί πίσω από τα δημόσια κρατικά και μη δημόσια και μη κρατικά, δεν βγαίνει τίποτα.

Και, κυρίως, αυτοί οι αγώνες θα είναι πάρα πολύ σκληροί. Και το «σκληροί» δεν αφορά μόνο τη σύγκρουση με την κρατική καταστολή, που έτσι και αλλιώς χρησιμοποιείται και βεβαίως καταδικάζεται, αλλά η σύγκρουση θα είναι πολύ σκληρή, γιατί οι αλλαγές που προωθείτε στην παιδεία και αλλού δεν είναι ευκαριακές. Ε, δεν είναι επιλογές της κ. Γιαννάκου αποκλειστικά ή του κ. Καραμανλή ή του κ. Παπανδρέου, για παράδειγμα. Είναι παγκόσμιες επιλογές ενός συστήματος, που, βεβαίως, πρέπει να κάνει βαθιές αντιδραστικές αναπροσαρμογές. Είναι παγκόσμιες επιλογές! Και εδώ υπάρχουν συμφέροντα όχι μόνο κυβερνητικά. Οι κυβερνήσεις ασκούν συμφέροντα εκπροσώπησης. Υπάρχουν συγκροτημένα, συμπαγή συμφέροντα, ένας αγώνας σκληρός.

Και επομένως, οι αγώνες οι οποίοι γίνονται για επένδυση, ας πούμε, στις επόμενες τοπικές εκλογές ή για να εμφανίζουμε αντιπολίτευση για την αντιπολίτευση ή οι αγώνες που έχουν ημερομηνία λήξης με τα μπάνια του λαού, μπορούν να φέρουν και κάποια αποτελέσματα, αλλά αυτά θα είναι περιορισμένα. Βέβαια οι εμπειρίες φέρνουν.

Επομένως σίγουρα το ζήτημα της αναθεώρησης του Συντάγματος θα κριθεί, κυρίως, εκτός Βουλής και ανάλογα με την παρέμβαση του λαϊκού παράγοντα και την ποιότητα της εναλλακτικής λύσης που προωθείται, μπορεί να υπάρχουν και εσωτερικές επιδράσεις στη Βουλή, τις οποίες εμείς δεν μπορούμε να αποκλείσουμε. Θα παλέψουμε για ό, τι μπορεί να μην γίνει και να περικοπεί. Όμως, εντός της Βουλής είναι για τις εντυπώσεις.

Πρέπει να ξεκαθαρίσουμε το εξής ζήτημα. Βεβαίως, στο παρελθόν, μέσα στη μακρόχρονη ιστορία του σύγχρονου ελληνικού κράτους, είχαμε και ορισμένα θετικά αποτυπώματα στις συνταγματικές αναθεωρήσεις. Και αν δεχθούμε ότι τα επόμενα χρόνια θα υπάρξουν κάποιες αλλαγές έτσι ή αλλιώς συσχετισμού δύναμης και κυρίως αν το λαϊκό κίνημα αποτελεί πραγματικά αποφασιστικό παράγοντα αντεπίθεσης και όχι απλώς μιας αντιπολίτευσης και μιας πίεσης, μπορεί να έχουμε και κάποιες επίσης θετικές ρυθμίσεις. Αυτό δεν μπορεί κανείς να το αποκλείσει.

Αλλά να το πούμε καθαρά, όλα στις συνταγματικές αναθεωρήσεις που έγιναν και που θα γίνουν θα περιφρουρούν ορισμένα πράγματα, το δικαίωμα της ιδιοκτησίας. Να το ξεκαθαρίσουμε, δεν εννοούμε εδώ την ατομική, την οικογενειακή ιδιοκτησία που, βεβαίως, προέρχεται μέσα από τη δουλειά των ανθρώπων ανάλογα με τις συνθήκες, ανάλογα με τις περιόδους. Μιλάμε επί της ουσίας για την ιδιοκτησία, την κεφαλαιοκρατική, την καπιταλιστική, πείτε το όπως θέλετε. Άλλωστε αρκετές από τις αλλαγές που έρχονται στο Σύνταγμα και αυτές που έκανε και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. αυτό το δικαίωμα περιφρουρούσαν, παραδείγματος χάρι δάση, δασικές εκτάσεις, βιώσιμη ανάπτυξη.

Εδώ να το πούμε καθαρά έχουν εμφανιστεί στην Ελλάδα μεγάλα πια συγκροτήματα στον τομέα των κατασκευαστικών εταιρειών και αυτά έχουν ενδιαφέρον. Έχουν όλη την υποδομή μάλιστα έχουν και τις διεθνείς συνεργασίες. Δεν είναι ελληνικές κατασκευαστικές εταιρείες, είναι μικτές με ξένα κεφάλαια. Επομένως πρέπει να μπου βαθιά στον τουρισμό, στους αρχαιολογικούς χώρους, στους υδροβιότοπους, στην κατοικία, παντού.

Το Σύνταγμα έτσι όπως το άλλαξε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. είχε μερικά αμφιλεγόμενα, ένας ελιγμός είχε γίνει. Πρέπει να γίνουν πιο καθαρά τώρα τα πράγματα. Καθαρά, το λέει η Νέα Δημοκρατία ότι εν πάση περιπτώσει αυτό που έχει γίνει στη ζωή να μην το αφήσουμε στην τύχη, να το ρυθμίσουμε στο Σύνταγμα. Το ίδιο το έκανε και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Προωθούν στη ζωή όλα τα αντιλαϊκά και αντεργατικά μέτρα και μετά ερχόμαστε να τα τακτοποιήσουμε.

Ειπώθηκε στον τομέα της παιδείας ότι έχουμε λείει πάρα πολλές σχολές ιδιωτικές. Δεν πρέπει να υπάρχει κρατικός έλεγχος; Πώς μπήκαν αυτές οι σχολές; Έτσι έγιναν μόνες τους; Πώς πήραν άδεια; Ακριβώς γιατί πολιτική της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι η ιδιωτική επιχειρηματική δραστηριότητα στην παιδεία. Αυτά τα μεγάλα τα φροντιστηριακά συγκροτήματα πώς έγιναν; Έτσι στην τύχη; Και θα έλθουμε τώρα να τα τακτοποιήσουμε! Βεβαίως μία τακτοποίηση χρειάζεται, όπως έγινε με τα διαγνωστικά κέντρα. Δημιουργήθηκαν τα μικρά διαγνωστικά κέντρα, μικρομεσαία, από τους ελευθεροεπαγγελματίες γιατρούς που δεν μπορούσαν να βρουν δουλειά στο δημόσιο και ενδεχομένως δεν μπορούσαν με την ατομική πελατεία να λύσουν το βιοποριστικό πρόβλημα και έφτιαξαν τα μικρά διαγνωστικά κέντρα. Ήλθε προηγούμενα το ΠΑ.ΣΟ.Κ., τακτοποίησε, για να έλθουν και τα πιο μεγάλα. Να γίνει συγκέντρωση, έτσι θα γίνει τώρα. Πολλά Ι.Ε.Κ. έχουμε, πολλά κολέγια έχουμε αδιabάθμητα; Θα διαβαθμιστούν για να γίνουν τα μεγάλα. Και μ' αυτήν την έννοια αυτό που είπα και ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας ο κ. Παναγιωτόπουλος και το λέει και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και ο Συναποσιμώσ το λέει αυτό ότι πρέπει να υπάρχει κρατική παρέμβαση στην αγορά. Μα πάντα υπήρχε κρατική παρέμβαση στην αγορά. Όσο αν θέλετε αίρονται τα όποια εμπόδια υπάρ-

χουν στην απελευθέρωση της αγοράς, θα δυναμώνει η κρατική παρέμβαση. Ουδέποτε το κράτος, ας το πω έτσι, το κράτος της αγοράς μπορεί να αφήσει την αγορά και πλήρως ελεύθερη. Θα ρυθμίζει τα πράγματα ούτως ώστε το μεγάλο ψάρι να τρώει το μικρό και οι ανταγωνισμοί ανάμεσα στα μεγάλα να μην απειλούν την ίδια την κορφή του πολιτικού συστήματος ή αν θέλετε να μην οδηγούν σε ακραίες καταστάσεις που πιθανόν ας πούμε να δείχνει το δρόμο στο λαϊκό κίνημα να τις αξιοποιεί.

Δεν είναι τίποτα καινούργιο η κρατική ρύθμιση στην αγορά. Αλλάζει το περιεχόμενο, πολλές φορές γίνονται προσαρμογές, αλλά αυτή υπήρχε. Απλώς, τώρα έρχεται να ρυθμιστεί πώς τα ιδιωτικά δάση θα οικοπεδοποιηθούν, πώς τα δημόσια δάση ακόμη περισσότερο θα οικοπεδοποιηθούν. Θα γίνουν κανονισμοί; Δεν θα μπορεί ο καθένας να μπαίνει σ' αυτήν την ιστορία και εδώ έρχεται ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Τ.Ε.Δ.Κ.Ε., της Τ.Ε.Δ.Κ.Ν.Α. και η ομοφωνία των άλλων κομμάτων όπου διεκδικούν αρμοδιότητες. Τι αρμοδιότητες; Να αναλαμβάνουν οι ίδιοι έργα σε σύμπραξη, βέβαια, με ιδιωτικές κατασκευαστικές εταιρείες. Θέλουν, λέει, να αναλάβουν τα αντιπλημμυρικά της Αττικής οι δήμαρχοι της Νέας Δημοκρατίας του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και του Συνασπισμού. Αντί να διεκδικήσουν με δημόσιες επενδύσεις να γίνουν αντιπλημμυρικά έργα, πρόκειται να τα πάρουν αυτοί με τους επιχειρηματίες για να λύσουν και βιοποριστικά προβλήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για να μην πω και τίποτε άλλο.

Δεν είδα να διεκδικεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση θέλει αρμοδιότητες για να κάνει έργα τα οποία έχουν σχέση με τους επιχειρηματίες και με την κερδοσκοπία. Γιατί δεν γίνεται πάλι για μεγάλα προγράμματα που εξασφαλίζουν σύγχρονη λαϊκή στέγη σ' αυτούς που δεν έχουν και σ' αυτούς που πρέπει να αλλάξουν γιατί η στέγη τους πια δεν ικανοποιεί, έχει παλιώσει;

Κοινωνικά προγράμματα. Χαίρω πολύ, να πάρει αρμοδιότητες η Τοπική Αυτοδιοίκηση για να κάνει συμπράξεις με τους επιχειρηματίες, να μην κάνει μόνο το κράτος. Να μην υπάρχει η οριζόντια διασύνδεση των επιχειρηματιών. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση να πάρει και αυτή ένα μερίδιο στον επιχειρηματικό τομέα. Δηλαδή τι διαφορά υπάρχει αν η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ανώνυμη εταιρεία από μία πολυμετοχική ανώνυμη εταιρεία; Δεν έχει διαφορά. Αυτές είναι οι αρμοδιότητες που θα πάρει η Τοπική Αυτοδιοίκηση, φορολογία και συμμετοχή στα μεγάλα έργα για την κερδοσκοπία.

Κοινωνική συνοχή λένε εξασφαλίζει το Σύνταγμα. Μα είναι υποκρισία! Διότι δεν μπορεί σε μια κοινωνία ταξική που άλλα κόμματα τη δέχονται και άλλα δεν τη δέχονται, να υπάρχει συνοχή. Το αντίθετο: Σύνταγμα που καθιερώνει τη δυνατότητα στο λαό να διεκδικεί, να παλεύει εναντίον της εργοδοσίας, εναντίον του συστήματος της κρατικής πολιτικής εξουσίας. Ελευθερία για την κοινωνική αντιπαράθεση και ισοτιμία που δεν μπορείς να την κατακτήσεις, αλλά όσο γίνεται ένα ελεύθερο δημοκρατικό πεδίο για να εξελιχθεί η κοινωνική αντιπαράθεση και να αλλάξουν οι συσχετισμοί. Η κοινωνική συνοχή είναι σε βάρος του λαού ακόμη και στην περίοδο εκείνη που δίνονται κάποιες κοινωνικές παροχές.

Το ψηφό της αναθεώρησης πάντως είναι η γη, οι κατασκευές. Τα μεγάλα έργα που έχουν ωριμάσει σήμερα στην Ελλάδα να γίνουν, θα γίνουν. Δεν μπορεί να μη γίνει διαχείριση του νερού, αντιπλημμυρικά, αποχετευτικά έργα. Θα γίνουν. Τα ζητούν και οι επιχειρηματίες. Αλλά ακριβώς εδώ έχει ψωμί για τις εταιρείες. Ακριβώς γι' αυτό αλλάζει το Σύνταγμα για να έλθουν και ξένοι επενδυτές οι οποίοι δεν έχουν καμία όρεξη να πέσουν στη λογική να έχουν μηνύσεις παρεμβάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, ερμηνείες εν πάση περιπτώσει θολών συνταγματικών διατάξεων. Καθαρίζεται το έδαφος για να έλθουν απρόσκοπτα. Αυτή είναι η ιστορία για την παιδεία.

Έχουμε πολλά και δεν θέλω να εξαντλήσω την ομιλία μου για την παιδεία γιατί στο κάτω-κάτω τα έχουμε πει μια, δυο, δέκα. Μίλησε και ο Αντώνης ο Σκυλλάκος. Δεν είναι το ζήτημα πόσες φορές λες αυτά τα πράγματα, αλλά να υπογραμμίσουμε μια πλευρά. Ή θα υπάρχει αποκλειστικά θέλετε να την πείτε κρατική πείτε τη κρατική δεν μας φοβίζει ο όρος, θέλετε να την πείτε

και δημόσια πείτε τη και δημόσια. Οι όροι είναι σχετικοί. Πάντως, θα υπάρχει κρατική δημόσια δωρεάν παιδεία για όλους και για τα παιδιά των εφοπλιστών, δωρεάν για όλους. Γιατί άμα αρχίσουμε κάποιοι να πληρώνουν και κάποιοι να μην πληρώνουν, θα την πληρώσει η πλειοψηφία του λαού. Δεν μπορεί να υπάρξει ιδιωτική επιχειρηματική δραστηριότητα. Την άλλη φορά ο κ. Παπανδρέου σε προηγούμενη συζήτηση μας είπε ότι το Κ.Κ.Ε. δεν δέχεται έλεγχο λέει του μη κρατικού τομέα της ιδιωτικής παιδείας. Τον έλεγχο θα συζητήσουμε; Τη μη ύπαρξή του εμείς παλεύουμε, τουλάχιστον, στην παιδεία και στην υγεία μέσα στις συνθήκες αυτού του συστήματος που ζούμε.

Θα υπάρχει λεία ισοτιμία παραδείγματος χάρη στην επιλογή του επιστημονικού δυναμικού. Το επιστημονικό δυναμικό στη δημόσια παιδεία επιλέγεται με αντικειμενικά κριτήρια; Δεν επιλέγεται. Τα ίδια θα γίνουν και στην ιδιωτική. Ή δεν θα έχουμε το φαινόμενο όπως έχει γίνει με τον τομέα της υγείας όπου ας πούμε επιφανείς επιστήμονες του δημόσιου τομέα που κάνουν επιστημονική έρευνα και μελέτες γιατί δεν κάνουν όλοι, είτε δεν μπορούν, είτε δεν έχουν και τις δυνατότητες να κάνουν ή τις ικανότητες, θα τους παίρνουν ορισμένες ιδιωτικές πανεπιστημιακές μονάδες ή άλλες; Τους παίρνουν από τα πανεπιστήμια να τους δίνουν καλύτερους μισθούς. Δηλαδή μιλάμε σαν να μην έχουμε μία εμπειρία σχέσης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Εδώ τα πράγματα είναι καθαρά δεν θα γίνουν πολλά ιδιωτικά πανεπιστήμια. Θα γίνουν πολλές αμφιλεγόμενες σχολές για το πού ανήκουν, διετείς, τριετείς τετραετείς. Άλλωστε εδώ δεν υπάρχει μεταλυκειακή δημόσια εκπαίδευση επαγγελματικής ειδίκευσης με βάση το γνωστικό αντικείμενο.

Οι εφοπλιστές θα κάνουν το δικό τους πανεπιστήμιο, οι ξενοδόχοι τα ίδια, με ένα στενό γνωστικό αντικείμενο το οποίο θα απαξιώνεται, ανάλογα πώς θα έρχονται τα πράγματα.

Θέλω να σταθώ σε ένα ζήτημα, που, τουλάχιστον, το θεωρούμε σοβαρό. Τι να σας πω; Δεν θέλω να κάνω ηθικολογία. Όμως νομίζω ότι και μέσα στο σύστημα που ζούμε και στη συγκεκριμένη φάση που διανύουμε είναι δυνατόν όλα τα κόμματα να συμφωνήσουμε να μην υπάρχει υποκρισία σε μερικά πράγματα. Δεν το βάζω στην ηθική πλευρά του θέματος. Ούτε προσωπικά κατηγορώ κάποιον ότι είναι πολιτική ή ηθική υποκριτής. Όλο αυτό το ζήτημα για τη δημοκρατία και την εξυγίανση του πολιτικού συστήματος, τα έσοδα των κομμάτων, τις εκλογικές δαπάνες κ.λπ. και το ασυμβίβαστο.

Να βάλω ένα ερώτημα: Η πολιτική των κομμάτων καθορίζεται από τις πηγές χρηματοδότησης; Δηλαδή ένα κόμμα μπορεί να αλλάξει πολιτική, άμα αλλάξει πηγή χρηματοδότησης; Η πηγή χρηματοδότησης είναι που διαμορφώνει την πολιτική των κομμάτων; Το αντίθετο γίνεται. Τα κόμματα εκφράζουν συλλογικά ταξικά συμφέροντα και όχι ατομικά συμφέροντα στον έναν ή στον άλλο βαθμό, με τη μια ή την άλλη συνέπεια ή ασυνέπεια ή ικανότητα. Δεν έχει σημασία. Δηλαδή η Νέα Δημοκρατία ακολουθεί μια ταξική συντηρητική πολιτική, όπως και το ΠΑ.ΣΟ.Κ., γιατί έχουν πηγές χρηματοδότησης κάποιους επιχειρηματίες και άμα τους χρηματοδοτήσει ο λαός ή τα μέλη τους αποκλειστικά, θα αλλάξουν πολιτική; Δεν είναι έτσι.

Τι μπορεί να υπάρξει; Μπορεί να υπάρξουν προτιμήσεις σε κάποιους επιχειρηματίες ή διαφθορά στελεχών. Όμως, αυτό ας το λύσουν τα κόμματα με τα στελέχη τους.

Λέει δηλαδή να καταργηθούν οι πηγές ιδιωτικής χρηματοδότησης και να έρθει η κρατική. Γιατί; Η κρατική χρηματοδότηση -και μάλιστα όταν τα κόμματα στηρίζονται αποκλειστικά στην κρατική χρηματοδότηση- γίνεται αντικείμενο εκβιασμού.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Από ποιον, κ. Παπαρήγα;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Και τι θα πει ιδιωτική χρηματοδότηση; Δηλαδή με συγχωρείτε, ένας εφοπλιστής δεν έχει δικαίωμα να δώσει συνδρομή στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. ή στη Νέα Δημοκρατία; Όπως ο εργάτης, ο υπάλληλος μπορεί να δώσει σε εμάς ή σε άλλα κόμματα, γιατί να μην μπορούν οι εφοπλιστές να δώσουν συνδρομή στα κόμματα; Δικαίωμά τους είναι.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Αυτός που έχει λίγα δίνει από

το υστέρημά του, ενώ αυτός που έχει πολλά δίνει για να τα πάρει πολλαπλάσια!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Ξέρουμε πάρα πολύ καλά ότι και ατομικός πληθυσμός υπάρχει και ατομικές εξαρτήσεις. Ας αφήσουμε τις υποκρισίες! Τα κόμματα δεν διαμορφώνουν την πολιτική της ούτε γεννιούνται με βάση...

Και να σας πω; Υπήρχε χρηματοδότηση ορισμένων κομμάτων, για να γίνουν. Για διάφορους λόγους -για τη διάσπαση κάποιων κομμάτων, για κάποια σενάρια- δεν στάθηκαν, παρ' ότι είχαν γενναία χρηματοδότηση. Τα κόμματα εκφράζουν κάτι πολύ πιο αντικειμενικό απ' αυτό και, εν πάση περιπτώσει, μη φθάσουμε τώρα σε έναν ανορθολογισμό! Αυτό είναι το ένα.

Δεύτερον, υπάρχει -λέει- το ζήτημα των εκλογικών δαπανών των Βουλευτών κ.λπ.. Και αυτό είναι ζήτημα που έχει σχέση με το χαρακτήρα του κάθε κόμματος, το καταστατικό του, τις αρχές λειτουργίας του. Να σας φέρω ένα παράδειγμα. Στο κόμμα μας ούτε ένα λεπτό δεν ξοδεύουμε ατομικά εμείς οι Βουλευτές. Πάμε περιοδεία; Τα έχει πληρώσει το κόμμα. Δεν ξοδεύουμε απολύτως τίποτα! Μπορεί να μην έχουμε έσοδα, αλλά δεν έχουμε και έξοδα. Μηδέν έξοδα, όταν κινούμαστε.

Επίσης δεν υπάρχουν ατομικά έξοδα στην εκλογική μάχη. Κάθε κόμμα μπορεί να το ρυθμίσει. Άλλα κόμματα θεωρούν ότι η προσωπικότητα του Βουλευτή είναι κάτι ανεπανάληπτο κ.λπ.. Ή θεωρούν ότι η μάχη της ψήφου κρίνεται με βάση την άμιλλα των Βουλευτών. Και, πραγματικά, οι Βουλευτές αυτών των κομμάτων έχουν τεράστια ευθύνη.

Πολύ περισσότερο έχει σχέση πώς λειτουργεί ένα κόμμα και πώς βλέπει παραδείγματος χάρι το βουλευτικό αξίωμα. Για μας το βουλευτικό αξίωμα είναι ένας καταμερισμός δουλειάς. Υπάρχουν Βουλευτές που σε εμάς δεν είναι καν στην κεντρική επιτροπή. Ανήκουν στα παρακάτω όργανα. Μπορεί ένας που δεν είναι Βουλευτής να έχει παραπάνω αξίωμα από κάποιον που είναι Βουλευτής. Είναι ένας καταμερισμός δουλειάς.

Επομένως αυτά τα ζητήματα της προσωπικής στάσης των Βουλευτών κ.λπ. έχουν να κάνουν με τον τρόπο λειτουργίας του κάθε κόμματος. Στο κάτω-κάτω ποιος είναι εκείνος που θα κρίνει αν ένας Βουλευτής παραβιάζει κανόνες; Πρώτα απ' όλα το ίδιο το κόμμα, είτε υπάρχουν έξοδα είτε καταγγελίες από τη λαϊκή βάση κ.λπ..

Και εδώ υπάρχουν άλλα ζητήματα, τα οποία δεν λύνονται με τους νόμους και με το Σύνταγμα. Ξέρουμε ότι η αναγνωρισιμότητα του Βουλευτή δεν έχει καμία σχέση με τις πραγματικές του ικανότητες. Ένας άνθρωπος μπορεί να μην είναι αναγνωρίσιμος, γιατί έχει ένα τομέα δουλειάς σε ένα κόμμα που δεν έχει δημοσιότητα και να είναι αξιότερος από έναν που είναι αναγνωρίσιμος. Αυτό, όμως, δεν λύνεται με το Σύνταγμα.

Ύψος εκλογικών δαπανών: Γιατί; Δεν είναι γνωστό; Είναι ανάγκη να πάω να βγω, να ξοδέψω στη διαφήμιση; Έχω πέντε διευθυντές των εφημερίδων γνωστούς και τριάντα δημοσιογράφους και με περνάνε από τα κύρια, από τα παραπολιτικά, από όλα, χωρίς να πληρώνω τίποτα, ή ενδεχομένως να μην φαίνεται αν πληρώνω. Πού θα κρίνονται αυτά;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κάποιο αντάλλαγμα θα υπάρχει. Το ξέρουμε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Αυτά δεν λύνονται. Γνώμη έχουμε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Εκδότες...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Κοιτάξτε να δείτε, εμείς ούτε απ' έξω από γραφείο εκδοτών και διευθυντών έχουμε περάσει.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Καλά κάνετε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Να μην τα λέτε τώρα σε μας αυτά.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Τι σας λέω; Εγώ αντιτείνω σ'

αυτό;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Μα το ζήτημα, όμως, δεν λύνεται με το Σύνταγμα. Αν, παραδείγματος χάρι, υπάρχουν πολιτικοί που ανήκουν σε κάποιο κόμμα και έχουν κάποιες παράπλευρες γνωριμίες για να εκλεγούν, αυτό το θέμα να το λύσει το κόμμα τους. Εμάς δεν μας ενδιαφέρει να δούμε αν ο τάδε Βουλευτής του άλλου κόμματος κάνει εκείνο ή το άλλο. Αυτό να το λύσει το κόμμα του. Ούτε η λαϊκή βάση μπορεί να το λύσει.

Καταργήστε το σταυρό εντελώς, για να σταματήσει και η περιφορά των Βουλευτών σε βαφτίσια, σε γάμους, σε κηδείες που συνεπάγονται προσωπικά έξοδα, για να διατηρείται ο σταυρός, αν θέλουμε να εξυγιάνουμε το σύστημα, γιατί αλλιώς πάμε σε μία φοβερή κατάσταση, σε αστυνόμευση των κομμάτων. Και στο κάτω-κάτω κάθε κόμμα έχει τις δικές του αρχές λειτουργίας και μπορεί ο κάθε Βουλευτής, σύμφωνα με το κόμμα του, να είναι εντάξει, αλλά με τα δικά μας κριτήρια να μην είναι. Εμείς έχουμε άλλα κριτήρια στο πώς είναι εντάξει ο Βουλευτής. Αν κάνει ψηφοθηρία, τελειώνει ο δικός μας Βουλευτής, δεν θα εκλεγεί την επόμενη φορά, θα καθαιρεθεί. Δεν διακινεί ψηφοδέλτια με το σταυρό. Όμως δεν κατηγορώ τα άλλα κόμματα γιατί λειτουργούν διαφορετικά. Έχουν διαφορετική άποψη για το ρόλο της προσωπικότητας του Βουλευτή. Όμως, αυτά δεν μπορεί να τα λύσει το Σύνταγμα. Δεν μπορεί το Σύνταγμα να επιβάλλει στο Κ.Κ.Ε. πώς θα λειτουργήσει, εσωτερικά πώς θα διατάξει τις δυνάμεις του και από ποιους θα πάρει χρήματα. Από όπου θέλουμε θα πάρουμε -θα μας κρίνετε για τη στάση μας μέσα στη Βουλή- και όσα θέλουμε -και όποιος θέλει να μας δώσει, ευχαρίστως να μας δώσει- χωρίς ανταλλάγματα.

Όλα αυτά που λέγονται τώρα για την εξυγίανση είναι υποκρισία. Αν θέλουμε να μιλήσουμε για εξυγίανση, απλή αναλογική.

Γιατί δεν λύθηκε το θέμα του «Βασικού Μετόχου», και των μέσων ενημέρωσης; Γιατί είναι ιδιοκτησία και απελευθέρωση της αγοράς. Όταν υπάρχει ιδιοκτησία στα μέσα ενημέρωσης σε συνθήκες μάλιστα απελευθέρωσης της αγοράς, δεν λύνονται. Οι ιδιοκτήτες μας λένε καθαρά: «Δεν σας καλούμε, γιατί δεν σας πάμε, δεν πουλάτε». Δεν έχουμεπραμάτεια που αρέσει να πουλήσουμε. Πώς θα το παλέψουμε αυτό; Με το Σύνταγμα; Δεν γίνονται αυτά τα πράγματα. Βεβαίως θα κάνουμε κριτική, θα διαμαρτυρηθούμε, θα φωνάξουμε.

Το Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο: Ο κύριος Πρωθυπουργός ή ο κ. Παπανδρέου, έβαλε θέμα στο Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο γιατί τη μερίδα του λέοντος την έχουν τα δύο κόμματα και όλοι οι άλλοι είμαστε οι φτωχοί συγγενείς; Προβάλλουν και τους υπότιτλους που περνάνε στο κάτω μέρος της οθόνης. Εμείς έχουμε προβολή 3% σε ένα κανάλι. Δεν αναφερόμαστε ούτε εμείς, ούτε ο Συνασπισμός στα δελτία ειδήσεων. Μπορεί να είναι η κ. Μπεζεντάκου εκείνη την ώρα στις ειδήσεις ημίγυμνη και στο κάτω μέρος της οθόνης να περνάει ότι το Κ.Κ.Ε. είπε εκείνο, ο Συνασπισμός είπε το άλλο. Τώρα, αν ο άλλος βλέπει τη Μπεζεντάκου ή τους υπότιτλους, είναι άλλο θέμα. Ας σταματήσει αυτή η υποκρισία με τον έλεγχο των οικονομικών των κομμάτων κ.λπ., αν θέλουμε ίσους όρους στα μέσα ενημέρωσης και στα ιδιωτικά.

Μπορεί να καταργηθεί ή να υποχρεωθούν. Τώρα βρισκόμαστε στις τοπικές εκλογές. Υποχρέωση όλων των σταθμών -έχουν και δημόσιες συχνότητες- να οργανώσουν συζητήσεις πάνω σε θέματα με όλους τους υποψηφίους. Αυτά δε γίνονται. Επομένως δεν θα δεχτούμε καμία παρέμβαση στη λειτουργία του κόμματος.

Βεβαίως ο κόσμος μπορεί να μας κάνει κριτική, όπως μπορείτε να κάνετε και εσείς κριτική για το πώς λειτουργούμε, να κάνουμε κριτική η βάση μας όταν δεν λειτουργούμε καλά, αλλά μέσω των νόμων δεν δεχόμαστε αυτήν την κριτική. Πρέπει να σταματήσει επιτέλους αυτή η υποκρισία.

Υπάρχουν, βεβαίως, και άλλα θέματα, τα οποία ανέφερε ο κ. Σκυλλάκος και δεν θέλω να τα επαναλάβω. Παραδείγματος χάρι, η άρση μονιμότητας δημοσίων υπαλλήλων, ακόμα μεγαλύτερη ελαστικότητα ούτως ώστε να εσωτερικεύεται το κοινωνικό δίκαιο και όλοι οι τρομονόμοι κ.λπ..

Τέλος ακούστηκε εδώ κάτι περί κοινωνικού ελέγχου. Ποιος κοινωνικός έλεγχος; Οι μόνοι που ασκούν έλεγχο είναι οι ιδιοκτήτες των μέσων παραγωγής του πλούτου, των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης κ.λπ.. Αυτοί ασκούν έλεγχο, εννοώ επίσημα, γιατί έλεγχο μπορεί να ασκήσει και ο λαός όταν αγωνίζεται και όταν είναι οργανωμένος σε πάρα πολλούς χώρους.

Εμείς είμαστε αντίθετοι στην αναθεώρηση χωρίς να υπερασπιζόμαστε το Σύνταγμα που υπάρχει ή τις αναθεωρήσεις που έγιναν. Αυτό που θα κρίνει την πορεία της αναθεώρησης είναι τι είδους λαϊκή πίεση θα δεχθεί όχι απλώς η Κυβέρνηση αλλά και το ίδιο το Κοινοβούλιο. Βέβαια πριν από όλους η Κυβέρνηση. Μένει να το δούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο Πρόεδρος του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αλέξανδρος Αλαβάνος.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΑΒΑΝΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς): Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, αν κάποιος βρισκόταν αυτές τις τρεις μέρες στην Αθήνα –δεν ήταν πριν δηλαδή– και έβλεπε στους δρόμους τους φοιτητές να κινητοποιούνται γύρω από το άρθρο 16, στη Βουλή να ξεκινάει η συνταγματική αναθεώρηση, νομίζω ότι θα έκανε την εξής παρατήρηση: Ότι η Νέα Δημοκρατία εκκινεί τη συνταγματική αναθεώρηση, προκειμένου να ανοίξει το δρόμο της ιδιωτικοποίησης στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, αλλά με την ευκαιρία «βρήκαμε παπά, ας θάψουμε καμπόσους».

Έτσι, στο στόχαστρο είναι τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, είναι η προστασία του περιβάλλοντος, η προστασία των δασών, η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης –κυρίως με το συνταγματικό δικαστήριο– είναι η υπονόμευση του κοινωνικού κράτους με τα μέτρα για την αμφισβήτηση, ουσιαστικά, των σταθερών εργασιακών σχέσεων στο δημόσιο.

Φυσικά, αυτή θα ήταν μια πρώτη παρατήρηση. Στην πραγματικότητα οι διεργασίες, οι λόγοι, οι σκοπιμότητες για τις οποίες προχωρούμε στην αναθεώρηση του Συντάγματος έχουν πολύ μεγαλύτερο πλούτο. Αυτό που θέλω εγώ να πω είναι ότι από την εποχή που ξεκίνησε η Μεταπολίτευση –κατά τη γνώμη μου– αυτή είναι η καλύτερη αναθεώρηση Συντάγματος, η καλύτερη διαδικασία αναθεώρησης Συντάγματος και θα το εξηγήσω σε λίγο.

Υπάρχει μια μεγάλη αντίφαση, την οποία βιώνει η κοινωνία. Το Σύνταγμα είναι ο καταστατικός χάρτης της πολιτείας. Το Σύνταγμα περιλαμβάνει τους θεμελιώδεις κανόνες με βάση τους οποίους λειτουργεί η πολιτεία. Το Σύνταγμα εγγυάται ή υποτίθεται ότι εγγυάται ορισμένα βασικά ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα. Το Σύνταγμα είναι αποκρυστάλλωμα μεγάλων ιστορικών στιγμών παρέμβασης των πολιτών, των λαών σ' όλη την πορεία του χρόνου.

Την ίδια στιγμή το Σύνταγμα αντιμετωπίζεται συνήθως με πλήρη αδιαφορία. Αντιμετωπίζεται με άγνοια εκ μέρους των πολιτών, με μια παθητικότητα, με μια απουσία, η οποία κατά τη γνώμη μου αξιοποιείται και από τους κάθε φορά κυβερνώντες, προκειμένου να το κόψουν και να το ράψουν στα μέτρα τους.

Αυτό αλλάζει σήμερα. Αρκεί να δει κανείς τα δελτία ειδήσεων των τηλεοράσεων τις τελευταίες μέρες. Αρκεί να διαβάσει κανείς τους τίτλους μεγάλης κυκλοφορίας εφημερίδων σήμερα, χθες, προχθές. Σχεδόν σ' όλα αυτά υπάρχει το Σύνταγμα, υπάρχουν άρθρα του Συντάγματος, υπάρχει το άρθρο 16 κυρίως. Γι' αυτό λέω ότι είναι η καλύτερη διαδικασία αναθεώρησης. Όχι γιατί ήταν στην πρόθεση της Κυβέρνησης να είναι η καλύτερη, αλλά γιατί έχουμε μια κοινωνία που σήμερα ανταποκρίνεται, που έχει ανακατασκευάσει, που παρεμβαίνει, που δημιουργεί γεγονότα. Κι εδώ είναι η γενιά του άρθρου 16, είναι το κίνημα του άρθρου 16, που για πρώτη φορά δίνει αυτήν τη λαϊκή, κοινωνική διάσταση σε μια διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος, συμπεριλαμβανομένης ακόμη και της πρώτης ψήφισης του Συντάγματος το 1975 σε μια ηλεκτρισμένη περίοδο πολιτικά, όπως ήταν η περίοδος αμέσως μετά την πτώση της χούντας. Και τότε δεν είχαμε τόσο μεγάλη λαϊκή συμμετοχή και διάλογο, αν θέλετε, με την κοινωνία σχετικά με τη διαμόρφωση του Συντάγματος. Έτσι βγαίνουμε έξω από τα ιερογλυφικά, βγαίνουμε έξω από τις τεχνικές ορολογίες, παραγράφους, εδά-

φια, ερμηνευτικές δηλώσεις, που κι εμείς οι ίδιοι σε πάρα πολλά θέματα –όσοι, τουλάχιστον, δεν είμαστε νομικοί– δυσκολευόμαστε να καταλάβουμε.

Μ' αυτήν την έννοια, αυτό το κίνημα εκφράζει, θα έλεγα, την ηχώ της ιστορίας, και μάλιστα όχι μόνο της ιστορίας της δικής μας, αλλά της ιστορίας όλης της διαμόρφωσης συνταγμάτων και συνταγματικών κανόνων, που από τη μια εκφράζουν κάποιες βασικές συντεταγμένες του συστήματος κάθε φορά, από την άλλη όμως εκφράζουν κατακτήσεις και ανατροπές που οδηγούν την ιστορία προς τα μπροστά: Από τη Magna Carta τον 13ο αιώνα, που έθεσε τα σπέρματα του αντιπροσωπευτικού συστήματος απέναντι στον απόλυτο μονάρχη, τη Διακήρυξη της Αμερικανικής Ανεξαρτησίας τον 18ο αιώνα, με την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας, τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, προοίμιο του Επαναστατικού Συντάγματος της Γαλλίας μετά το 1789, με τα ατομικά δικαιώματα, ως τα Συντάγματα του 20ου αιώνα στην Ευρώπη, που κάτω από την πίεση του σοσιαλιστικού κινήματος θέσπισαν κοινωνικά δικαιώματα και το κοινωνικό κράτος.

Και το ίδιο, αντίστοιχα, από την ελληνική συνταγματική ιστορία: Από την Επίδαυρο, την Επανάσταση του Μακρυγιάννη, την Προσωρινή Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης με τους κώδικες αυτοδιοίκησης και λαϊκής δικαιοσύνης, ιδιαίτερα πρωτοποριακούς, και όλη αυτήν τη μεγάλη –και δύσκολη όμως– πορεία κατακτήσεων αλλά και οπισθοδρομήσεων, που εκφράζεται μέσα από τη συνταγματική ιστορία της Ελλάδας και όλης της Ευρώπης.

Φυσικά δεν συγκρίνει κανείς ανόμοια πράγματα, ούτε και ανόμοια μεγέθη. Ξέρουμε τα μέτρα της κινητοποίησης που γίνεται σήμερα στο χώρο της νεολαίας. Μπορούμε όμως να συλλάβουμε και τις δυνατότητές της. Όμως πρέπει να το διαπιστώσουμε αυτό. Ότι πρώτη φορά μετά τη Μεταπολίτευση ένα τόσο ισχυρό κίνημα νεολαιίστικο, και ευρύτερο λαϊκό, επικεντρώνεται πάνω στο Σύνταγμα και σε μια συνταγματική διάταξη. Επομένως όσοι αντιμετωπίζουν τις φοιτητικές, τις πανεπιστημιακές κινητοποιήσεις ως κάτι πρόσκαιρο, ως κάτι ενοχλητικό, ως κάτι το οποίο είναι επιφανειακό και λένε ότι θα έρθει το καλοκαίρι, θα κλείσουν οι σχολές και θα περάσει, κάνουν μεγάλο λάθος. Γιατί όχι μόνο έχει αλλάξει τα δεδομένα, αλλά έχει κάνει νέους πολίτες, αντί να κάθονται στις μεσημεριανές εκπομπές της ιδιωτικής τηλεόρασης, τις οποίες «θαυμάζουμε» όλοι, αντί να είναι κλεισμένοι μέσα στα στεγανά της ατομικής σταδιοδρομίας τους –αυτό που μάθανε από την πρώτη στιγμή, μέσα από την ιδεολογία που επικρατεί στην ελληνική κοινωνία σήμερα– διαχέεται μέσα από τα μέσα ενημέρωσης– λειτουργούν ως άτομα μέσα σ' ένα σύνολο, λειτουργούν μέσα σε διεργασίες συλλογιστικής και αλληλεγγύης και βγαίνουν στην πολιτική δράση.

Και αυτό νομίζω δίνει αυτό το μεγάλο χαρακτηριστικό. Η συνειδηση του πολίτη έρχεται μαζί με την παρέμβαση στα θέματα του Συντάγματος.

Επομένως κατά τη γνώμη μας είναι η πρώτη φορά που υπάρχει η δυνατότητα από τα τρία είδη αναθεωρήσεων που μπορούμε σχηματικά να δούμε να υπάρξει το τρίτο. Να αποκλειστεί η κυβερνητική αναθεώρηση, να αποκλειστεί η συναινετική αναθεώρηση, την οποία βλέπουμε να διαμορφώνεται και μέσα από τις συζητήσεις που ακούσαμε σήμερα στη Βουλή και να υπάρξει μία λαϊκή αναθεώρηση έστω και με τον αρνητικό χαρακτήρα. Γιατί τα στοιχεία που βάζουν σήμερα και οι φοιτητές αλλά θα έλεγα και το εργατικό κίνημα είναι, κυρίως, στοιχεία άμυνας. Είναι οι υπερασπιστές κεκτημένων δικαιωμάτων τα οποία απειλούνται. Και αυτή είναι και η στάση της Αριστεράς. Και ερχόμαστε σε ένα άλλο παράδοξο. Δηλαδή, ενώ το Σύνταγμα περικλείει βασικούς κανόνες του συστήματος, αλλά ενσωματώνει και μεγάλα δικαιώματα μέσα από την πάλη των λαών, πολλές φορές η κυρίως αντισυστημική δύναμη, οι δυνάμεις που βλέπουν πέρα από αυτό το σύστημα, σε άλλο σύστημα, σε άλλες αρχές οργάνωσης της πολιτείας, της ελευθερίας μας, της δημοκρατίας μας, του σοσιαλισμού, είναι αυτές που υπερασπίζονται απειλές και οπισθοχωρήσεις.

Αυτό είχε γίνει την περίοδο πριν από τη χούντα με το «1-1-4», όταν οι δυνάμεις της Αριστεράς είχαν πρωταγωνιστήσει στην

υπεράσπιση του Συντάγματος του 1950. Αυτό γίνεται σε μεγάλο βαθμό σήμερα και από το εργατικό κίνημα και από τους φοιτητές και από την Αριστερά.

Θα έλεγα ότι αυτή τη διαδικασία την είδαμε και αλλού. Η σημασία της είναι καταλυτική. Δεν συλλαμβάνουμε, εγώ πιστεύω, ακόμη και τώρα το πόσο θα αλλάξει αυτή η πορεία της συνταγματικής αναθεώρησης από την παρέμβαση του λαϊκού παράγοντα. Δεν το συλλαμβάνουμε, όπως δεν το συνέλαβαν οι πρώτες δημοσκοπήσεις στη Γαλλία, που άρχισαν μετά να δείχνουν ότι φαίνεται, ότι μια μεγάλη μειοψηφία στρέφεται ενάντια στο Ευρωσύνταγμα στην πρόταση η οποία είχε διαμορφωθεί. Μια μεγάλη μειοψηφία, που χάρη στη συνεργασία πολιτικών δυνάμεων της Αριστεράς, προωθημένων σοσιαλιστών, ριζοσπαστών, οικολόγων, χάρη στη συνεργασία με ευρύτερες κοινωνικές δυνάμεις, συνδικάτα, μη κυβερνητικές οργανώσεις, κινήματα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση, ανέτρεψε το χάρτη όλης της Ευρώπης. Και εμείς καλωσορίζουμε αυτό το στοιχείο, καλωσορίζουμε στη χώρα μας τις διαδικασίες αυτές τις ανάλογες με αυτές που εμφανίστηκαν στη Γαλλία με το Ευρωσύνταγμα και οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα για πρώτη φορά –δυνατότητα λέω, τίποτε δεν είναι εξασφαλισμένο- να έχουμε μία άλλη εξέλιξη στην υπόθεση του Συντάγματος.

Και εδώ, πρέπει να καταλάβουμε ότι απέτυχαν να φθάσουν ως το τέλος της ιστορίας όπως πίστευαν, αλλά τουλάχιστον θα μπορούσαν να κρατήσουν το τέλος των ανατρεπτικών κινήματων. Έχουν διαψευστεί. Διότι υπάρχουν κινήματα και στη χώρα μας που ανατρέπουν, που δημιουργούν νέες προϋποθέσεις, ανοίγουν «παράθυρα», ανοίγουν «πόρτες» για να προχωρήσουμε μπροστά!

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια επομένως, μπορούμε να κατανοήσουμε πόσο αλλάζουν και οι ίδιες οι συνθήκες της αναθεωρητικής πρότασης της Νέας Δημοκρατίας.

Κατά τη γνώμη μας δεν έχει αξιοπιστία η Νέα Δημοκρατία όταν προτείνει να προχωρήσουμε στην αναθεώρηση του Συντάγματος και γ' αυτό πρέπει ν' απορριφθεί εξ αρχής η πρότασή της. Και γιατί δεν έχει αξιοπιστία και γιατί έχει πολλά προβλήματα;

Πρώτον, γιατί η Νέα Δημοκρατία έχει το φόβο των πολιτών. Θέλει όποιες αλλαγές γίνουν, να γίνουν ερήμην των πολιτών και γι' αυτό αντιμετωπίζει έτσι την κατάσταση.

Θέλει να συντρίψει το φοιτητικό κίνημα, να το συντρίψει με τα ΜΑΤ, με την αξιοποίηση των κουκουλοφόρων. Φτάσαμε μέχρι να κάνει παρεμβάσεις το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης στα τουριστικά γραφεία για να μην κινητοποιηθούν, να μην πάντων πούλμαν να πάνε στο Λαύριο οι φοιτητές χθες. Έχει το φόβο των πολιτών. Ο φόβος των πολιτών εκδηλώθηκε και από την άρνηση της Νέας Δημοκρατίας να θέσει σε δημοψήφισμα το Ευρωσύνταγμα, βασική συνταγματική συνθήκη που θα επηρέαζε, αν περνούσε, θεμελιώδεις κανόνες της οργάνωσης της χώρας μας, ενώ βλέπουμε ότι άλλες χώρες προβλέπουν και συνταγματικά ακόμα τη χρησιμοποίηση του δημοψηφίσματος και την παρέμβαση των πολιτών.

Προχθές, έγινε στην Ιταλία δημοψήφισμα σχετικά με τις προτάσεις της κυβέρνησης Μπερλουσκόνι οι οποίες είχαν περάσει με πλειοψηφία στη Βουλή και βλέπουμε τα πάντα να ανατρέπονται, δηλαδή οι προτάσεις που πέρασαν στη Βουλή, ανατράπηκαν με μία μεγάλη πλειοψηφία από το δημοψήφισμα που έγινε στην Ιταλία.

Δεύτερος λόγος, που δεν μπορεί η Νέα Δημοκρατία, δεν έχει την αξιοπιστία είναι, διότι η Νέα Δημοκρατία δεν μπορεί να υπερασπιστεί το Σύνταγμα μας και τα βασικά δικαιώματα που περιλαμβάνει απέναντι στις επιδράσεις, στις πιέσεις, στις επιταγές, τις εντολές που έρχονται από τα βασικά κέντρα της παγκοσμιοποίησης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα εδώ πέρα θα αναφέρω τη συναίνεσή της στην οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με την καταγραφή επί ένα τουλάχιστον εξάμηνο των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων ή την προσαρμογή της ακόμη και σήμερα σε μία απόφαση που έστω για τυπικούς λόγους ακύρωσε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Για τις αεροπορικές εταιρείες δηλαδή οι οποίες πηγαίνουν στο έδαφος των Ηνωμένων Πολιτειών και πριν κατέβει ο επιβάτης κάτω, όπως ο Γιάννης ο Μιλός, ο καθη-

γητής για παράδειγμα, διαβιβάζονται μία σειρά από προσωπικά δεδομένα του στις Ηνωμένες Πολιτείες, στο FBI και στις άλλες δικτικές αρχές των Ηνωμένων Πολιτειών. Ενώ έχει ακυρωθεί αυτό από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, ουδείς μας έχει πει ότι δεν συνεχίζει να γίνεται από τις ελληνικές εταιρείες όπως είναι η Ολυμπιακή.

Ο τρίτος λόγος είναι διότι η Νέα Δημοκρατία δέχθηκε να αμφισβητηθεί και να εκχωρηθεί χώρος που προβλέπει για τους θεσμούς της λαϊκής κυριαρχίας και για τα δικαιώματα το Σύνταγμα στο διεθνές παρακράτος.

Πακιστανόι: Η εξέλιξη των Πακιστανών ήταν να φτάσουμε σ' αυτό που είναι –πιστεύω- ένα στίγμα για τη χώρα μας. Τη στιγμή που μετανάστες από μία χώρα-χούντα, υπό δίωξη υπερασπίζονται τις ελευθερίες και τα δικαιώματα στην Ελλάδα, την ίδια στιγμή δεν τους υπερασπίζεται η δική μας Κυβέρνηση. Φτάνουμε στο να συλλαμβάνεται ο αδελφός του προέδρου των μεταναστών, του δημοκρατικού μαζικού σωματίου των Πακιστανών μεταναστών, από τη χούντα του στρατηγού Μουσάρεφ. Το ίδιο είδαμε και στις τηλεφωνικές υποκλοπές, το ίδιο βλέπουμε και σήμερα και δεν ακούμε τίποτα από την Κυβέρνηση.

Υπάρχει ένα τεράστιο πρόβλημα με τη διεθνή εταιρεία «SWIFT» που είναι η εταιρεία εκείνη η οποία χειρίζεται τις διεθνείς διατραπεζικές οικονομικές επικοινωνίες. Όλοι οι λογαριασμοί μας έχουν ένα swift code, έναν κώδικα swift. Χειρίζεται τα εμβάσματα και τις κινήσεις των τραπεζικών λογαριασμών διεθνώς η εταιρεία «SWIFT». Η εταιρεία «SWIFT» παράνομα, εν αγνοία των πάντων, εν αγνοία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εν αγνοία των πολιτών της, εν αγνοία των Ελλήνων, εν αγνοία της ελληνικής Κυβέρνησης, εν γνώσει μόνο του Προέδρου Μπους, παρανόμως έδινε τα στοιχεία στις αμερικανικές δικτικές αρχές και στο FBI.

Χτες η μεγάλη οργάνωση «PRIVACY INTERNATIONAL» στράφηκε ενάντια σε μία σειρά από χώρες –Καναδά, Ηνωμένες Πολιτείες, Αυστραλία, χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας- για τη συναίνεσή τους ή για τη σιωπή τους πάνω σ' αυτό το ζήτημα. Ο Πρωθυπουργός δεν μας λέει τίποτα γι' αυτό το ζήτημα, ο Υπουργός Δικαιοσύνης δεν μας λέει τίποτα γι' αυτό το ζήτημα, ο Υπουργός Οικονομικών δεν μας λέει τίποτα γι' αυτό το ζήτημα.

Πώς μπορεί κανείς να έχει εμπιστοσύνη σε μία Κυβέρνηση, που δεν υπερασπίζεται τις συνταγματικές αρχές απέναντι στο διεθνές παρακράτος, ότι θα μπορέσει να κάνει μία συνταγματική αναθεώρηση που θα πηγαίνει μπροστά; Και όχι μόνο αυτό.

Προχθές ψηφίστηκε στο Συμβούλιο της Ευρώπης, στην κοινοβουλευτική συνέλευση, η απόφαση που αφορά τις υποθέσεις των απαγωγών και των παράνομων πτήσεων και των παράνομων φυλακών που έχει εγκαταστήσει αυτό το διεθνές παρακράτος με επίκεντρο τις Ηνωμένες Πολιτείες, στο οποίο περιλαμβάνονται επτά χώρες που, όπως αναφέρεται, «μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για συμπαιγνία ενεργητική ή παθητική». Και ανάμεσα στις επτά χώρες είναι η Ελλάδα και δεν υπάρχει μία ανακοίνωση του Υπουργείου Εξωτερικών, μία τοποθέτηση, μία ερμηνεία, μία αλλαγή σε όλα αυτά τα οποία έγιναν.

Ο τέταρτος λόγος για τον οποίο η Νέα Δημοκρατία δεν μπορεί να εκκινήσει μία αναθεώρηση του Συντάγματος που να είναι προς τα μπροστά είναι γιατί η ίδια έχει στραφεί ενάντια στα δικαιώματα που κατοχυρώνονται από το Σύνταγμα.

Θυμίζω πολιτική επιστράτευση, συνδικαλιστικά δικαιώματα, δικαιώματα στην απεργία. Θυμίζω τη στάση της στην αμφισβήτηση της ικανότητας ομοσπονδίων να διαπραγματεύονται και να προωθούν συλλογικές συμβάσεις. Για παράδειγμα, ένωση τραπεζών σε σχέση με την Ο.Τ.Ο.Ε... Πώς, επομένως, μπορούμε να την εμπιστευτούμε;

Ο πέμπτος λόγος είναι, γιατί δεν μπόρεσε να υλοποιήσει επιταγές του Συντάγματος που έπρεπε να υλοποιήσει, όπως το «βασικό μέτοχο». Μην ξεχνάμε εδώ, όταν αρχίζαμε, ποιο ήταν το βασικό θέμα στη Βουλή, το βασικό αιτούμενο, η βασική υπόσχεση της Νέας Δημοκρατίας, πως κάθε τρεις μέρες είχαμε εκτεταμένες ομιλίες του Υπουργού Δημόσιας Διοίκησης, του κ. Παυλόπουλου, για τον έλεγχο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και δεν έγινε απολύτως τίποτα. Δεν έγινε απολύτως τίποτα!

Το ίδιο και για το περιβάλλον, το ίδιο και για άλλα.

Γι' αυτό δεν γίνεται από τη Νέα Δημοκρατία. Οι διατάξεις και ο χαρακτήρας της αναθεώρησης της Νέας Δημοκρατίας είναι η αναθεώρηση κατ' αρχάς της αναθεώρησης, κάτι το οποίο ευτελίζει το Σύνταγμα. Αντί το Σύνταγμα να περιλαμβάνει ορισμένες βασικές, γνωστές στο λαό, αφομοιωμένες σε σχέση με τις εμπειρίες και τα βιώματα του λαού, αρχές και κεντρικούς κανόνες για την οργάνωση του δημοκρατικού μας συστήματος, περνά σε επιμέρους θέματα.

Δείτε την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας: Στα μισά άρθρα κάναμε την αναθεώρηση το 2001, αλλά πρέπει να ξανακάνουμε αναθεώρηση και τώρα. Υποβιβάζεται έτσι το Σύνταγμα. Είναι «Αναθεώρηση» -όπως εύστοχα την είπε ένας καθηγητής του πανεπιστημίου- «της γομολάστιχας αυτής». Δεν αξίζει γομολάστιχα το Σύνταγμα. Το Σύνταγμα αξίζει πολίτες που θα υπερασπιστούν τα βασικά κεκτημένα δικαιώματα.

Το δεύτερο είναι ότι χρησιμοποιείται εκλογικά και πολιτικά. Χρησιμοποιείται πολιτικά, προκειμένου να συνταγματοποιήσει επιλογές της Νέας Δημοκρατίας, επιλογές συντηρητικές. Είναι η ίδια τακτική που έγινε με το Ευρωσύνταγμα, που είχε φτάσει το Ευρωσύνταγμα να συνταγματοποιεί τελικά το τι ποσοστό ελλείμματος θα έχουν όλες οι χώρες, σαν όλες τις εποχές να είναι η ίδια οικονομική κατάσταση και να έχουμε το ίδιο ποσοστό ελλείμματος ή το ίδιο ποσοστό πληθωρισμού που επιτρέπεται.

Το ίδιο κάνει και η Νέα Δημοκρατία κατά τη γνώμη μου και γι' αυτό μπαίνει σε ζητήματα τέτοια όπως οι εργασιακές σχέσεις, κοινωνικό κράτος, θέματα διαχείρισης του περιβάλλοντος, προκειμένου να συνταγματοποιήσει πολιτικές της ελεύθερης αγοράς και της αποδόμησης του κοινωνικού κράτους.

Το τρίτο είναι νομίζω καθαρά εκλογικές σκοπιμότητες. Δεν μπορούμε όμως να χρησιμοποιούμε το Σύνταγμα για εκλογικές σκοπιμότητες. Ας χρησιμοποιήσουμε άλλα πράγματα, όχι το Σύνταγμα. Επαναλαμβάνω, όχι το Σύνταγμα για να βρούμε ένα πρόσθετο επιχείρημα και να πούμε «ψηφίστε μας γιατί θα κάνουμε εμείς αυτό το Σύνταγμα».

Βέβαια, αυτό γυρίζει αντίστροφα για τη Νέα Δημοκρατία, διότι σήμερα διαμορφώνεται το πρώτο και δεν θα είναι το μόνο -γιατί θα υπάρχουν πολλά ρεύματα- επιχείρημα, που δεν πρέπει να ψηφιστεί η Νέα Δημοκρατία και έχει σχέση με το άρθρο 16 και τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Λίγο να μείνω εδώ πέρα. Ακούσαμε διάφορα επιχειρήματα: Καταπολέμηση της παραπαιδείας. Αναφέρεται και στην εισήγηση του Πρωθυπουργού και σήμερα νομίζω και στην Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νέας Δημοκρατίας. Μέσα από αλλαγή του Συντάγματος θα καταπολεμήσουμε την παραπαιδεία;

Μα, είναι σοβαρό επιχείρημα αυτό το πράγμα; Ποιος το λέει στα σοβαρά αυτό;

Την παραπαιδεία θα την καταπολεμήσουμε, αν αλλάξουμε πρώτα απ' όλα το σύστημα εισαγωγής στα πανεπιστήμια, να απελευθερώσουμε το λύκειο. Αντί να είναι το λύκειο ένας χώρος κενός στην πραγματικότητα, ώστε να έχουν χρόνο να πηγαίνουν στα φροντιστήρια τα παιδιά, να γίνει χώρος μάθησης, χώρος γνώσεων και χώρος αγάπης για τις γνώσεις.

Είπε ο κύριος Πρωθυπουργός σήμερα: «Γιατί κάνουμε την αναθεώρηση του Συντάγματος για τα Α.Ε.Ι.; Για να εξασφαλίσουμε νέες θέσεις απασχόλησης».

Έλεος! Είκοσι χιλιάδες κενές θέσεις υπάρχουν σήμερα στα πανεπιστήμια πέρα από τους συμβασιούχους. Τα περισσότερα πανεπιστήμια δεν μπορούν να λειτουργήσουν. Δώστε αυτές τις θέσεις. Εξασφαλίστε εργασία. Εξασφαλίστε ποιότητα στα παιδιά, τα οποία σπουδάζουν.

Είπε ο Πρωθυπουργός ότι θα κάνουμε ένα χώρο που δεν θα είναι μόνο δημόσια πανεπιστήμια, αλλά θα υπάρχει εποπτεία τήρησης των προδιαγραφών και προϋποθέσεων.

Την έχουμε δει. Πείτε μας άλλο χώρο στην Ελλάδα που να λειτουργούν ιδιωτικοί φορείς και όπου να εξασφαλίζονται αυτές οι προϋποθέσεις του δημοσίου; Εμένα στο μυαλό μου, μου έρχεται ο χώρος της τηλεοπτικής ενημέρωσης ο οποίος είναι ένα αντεπιχείρημα. Δεν πρέπει να γίνουν έτσι τα πανεπιστήμια. Ας τα σεβαστούμε. Ας σεβαστούμε την ιστορία τους. Ας σεβα-

στούμε τις δυνατότητές τους. Ας σεβαστούμε τον κόπο των παιδιών για να μπουν σ' αυτά τα πανεπιστήμια.

Μίλησε ο Πρωθυπουργός, επίσης, για τη φοιτητική μετανάστευση.

Ποια φοιτητική μετανάστευση; Τους ωθείτε στη φοιτητική μετανάστευση; Για ποιο λόγο φέτος μένουν δεκατέσσερις χιλιάδες θέσεις κενές σε Τ.Ε.Ι. και σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα; Για ποιο λόγο; Γιατί κάνατε κάποιες ρυθμίσεις...

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Στα ιδιωτικά θα υπάρχει το κάτω από τη βάση;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Σας παρακαλώ, κύριε Βενιζέλο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΑΒΑΝΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς): Ετοιμάζουν το στρατό για τα ιδιωτικά.

Γιατί κάνατε αυτές τις ρυθμίσεις; Γιατί 42% των Ελλήνων μαθητών είναι έξω από τα πανεπιστήμια και είναι κάτω από τη βάση; Τι είμαστε; Λαός ανθρώπων με χαμηλό δείκτη νοημοσύνης; Και πού είναι οι πρόγονοί μας, ο Σωκράτης, ο Δημόκριτος, ο Ευριπίδης κ.λπ.; Εμείς λέμε ότι έχουμε ιστορία, ρίζες, γονίδια. Πού είναι; Και πώς 42% είναι κάτω από τη βάση;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ: Το 42% είναι κάτω από τη βάση;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΑΒΑΝΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς): Το 42% είναι κάτω από τη βάση. Αυτά είναι τα επιχειρήματα για το άρθρο 16. Αυτά τα επιχειρήματα χρησιμοποίησε για το άρθρο 16, αν προσέχατε τον Πρωθυπουργό σας.

Είμαστε λαός τεμπέληδων; Είναι ρεμάλια η νεολαία μας; Είναι αδιάφορη; Δεν μπορεί να προβληματιστεί η Κυβέρνηση ότι αυτή ωθεί με τις πολιτικές που ακολουθεί σε μία τέτοια αποτυχία στις εισαγωγικές εξετάσεις;

Γι' αυτό επαναλαμβάνουμε για μία φορά ακόμα το αίτημά μας και υπάρχει ερώτηση προς την Υπουργό Παιδείας, την Τρίτη, από το Συνασπισμό Ριζοσπαστικής Αριστεράς: Να μην ισχύσει η βάση του δέκα για τις φετινές εξετάσεις...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ: Πόσο;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΑΒΑΝΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς): Και να σταματήσει κι αυτό το παράλογο που υπάρχει.

Υπάρχει ένα παράλογο το οποίο δείχνει και τη σκληρή ταξική πολιτική της Κυβέρνησης. Δηλαδή λέει ότι με βάση το δέκα δεν περνάνε και την ίδια στιγμή έχουμε απόφοιτους των τεχνικών επαγγελματικών εκπαιδευτηρίων οι οποίοι έχουν πάρει πάνω από το δέκα και οι οποίοι δεν μπαίνουν στα πανεπιστήμια -αυτά τα παιδιά είναι από δύσκολες οικογένειες, από δύσκολες περιοχές, από χαμηλά εισοδήματα κ.λπ.- παρότι υπάρχουν κενές θέσεις σ' αυτά, γιατί το αποφασίζει ο νόμος. Το αποφασίζει η ποσόστωση γι' αυτά τα δεύτερης κατηγορίας παιδιά...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ: Ποια είναι η πρότασή σας, κύριε Πρόεδρε; Με το δύο και το τρία να μπαίνουν;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε. Μη διακόπτετε.

Συνεχίστε, κύριε Πρόεδρε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΑΒΑΝΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς): Καταλήγοντας εμείς είμαστε αντίθετοι στη διαδικασία αναθεώρησης και θα το εκφράσουμε αυτό με κάθε δυνατότητα που έχουμε και απευθυνόμαστε και προς την Αξιωματική Αντιπολίτευση.

Για το άρθρο 16 εξαρτάται από το Π.Α.ΣΟ.Κ. αν θα κλείσει ο φάκελος του άρθρου 16 ή όχι, διότι με τους συσχετισμούς που υπάρχουν και με τις προβλέψεις που υπάρχουν, η Νέα Δημοκρατία δεν μπορεί μόνη της είτε σ' αυτή, είτε στην επόμενη Βουλή να έχει εκατόν ογδόντα ψήφους.

Πρόσεξα τον Πρωθυπουργό να λέει ότι το Π.Α.ΣΟ.Κ. έχει συναίσθηση ευθύνης για το θέμα του άρθρου 16. Κατά τη γνώμη μου, αυτό σημαίνει: «Σας παρακαλώ, βοηθήστε μας».

Πρόσεξα επίσης και την τοποθέτηση του Προέδρου του Π.Α.ΣΟ.Κ., η οποία ήταν θετική στην αναθεώρηση του άρθρου 16. Και νομίζω ότι βοηθάει τη Νέα Δημοκρατία αυτή η στάση. Νομίζω, επίσης, ότι στο μεγάλο μέτωπο αντίστασης το οποίο

άνοιξε -το πρώτο μέτωπο- στις πολιτικές της ακραίας προσαρμογής με την ανεξέλεγκτη αγορά και της αποδόμησης του κοινωνικού κράτους, δεν μπορεί και δεν πρέπει η Αξιωματική Αντιπολίτευση να στηρίξει τη Νέα Δημοκρατία.

Εμείς ζητάμε να αναθεωρήσετε τη θέση σας αυτή. Ζητάμε να συμβάλει όλη η Αντιπολίτευση -η Αριστερά και πέρα από την Αριστερά- στο να είναι νικηφόρο το μέτωπο και ν' αποκτήσουν αυτοπεποίθηση αυτά τα παιδιά, αυτοί οι πολίτες. Να μην έχουν την αίσθηση ότι εγκαταλείπονται και ότι δεν στηρίζονται. Υποστηρίζουν όλη την ιστορία του πανεπιστημίου μας, του δημόσιου πανεπιστημίου, των δυνατοτήτων του. Ξέρουν τις αδυναμίες του. Μπορούν να υπάρξουν παρεμβάσεις. Ας μη δώσουμε το χρώσ στα μεγάλα συμφέροντα εδώ.

Εμείς καλούμε το Π.Α.ΣΟ.Κ. να αλλάξει τη θέση του σε αυτό, είναι σημαντικό. Όπως πιστεύουμε, δεν το ακούσαμε και αυτό. Θα είναι σημαντικό, σε κανένα από τα θέματα τα οποία θα θέσει η Νέα Δημοκρατία για αναθεώρηση, να μη συναινέσει με ψήφο το Π.Α.ΣΟ.Κ., προκειμένου να εξασφαλίσει τις εκατόν ογδόντα ψήφους η Νέα Δημοκρατία και στην άλλη Βουλή -δεν ξέρω ποιος θα είναι Κυβέρνηση, μπορεί να έχουν αλλάξει εντελώς τα πράγματα, το έθεσε πολύ εύστοχα ο Νίκος ο Κωνσταντόπουλος- να έχουμε πια μια κυβερνητική αναθεώρηση και μάλιστα όσον αφορά το περιεχόμενο, να περάσει η Κυβέρνηση ό,τι θέλει.

Καταλήγω λέγοντας ότι ο Φώτης Κουβέλης που θα μιλήσει, θα τοποθετηθεί θετικά, μ' αυτήν την ευκαιρία της διαδικασίας, στις προτάσεις που θα κάνουμε. Ξέρουμε ότι πολλές από αυτές δύσκολα είναι υλοποιήσιμες, γιατί έχουμε τους πενήντα Βουλευτές. Θα απευθυνθούμε και σε άλλους, δεν ξέρω αν θα τις έχουμε. Έχουμε, όμως, απόψεις για το πώς θα έπρεπε να αναθεωρηθεί το Σύνταγμα.

Πιστεύω όμως -και καταλήγω- ότι έχουμε ένα μεγάλο ποτάμι το οποίο είναι το άρθρο 16. Θα μεγαλώσει αυτό το ποτάμι και το ξέρουμε. Και θα είναι και οι φοιτητές μέσα και οι δάσκαλοι και οι σπουδαστές και οι μαθητές. Και θα δώσει τον τόνο μετά το καλοκαίρι, από το φθινόπωρο που θα έρθει.

Πιστεύουμε το ίδιο αντίστοιχα για το άρθρο 24 και απευθυνόμαστε σε όλες τις οικολογικές οργανώσεις, σε όλους αυτούς τους πολίτες που έχουν ευαισθησία και που ξέρουν ότι η γη ολόκληρη ζει το φαινόμενο του θερμοκηπίου και δεν μπορεί να διαχωρίζουμε δάση και δασικές εκτάσεις και να τα παραδίδουμε στα ιδιωτικά συμφέροντα και όχι στις δυνάμεις του κοινωνικού κράτους, στις δυνάμεις της δημοκρατίας.

Κύριε Πρωθυπουργέ, θέλω να σας πω καταλήγοντας ότι η γλώσσα σας για τις μεταρρυθμίσεις είναι «ξύλινη» πια και έχει κατανοηθεί. Η μορφή της επιβολής των μεταρρυθμίσεων είναι σιδερένια και το είδαμε αυτές τις μέρες. Παρ' όλα αυτά, θέλω να πω «μπράβο!» και στους φοιτητές και στην κοινή γνώμη που άντεξαν, δεν παρασύρθηκαν και προφυλάσσουν τον ειρηνικό χαρακτήρα των διαδηλώσεων και εκδηλώσεών τους, καθώς και τα οράματά τους. Οι προοπτικές που επιφυλάσσετε για τον κόσμο της νεολαίας και για τον κόσμο της εργασίας είναι πέτρινα χρόνια.

Παρ' όλα αυτά, εγώ πιστεύω ότι θα υπάρξει αντίσταση. Η Αναθεώρηση δεν θα υπάρξει και η άνοιξη που φέρνει το φοιτητικό κίνημα νομίζω ότι θα μας δώσει και νέα άνθη και νέα φύλλα και αισιοδοξία και παράθυρο στο μέλλον.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από τον Συνασπισμό Ριζοσπαστικής Αριστεράς)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Παπαληγούρας έχει το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ (Υπουργός Δικαιοσύνης):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η προηγούμενη Αναθεώρηση του 2001 δεν υπήρξε πλήρης, ήταν ελλιπής. Υπήρξε περισσότερο διαδικαστική, παρά ουσιαστική. Δεν έλαβε υπ' όψιν σημαντικά ζητήματα λειτουργίας του πολιτεύματος, δεν αντιμετώπισε την ανάγκη ενίσχυσης των δικαιωμάτων του πολίτη έναντι της κρατικής εξουσίας, δεν θέσπισε τις αναγκαίες ασφαλιστικές δικλείδες για την προστασία του κράτους, αλλά και των πολιτών, από το ενδημικό των τελευταίων χρόνων φαινόμενο της διαφθοράς.

Δεν ξεκαθάρισε ακόμα τις λεπτές ισορροπίες μεταξύ του εσωτερικού δικαίου και του παραγόμενου στην Ευρωπαϊκή Ένωση δικαίου, το οποίο διαρκώς και περισσότερο επιδρά στα εσωτερικά μας πράγματα. Με δυο λόγια, δεν ολοκλήρωσε την απαραίτητη θεσμική προετοιμασία της χώρας για την πορεία της στον 21ο αιώνα.

Η προτεινόμενη από τη Νέα Δημοκρατία, από τη σημερινή Κυβέρνηση του Κώστα Καραμανλή, συνταγματική αναθεώρηση αποσκοπεί ακριβώς στην εισαγωγή ή στην ενδυνάμωση θεσμών που θα καταστήσουν την Ελλάδα μία σύγχρονη και εύρυθμη στη λειτουργία της πολιτεία, ικανή να ανταποκριθεί στις ανάγκες των καιρών και στο ταχύτατα μεταβαλλόμενο ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον.

Ακούστηκε ότι οι πρωτοβουλίες μας για μετατροπή του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου σε Συνταγματικό Δικαστήριο και ο εμπλουτισμός του διάχυτου ελέγχου συνταγματικότητας με στοιχεία συγκεντρωτικού ελέγχου μαρτυρά φοβικό αυταρχισμό -έτσι ειπώθηκε- και άλλα ηχηρά. Δεν είναι έτσι. Σεβόμενη την παράδοση που έχει ο διάχυτος έλεγχος συνταγματικότητας στη χώρα μας, αλλά και τη θετική συμβολή του ελέγχου αυτού στην ενίσχυση της ανεξαρτησίας του μεμονωμένου δικαστή και της ποιότητας του έργου του, η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας διατηρεί το είδος του ελέγχου αυτού- του διάχυτου ελέγχου. Έτσι, εξακολουθεί να ισχύει η διάταξη του άρθρου 93 παράγραφος 4 του Συντάγματος, σύμφωνα με την οποία τα δικαστήρια υποχρεώνονται να μην εφαρμόζουν το νόμο που το περιεχόμενό του είναι αντίθετο προς το Σύνταγμα.

Ο διάχυτος -συνολολογούμε- έλεγχος συνταγματικότητας των νόμων μετέβαλε το Συνταγματικό Δίκαιο, και ιδιαίτερα το τμήμα του που αναφέρεται στην προστασία των ατομικών δικαιωμάτων, σε δίκαιο της πράξης και της καθημερινότητας. Η διείσδυση του Συνταγματικού Δικαίου σε όλους τους κλάδους της νομικής επιστήμης, κυρίως διασφαλίστηκε μέσα από την εξουσία του μεμονωμένου δικαστή να ελέγχει τη συνταγματικότητα των νόμων. Οι νέες γενιές των νομικών γνωρίζουν τη σημασία του και εφαρμόζουν το Συνταγματικό Δίκαιο στην πράξη, με αποτέλεσμα η αρχή του κράτους δικαίου να έχει καταστεί συνείδηση για όλους τους δικαστές, για όλους τους εφαρμοστές του δικαίου.

Όμως, αγαπητοί συνάδελφοι, ο διάχυτος έλεγχος προκάλεσε και κενά στην προστασία του πολίτη. Συγκεκριμένα, η απονομή της δικαιοσύνης επί τυχόν αντισυνταγματικής διάταξης νόμου ολοκληρωνόταν μετά το πέρας όλων των βαθμών δικαιοδοσίας που μπορούσε να διέλθει η υπόθεση και έτσι οπωσδήποτε καθυστερούσε, ενώ παράλληλα ο μη εφαρμοζόμενος από το ένα δικαστήριο νόμος ως αντισυνταγματικός, εξακολουθούσε να ισχύει και να δεσμεύει άλλα δικαστήρια.

Αυτή την έλλειψη ασφάλειας δικαίου εντόπισε και η προηγούμενη Αναθεώρηση του 2001, όταν θέσπισε την υποχρεωτική παραπομπή ζητήματος αντισυνταγματικότητας διάταξης νόμου μόνο από τμήματα των ανωτάτων δικαστηρίων προς την οικεία ολομέλεια, προκειμένου ακριβώς να ενοποιηθεί η νομολογία σε ζητήματα συνταγματικότητας διατάξεων νόμων. Η πρωτοβουλία αυτή αποτέλεσε, άλλωστε, μια πρώτη γραμμή άμυνας, προκειμένου να αποφευχθεί η έκδοση αντιφατικών αποφάσεων από τα διάφορα τμήματα των Ανωτάτων Δικαστηρίων. Ας ομολογηθεί, όμως, ότι η συντόμευση του συνολικού χρόνου της δίκης με την αποφυγή ένδικων μέσων και αναρέσεων δεν επιτεύχθηκε. Την ταχεία και οριστική κρίση επί των θεμάτων αντισυνταγματικότητας, καθώς και την έγκαιρη και έγκυρη, αν θέλετε, διάλυση των σχετικών αμφισβητήσεων ευελπιστούμε να πετύχουμε τώρα με τη μετατροπή του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου σε Συνταγματικό Δικαστήριο και την εξέταση απ' αυτό όλων των θεμάτων αντισυνταγματικότητας που θα του απευθύνουν οι οικείες ολομέλειες των ανωτάτων δικαστηρίων.

Έτσι διάχυτος, συγκεκριμένος και παρεμπίπτων έλεγχος συνταγματικότητας των νόμων εξακολουθεί κατ' αρχάς να ισχύει. Μόνος όρος είναι η υποχρέωση όλων των δικαστηρίων, όλων των βαθμών και δικαιοδοσιών, να παραπέμπουν τα ζητήματα συνταγματικότητας των εφαρμοστέων διατάξεων στις οικείες ολομέλειες. Η Νέα Δημοκρατία, ήδη στην πρότασή της

για την προηγούμενη αναθεώρηση, είχε κάνει λόγο για υποχρεωτική παραπομπή ζητημάτων αντισυνταγματικότητας από κάθε δικαστήριο προς το συνταγματικό και η σημερινή πρόταση αποδεικνύει ότι η θέση αυτή είναι σταθερή, καθόλου ευκαιριακή.

Μόνο εξαιρετικά στοιχεία συγκεντρωτικού ελέγχου που αρμόζουν σε ένα συνταγματικό δικαστήριο, προτείνεται να εισαχθούν με ιδιαίτερη προσοχή στην ελληνική έννομη τάξη και μόνο σε σχέση με τον έλεγχο της συνταγματικότητας και της συμβατότητας του τυπικού νόμου προς το διεθνές δίκαιο.

Ακούστηκε ακόμη σήμερα ότι η Κυβέρνηση περίπου απεργάζεται την υποβάθμιση της δημόσιας παιδείας και την απαξίωση του δημόσιου πανεπιστημίου. Δεν είναι έτσι. Θεωρούμε, αντίθετα, πως η αναβάθμιση του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος, αποτελεί τη μεγαλύτερη ίσως εθνική πρόκληση που αντιμετωπίζει σήμερα ο τόπος. Γιατί από την αναβάθμιση αυτή θα προσδιοριστεί και η ποιότητα του εθνικού μας μέλλοντος. Μια σύγχρονη και ποιοτική δημόσια παιδεία αποτελεί πανθομολογούμενη εθνική ανάγκη. Προϋπόθεση, όμως, για να επιτευχθεί αυτό είναι τα πανεπιστήμιά μας να πάψουν να αποτελούν βιομηχανία παραγωγής πτυχιούχων ανέργων. Τα ελληνικά διπλώματα να αναβαθμιστούν στην Ευρώπη, στον ευρωπαϊκό χώρο. Η ανώτατη παιδεία μας να πάψει να παρέχει κατώτερες προοπτικές ζωής στους νέους που αποκτούν τα διπλώματά τους.

Έχει καταστεί απόλυτα σαφές, τόσο από τον Πρωθυπουργό, όσο και από τον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας, ότι η παιδεία παραμένει δημόσιο αγαθό και ότι η παροχή της από μη δημόσιους φορείς γίνεται μόνο κάτω από την αυστηρή εποπτεία του κράτους, ώστε να τηρούνται, να ισχύουν προδιαγραφές υψηλού επιπέδου.

Για τον ίδιο λόγο προβλέπεται ρητά ότι τα προσόντα των διδασκόντων στα μη κρατικά ιδρύματα, θα είναι αντίστοιχα με εκείνα των διδασκόντων στα κρατικά. Κατοχυρώνεται ακόμη ότι η μέθοδος της επιλογής των καθηγητών και του υπόλοιπου διδακτικού προσωπικού στα μη δημόσια πανεπιστήμια, θα γίνεται κατά τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η απαιτούμενη ποιότητα των ανθρώπων αυτών.

Σε αυτό το πλαίσιο βλέπουμε την προοπτική ίδρυσης μη κρατικών και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα πανεπιστημίων, με στόχο τη δημιουργία συνθηκών άμιλλας που θα αναζωογονήσει το δημόσιο πανεπιστήμιο και θα συμβάλει στον ουσιαστικό εκσυγχρονισμό του.

Πεποίθησή μας είναι -και είναι βασισμένη στη διεθνή εμπειρία η πεποίθησή μας αυτή- ότι η ίδρυση μη κρατικών πανεπιστημίων, θα εισφέρει αποφασιστικά στην αναβάθμιση της δημόσιας ανώτατης εκπαίδευσης στη χώρα μας.

Ακούστηκε ακόμη ότι η δημιουργία μη κρατικών πανεπιστημίων στην Ελλάδα επιτείνει το πρόβλημα της κοινωνικής ανισότητας στην παιδεία. Δεν είναι έτσι. Αντίθετα, ενισχύει την ισότητα των εκπαιδευτικών ευκαιριών, εξασφαλίζοντας πολύ περισσότερες εκπαιδευτικές επιλογές για τα παιδιά, για τους νέους και τις νέες μας.

Επιμένουν κάποιοι να αγνοούν το γεγονός ότι σήμερα, πολλές χιλιάδες ελληνικές οικογένειες αιμορραγούν οικονομικά, προκειμένου να στείλουν τα παιδιά τους να σπουδάσουν, ή να μετεκπαιδευθούν στο εξωτερικό.

Και δεν είναι στην πλειοψηφία τους οι οικογένειες αυτές προνομιούχες. Είναι γονείς που στερούνται ή και χρεώνονται για να προσφέρουν στα παιδιά τους τις δυνατότητες αυτές, μια καλύτερη προοπτική ζωής, ένα πτυχίο, ακόμα και αν αυτό το πτυχίο προέρχεται από τη Βουλγαρία ή τη Ρουμανία.

Εμείς φιλοδοξούμε να δώσουμε στους νέους μας διευρυμένες δυνατότητες επιλογής σπουδών, προοπτικών, σταδιοδρομίας μέσα στην Ελλάδα και όχι έξω από αυτήν. Εθέτουμε φραγμό σε αυτή τη φοιτητική μετανάστευση που συνεπάγεται και πολύ μεγάλο, τεράστιο κόστος στην εθνική οικονομία, αλλά και στην ελληνική οικογένεια. Και παράλληλα παρέχουμε νέες δυνατότητες αξιοποίησης του επιστημονικού δυναμικού της χώρας και δημιουργούμε νέες θέσεις απασχόλησης.

Ο αυστηρά κρατικός χαρακτήρας της Ανώτατης Εκπαίδευσης αναίρεται πια και μέσα από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Η Νέα Δημοκρατία

έχει απόλυτη επίγνωση του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο αναπτύσσονται και κινούνται τα ελληνικά Α.Ε.Ι.. Ο ενιαίος ευρωπαϊκός πανεπιστημιακός χώρος που ξεκίνησε με τη διακήρυξη της Μπολόνια το 1999, παρά τον πολιτικό και όχι δεσμευτικό της χαρακτήρα, αρχίζει να γίνεται η κρατούσα πραγματικότητα σε όλο τον ευρωπαϊκό χώρο. Η Ελλάδα δεν μπορεί να συνεχίσει με αποκλεισμούς και με αφορισμούς.

Ακούστηκε ότι η Κυβέρνηση μεθοδεύει την εισαγωγή μη κρατικών πανεπιστημίων ερήμην των ενδιαφερομένων φορέων και της ίδιας της κοινής γνώμης. Δεν είναι έτσι. Η εξαγγελία της ίδρυσης μη κρατικών και μη κερδοσκοπικών Α.Ε.Ι. με συνταγματική ρύθμιση, περιέχεται στα προεκλογικά προγράμματα της Νέας Δημοκρατίας από το 1997, κατά τρόπο σαφή και κατηγορηματικό. Αποτελεί δηλαδή βασικό στοιχείο της λαϊκής εντολής που έλαβε η Κυβέρνησή μας τον Μάρτιο του 2004. Ήμασταν ξεκάθαροι τότε και είμαστε συνεπείς σήμερα.

Ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είχε και εκείνος ταχθεί αναφανδόν υπέρ της δυνατότητας ίδρυσης μη κρατικών πανεπιστημίων, αναγνωρίζοντας την ανάγκη και την θετική προοπτική μιας τέτοιας μεταβολής. Σταδιακά, όμως, φαίνεται να αρχίζει να αναδιπλώνεται προς τις παρωχημένες θέσεις του παλαιού ΠΑ.ΣΟ.Κ., προφανώς διότι έτσι εξυμνητούνται οι εσωτερικές ισορροπίες της Αξωματικής Αντιπολίτευσης, που προτιμά να υιοθετεί σε όλους τους τομείς, σε όλα τα προβλήματα, όχι τη δράση, αλλά την αντίδραση, όχι την αντιπαράθεση προτάσεων, αλλά την αντιμεταρρυθμιστική ακινησία.

Ακούστηκε ακόμη ότι δημιουργείται κίνδυνος περαιτέρω υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος με τις πρωτοβουλίες της αναθεώρησης που έχουμε αναλάβει και ότι «κτίζεται η Ελλάδα» κατά τον τίτλο εφημερίδας που ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. θεώρησε χρήσιμο να μας επιδείξει. Δεν είναι έτσι. Η αλήθεια είναι ότι ο στρουθοκαμηλισμός απέναντι στη δυναμική της κοινωνικής πραγματικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης, δημιούργησε γενιές αυθαίρετων κτισμάτων που νομιμοποιούνται -ξέρουμε όλοι το μυστικό- εκ των υστέρων. Δημιούργησε ακόμα ανεξέλεγκτες καταπατήσεις δασικών εκτάσεων, εμπρησμούς, παράνομες οικοπεδοποιήσεις, καταστάσεις που ο νόμος θεωρητικά μεν απαγόρευε, αλλά πρακτικά δεν μπορούσε να ελέγξει.

Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε το νομοτελειακό αξίωμα ότι, όταν δημιουργούμε ένα φυσικό περιβάλλον απαγορευτικό για τον άνθρωπο, ο άνθρωπος μεταβάλλεται σε εχθρό του περιβάλλοντος. Όταν, αντίθετα, εντάσσουμε τον άνθρωπο στο φυσικό περιβάλλον, τον καθιστούμε αυτόματα προστάτη του περιβάλλοντος αυτού. Η σχετική αναθεωρητική μας πρόταση κάνει τη ρεαλιστική διάκριση μεταξύ δασών και δασικών εκτάσεων, συνδέοντας τις τελευταίες με τον χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό της χώρας μας. Αυτό, θέλω να σημειώσω, ότι συνάδει και με την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης, που περιελήφθη ως ιδέα, ως αρχή στην προηγούμενη αναθεώρηση του 2001 και η οποία προστατεύει το περιβάλλον αποτελεσματικά μέχρις ενός βαθμού, χωρίς να αποκλείει βάσεις που είναι αναγκαίες για την ανάπτυξη.

Η Νέα Δημοκρατία φέρνει μία πρόταση διορθωτικού χαρακτήρα και σε καμία περίπτωση δεν θέλει να θίξει στο ελάχιστο τη σχετική συνταγματική προστασία. Θέτει μόνο ως κρίσιμο χρονικό σημείο για τη διάγνωση του δασικού χαρακτήρα μιας έκτασης την 11^η Ιουνίου 1975, ημερομηνία κατά την οποία τέθηκε σε ισχύ το Σύνταγμα. Και νομίζω ότι είναι σαφές, πρόδηλος ο λόγος που θέτει αυτήν την ημερομηνία, αυτό το χρονικό σημείο, καθώς απέχει πλέον πάνω από τριάντα χρόνια από σήμερα. Πρόκειται, δηλαδή, για ένα χρονικό διάστημα από τότε μέχρι σήμερα, κατά το οποίο έχουμε επαρκή, διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία μέσα από τα οποία είναι δυνατή η αποτύπωση της αληθινής εικόνας του δασικού πλούτου της χώρας, μέσα στο οποίο είναι πιο εύκολο να εντοπιστούν οι όποιες σκόπιμες αλλοιώσεις του έχουν επιχειρηθεί.

Τους φόβους ότι ανοίγει τάχα ο δρόμος για την περαιτέρω καταστροφή δασών και δασικών εκτάσεων της χώρας δεν μπορώ να τους συμμεριτώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εφό-

σον οποιαδήποτε μεταβολή τους μετά την 11^η Ιουνίου 1975 δεν θα λαμβάνεται υπ' όψιν, αλλά αντίθετα θα κηρύσσεται υποχρεωτικά αναδασωτέα η περιοχή και θα υλοποιείται η αναδάσωση. Η αξιοποίηση δασικών εκτάσεων με αναπτυξιακά κίνητρα για λόγους εθνικής οικονομίας, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, δεν είναι ασύμβατη με την προστασία του περιβάλλοντος, υπό την προϋπόθεση ότι θα είναι σαφώς οριοθετημένη από την πολιτεία. Στην παράδοση της αυθαιρεσίας έναντι του περιβάλλοντος, απέναντι στην οποία το κράτος προτιμούσε μέχρι σήμερα να κάνει τα «στραβά μάτια», για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους, εμείς αντιπροτάσσουμε την οικονομική ανάπτυξη με σεβασμό στο περιβάλλον και στις επερχόμενες γενιές.

Ακούστηκε ακόμα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αμφισβήτηση των κινήτρων της παράταξης των εργασιών της Ολομέλειας της Βουλής. Ας ξεκαθαρίσουμε τα πράγματα. Εδώ υπάρχει ένα θέμα ηθικής τάξης συνολικά για το δημόσιο βίο της χώρας. Ερευνήθηκε η εξαφάνιση ποσού που θα αποτελούσε αντισταθμιστικά οφέλη από την αγορά των ρωσικών πυραυλικών συστημάτων TOR M1. Ζητήθηκε η δικαστική συνδρομή από την Ελβετία για άνοιγμα δύο τραπεζικών λογαριασμών της υπεράκτιας εταιρείας, στους οποίους φέρεται ότι είχε καταλήξει το ποσό αυτό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα είναι ανοικτό και είναι αυτονόητο ότι πρέπει να διαλευκανθεί. Εάν δεν παρατείνονταν οι εργασίες της Ολομέλειας της Βουλής, θα επήρχετο αυτόματα παραγραφή. Η απόφασή μας λήφθηκε ύστερα από εμπειριστατωμένη μελέτη του συνταγματικού πλαισίου.

Είμαι βέβαιος ότι όλοι αντιλαμβάνονται πως είναι προς το συμφέρον ολόκληρου του πολιτικού συστήματος να μην απομένουν τέτοιου τύπου σκίες στο δημόσιο βίο της χώρας. Η Κυβέρνηση δεν επιδίδεται σε πολιτικές διώξεις. Το κυνήγι της αλήθειας δεν είναι κυνήγι μαγισσών. Όλες οι πολιτικές δυνάμεις πιστεύω ότι έχουν κάθε λόγο και κάθε συμφέρον να ταχθούν υπέρ της αποκάλυψης της αλήθειας, άρα κατά της παραγραφής και επομένως υπέρ της παράταξης των εργασιών της Ολομέλειας της Βουλής, προστατεύοντας έτσι το δημόσιο βίο, το κύρος της Βουλής, θα έλεγα συνολικά το κύρος των θεσμών.

Εμείς υιοθετούμε μία θέση αρχής, ότι είναι στοιχειώδες καθήκον ολόκληρου του πολιτικού κόσμου να χυθεί άπλετο φως στην υπόθεση αυτή, να μην αφήσουμε να πλανάται καμία σκιά, καμία αμφιβολία να αιωρείται, σκιά και αμφιβολία που σημειώσω ότι, άλλως, θα βάραινε όλους μας, όλο το πολιτικό σύστημα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ελπίζουμε ότι ο διάλογος, που αρχίζει σήμερα, θα είναι ζωντανός, αλλά και γόνιμος, δυναμικός, αλλά και ουσιαστικός, αντιπαραθετικός, αλλά και εποικοδομητικός. Ευχόμαστε το αποτέλεσμα της συνταγματικής αναθεώρησης, αποτέλεσμα που θα επηρεάσει για χρόνια τη λειτουργία της πολιτείας και τις σχέσεις της πολιτείας με τον πολίτη, να είναι πραγματικά αντάξιο των αναγκών του τόπου και των απαιτήσεων του λαού.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα τα εξής:

Με την υπ' αριθμόν 5086/4081/27.6.2006 απόφαση της Προέδρου της Βουλής συγκροτήθηκε η κατά το άρθρο 119 του Κανονισμού της Βουλής προβλεπόμενη Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος, σύμφωνα με τις προτάσεις των κομμάτων.

Εγκρίνει η Βουλή:

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Η Βουλή ενέκρινε.

Η σχετική απόφαση θα καταχωρισθεί στα Πρακτικά της σημερινής συνεδρίασης και θα κοινοποιηθεί στους ενδιαφερόμενους Βουλευτές.

(Η προαναφερθείσα απόφαση καταχωρίζεται στα Πρακτικά και έχει ως εξής:

«ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Αθήνα, 27 Ιουνίου 2006

Αριθμ. Πρωτ: 5086

Αριθμ. Διεκπ: 4081

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΘΕΜΑ: Σύσταση Επιτροπής Αναθεώρησης του Συντάγματος
Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. το άρθρο 110 του Συντάγματος,
2. το άρθρο 119 σε συνδυασμό με τα άρθρα 31 και 29 παρ. 5 του Κανονισμού της Βουλής,
3. τις από 25 Μαΐου 2006 και 7 Ιουνίου 2006 προτάσεις για αναθεώρηση διατάξεων του Συντάγματος,
4. τις από 8 Ιουνίου 2006 επιστολές της Προέδρου της Βουλής προς τους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων,
5. τις υποδείξεις των Κοινοβουλευτικών Ομάδων και τις δηλώσεις των ανεξάρτητων Βουλευτών,

αποφασίζουμε,

συνιστούμε Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος, αποτελούμενη από 51 μέλη και συγκροτούμε αυτήν ως ακολούθως:

1) Από την Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νέας Δημοκρατίας:

Βαρβιτσιώτης Μιλτιάδης
Βεργίνης Ξενοφών
Βούλτεψη Σοφία
Γκιουλέκας Κωνσταντίνος
Δένδιας Νικόλαος
Ζώης Χρήστος
Θαλασσινός Θαλασσινός
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καλαφάτης Σταύρος
Καλλιώρας Ηλίας
Καρύδης Χρυσή
Λέγκας Νικόλαος
Λυκουρέντζος Ανδρέας
Μαγγίνας Βασίλειος
Μαργκογιαννάκης Χρήστος
Μαρκόπουλος Κωνσταντίνος
Μητσotάκης Κυριάκος
Μπούρας Αθανάσιος
Παναγιωτόπουλος Παναγιώτης
Παπαδημητρίου Ελισάβετ
Σαλμάς Μάριος
Τασούλας Κωνσταντίνος
Τζίμας Μαργαρίτης
Τραγάκης Ιωάννης
Τσαλίδης Φίλιππος
Τσιπλάκης Κωνσταντίνος
Φούσας Αντώνιος

2) Από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.:

Ακριβάκης Αλέξανδρος
Αλευράς Αθανάσιος
Αποστολάκη Μαρία - Ελένη
Βενιζέλος Ευάγγελος
Δαμανάκη Μαρία
Έξαρχος Βασίλειος
Ευθυμίου Πέτρος
Κοσμίδης Σωκράτης
Λοβέρδος Ανδρέας
Μπένος Σταύρος
Μπόλαρης Μάρκος
Πάγκαλος Θεόδωρος
Παπαγεωργίου Γεώργιος
Παπαϊωάννου Μιλτιάδης
Πετσάλνικος Φίλιππος
Ρόβλιας Κωνσταντίνος
Σκανδαλίδης Κωνσταντίνος
Φωτιάδης Απόστολος

Χυτήρης Τηλέμαχος

3) Από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας:

Σκυλλάκος Αντώνιος

Τζέκης Άγγελος

4) Από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς.

Κουβέλης Φώτιος

Κωνσταντόπουλος Νικόλαος

5) Από τους ανεξάρτητους Βουλευτές: οι Ανδρέας Ανδριανόπουλος, Στέφανος Μάνος, Πέτρος Μαντούβαλος, Στυλιανός Παπαθεμελής, έκαστος ανά μήνα.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ
ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ – ΨΑΡΟΥΔΑ»)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα) : Επίσης, οι Διαρκείς Επιτροπές Οικονομικών Υποθέσεων, Παραγωγής και Εμπορίου, Κοινωνικών Υποθέσεων και Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων καταθέτουν τις εκθέσεις τους στα σχέδια νόμων:

1. του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Χασεμπίκου Βασιλείου της Ιορδανίας για την προώθηση και αμοιβαία προστασία των επενδύσεων».

2. του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Κύρωση του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου στους τομείς Φυσικού Αερίου και Πετρελαίου».

3. του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας: «Κύρωση του Πρωτοκόλλου του 2003 της Διεθνούς Σύμβασης του 1992 για την ίδρυση Διεθνούς Κεφαλαίου αποζημίωσης ζημιών ρύπανσης από πετρέλαιο».

4. του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας: «Κύρωση της Συμφωνίας στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης μεταξύ της Ελλάδας και του Κεμπέκ, καθώς και του Διοικητικού Κανονισμού εφαρμογής της» και

5. του Υπουργείου Εξωτερικών «Οργάνωση, λειτουργία και αρμοδιότητες του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.) και άλλες διατάξεις».

Επίσης, οι Υπουργοί Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Κύρωση του Μνημονίου Κατανόησης (MOU) μεταξύ των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας της Ελλάδας και Ισπανίας επί των Ναυτικών συστημάτων Διοίκησης, Ελέγχου, Επικοινωνιών, Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, Πληροφοριών, Επιτήρησης και Αναγνώρισης (NAVAL COMMAND, CONTROL, COMMUNICATIONS, COMPUTERS, INFORMATION, SURVEILLANCE, RECONNAISSANCE – C4ISR)».

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Προχωρούμε στη συζήτηση.

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Μαγγίνας έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΓΓΙΝΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος συνιστά βαρύνουσα πολιτική πράξη στα πλαίσια του πολιτεύματός μας, το οποίο αποτελεί κατάκτηση των Ελληνίδων και των Ελλήνων πολιτών. Όλοι –είμαι βέβαιος– αναγνωρίζουμε τη μεγάλη σημασία του Συντάγματος του 1975 και οφείλουμε πολλά στους πρωτεργάτες του. Η ελληνική κοινωνία, χάρη στο Σύνταγμα εκείνο αλλά και στη συμβολή όλων των πολιτικών δυνάμεων του τόπου από τη Μεταπολίτευση μέχρι σήμερα, πορεύεται σε πολιτική ομαλότητα, δεν αντιμετωπίζει θεσμικές κρίσεις και βιώνει διάχυτο το αίσθημα ασφαλείας στο σύνολό της. Το πολιτικό μας σύστημα, εξάλλου, προσφέρει σταθερότητα, ισχυρές κυβερνήσεις και ομαλή εναλλαγή των κομμάτων στην εξουσία.

Θέλω προεισαγωγικά να τονίσω ότι οι συχνές αναθεωρήσεις συνταγματικών διατάξεων πρέπει να αποφεύγονται, αφού έτσι βλέπεται το κύρος των ρυθμίσεών τους. Αντίθετα, η διάρκεια και η απρόσκοπτη εφαρμογή τους εδραιώνει την εμπιστοσύνη των πολιτών στους θεσμούς και το πολιτικό σύστημα. Ωστόσο, αδυναμίες θεσμικές και πολιτικές που εντοπίζονται σε διάφο-

ρους τομείς της δημόσιας ζωής δικαιολογούν απολύτως την επιχειρούμενη σήμερα αναθεώρηση. Ατυχώς, αναγκαίες αλλαγές δεν υιοθετήθηκαν κατά την αναθεώρηση του 2001 αλλά και ορισμένες από τις αλλαγές που επιχειρήθηκαν τότε, δεν ανταποκρίθηκαν στο σκοπό για τον οποίο έγιναν.

Κύριοι συνάδελφοι, ακούστηκαν ήδη πολλές απόψεις γύρω από τις προτάσεις της αναθεώρησης. Εγώ θα περιοριστώ στην αναφορά ορισμένων από αυτές και θα επιχειρήσω να απαντήσω σε άλλες που διατυπώθηκαν από την Αντιπολίτευση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υψίστης σημασίας ζήτημα αποτελεί για όλους μας –πιστεύω– η σύγχρονη παιδεία. Κοινή είναι η διαπίστωση ότι το εκπαιδευτικό μας σύστημα νοσεί. Κατά το πλείστον δεν παράγει, ούτε ως προς τα γνωστικά αντικείμενα ούτε στο ποιοτικό επίπεδο που χρειάζεται ο τόπος, επιστήμονες με επάρκεια και δυνατότητες σημαντικές. Το ίδιο υστερεί και η επιστημονική έρευνα.

Ωστόσο, τις τελευταίες εβδομάδες ζούμε ένα τραγικό παράδοξο: Ενώ όλοι διαπιστώνουμε την ανάγκη αλλαγών και διαλόγου, τις μεν αλλαγές τις αρνούμαστε, στον δε διάλογο δεν προσερχόμαστε. Ενώ δόθηκε στη δημοσιότητα ένα προσχέδιο με τις κυβερνητικές θέσεις για το νόμο-πλαίσιο, η αντίδραση εστιάζεται υποκριτικά στα μη κρατικά πανεπιστήμια, που όμως δεν αφορούν στο νόμο-πλαίσιο.

Οι φοιτητές και σπουδαστές μας ζητούν δικαίως καλύτερη παιδεία και αγωνιούν για το επαγγελματικό τους μέλλον. Μια μικρή όμως μειοψηφία τους καταλαμβάνει τις σχολές και αντιδρά σε όλα. Οι διδάσκοντες πλειοδοτούν στην ανάγκη να αλλάξουν πολλά στο εκπαιδευτικό μας σύστημα, περιορίζουν όμως τις προτάσεις τους μόνο στους περισσότερους, πράγματι αναγκαίους οικονομικούς πόρους και αρνούνται στη συνέχεια τα πάντα. Και εδώ μια μειοψηφία πρωταγωνιστεί στην άρνηση και την αντίδραση.

Και οι πολλοί φοιτητές, οι πολλοί διδάσκοντες, το σύνολο των ελληνικών οικογενειών; Αυτοί αδιαμαρτύρητα πληρώνουν το βαρύ κόστος μιας κατάστασης που δεν μας τιμά, δεν τιμά κανέναν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς δεν υποστηρίζουμε ότι με την συνταγματική ευχέρεια ίδρυσης και μη κρατικών Α.Ε.Ι., την οποία άλλωστε ανευρίσκουμε σε όλα τα ευρωπαϊκά συντάγματα, θα επιλυθούν δια μιας τα προβλήματα του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Ασφαλώς όμως, η πρόνοια ίδρυσης και λειτουργίας τους, είναι βέβαιο ότι θα βελτιώσει το επίπεδο της τρίτης εκπαιδευτικής βαθμίδας και θα εξασφαλίσει τη δυνατότητα της έλλογης στις νέες και τους νέους μας.

Λυπούμαι γιατί στο σημείο αυτό, μόνο στο λαϊκισμό και στην εύκολη κομματική εκμετάλλευση μπορεί κανείς να αποδώσει ισχυρισμούς, όπως ότι «παρασκευάζεται χώρος παιδείας για τους πλούσιους» ή ότι «τα μη κρατικά εκπαιδευτήρια θα σκιάσουν το δημόσιο χαρακτήρα του εκπαιδευτικού μας συστήματος».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το δημόσιο ανοιχτό προσεδευτικό πανεπιστήμιο είναι και παραμένει στην κορυφή του εκπαιδευτικού μας συστήματος και η ενίσχυσή του αποτελεί για μας αδιαμφισβήτητο το πρώτο μας μέλημα.

Όσοι καταφεύγουν σ' αυτούς τους ισχυρισμούς, ομφαλοσκοπούν, την ώρα που άλλες ευρωπαϊκές χώρες και λαοί διέθνως καλπάζουν προς τη γνώση και τον εκσυγχρονισμό.

Όσοι καταφεύγουν στους ισχυρισμούς αυτούς, σκοπίμως αγνοούν το τεράστιο κόστος, υλικό και ηθικό, της φοιτητικής μετανάστευσης, αλλά και την απώλεια της δυνατότητας, η χώρα μας να αποβεί κέντρο εκπαίδευσης και πολιτισμού για την ευρύτερη περιοχή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης, κάποιος από σας δαιμονοποιεί τα πάντα και αμφισβητεί τα πάντα!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Αριστεράς, ιδιαίτερα, καλοπροαίρετα σας ερωτώ το εξής: Τι θέλετε επιτέλους; Σε τι πιστεύετε επιτέλους; Έχετε κάποιο πολιτικό ή κομματικό συμφέρον να παραμείνουν τα εκπαιδευτικά μας πράγματα στη σημερινή κατάσταση; Δεν αντιλαμβάνεστε ότι ο ρόλος του «επαγγελματία αρνητή» σε όλα, όχι μόνο δεν είναι πειστικός, αλλά συχνά είναι και επικίνδυνος;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ, ο Πρόεδρος του κόμματός σας σε ομιλία του στην Αίθουσα αυτή στις 26 Μαΐου του 2006, παρουσίασε επτά θέσεις-προτάσεις για την παιδεία, άλλες πολύ συγκεκριμένες και άλλες με γενικότερη διατύπωση. Πάντως όλες χρήσιμες και εποικοδομητικές.

Άκουσα και σήμερα την ομιλία του κυρίου Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης με προσοχή. Μεταξύ άλλων -διαβάζω από το κείμενό του- ο κ. Παπανδρέου αναφέρεται το Μάιο «στην αυτοτέλεια και διαφάνεια στο πανεπιστήμιο, στη στοχευμένη αξιολόγηση και κοινωνική λογοδοσία, στην προσέλκυση επιστημόνων από το εξωτερικό, στα μη κρατικά πανεπιστήμια, στις νέες τεχνολογίες, στην σύνδεση του πανεπιστημίου με την απασχόληση και σε άλλα».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ, εμμένετε στις θέσεις εκείνες; Αν ναι, γιατί στηρίζετε, έστω και επικουρικά, τις αδιέξοδες κινητοποιήσεις και την αντίδραση σε μια κυβερνητική προσπάθεια που είναι στη σωστή κατεύθυνση και ουσιαστικά κινείται στο πλαίσιο και της δικής σας προσέγγισης; Αν όχι, δεν αντιλαμβάνεστε ότι με την αμετροέπεια και την επαναστατική «γυμναστική» στους δρόμους, η παιδεία δεν προάγεται;

Πρέπει να γίνει απόλυτα σαφές ότι για μας η παιδεία παραμένει δημόσιο αγαθό και ότι η παρεχόμενη από δημόσιους και μη φορείς, τελεί υπό την αυστηρή εποπτεία του κράτους και με προδιαγραφές υψηλής στάθμης.

Συνεπώς, θα ήταν πολιτικά ανεπίτρεπτο και μειωτικό για όλους να καμφθούμε μπροστά στις δυσκολες, αλλά επιτακτικά αναγκαίες αλλαγές, εξαιτίας της αντίδρασης μικρών ή μεγαλύτερων συμφερόντων, τα οποία ασφαλώς δεν εκπροσωπούν οι αξιότεροι στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για την παιδεία και τον πολιτισμό -ιδίως γι' αυτά- έχουμε όλες οι πολιτικές δυνάμεις μεγάλες ευθύνες. Ο πολιτισμός δεν υπηρετείται και η παιδεία δεν βελτιώνεται σε πέντε ή δέκα χρόνια. Χρειάζεται σκληρή και συστηματική προσπάθεια ετών, που καταλαμβάνει την κυβερνητική δράση περισσότερων του ενός κομμάτων.

Στην κατεύθυνση αυτή και εν όψει του 2010 έχουμε όλοι χρέος να συμβάλουμε, παραμερίζοντας κοντόφθαλμα κομματικά συμφέροντα. Για τη στάση μας όλοι θα κριθούμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Έρχομαι τώρα σε θέματα διαφάνειας και ουσιαστικής αναβάθμισης της πολιτικής ζωής του τόπου. Θέματα όπως η χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων, ο έλεγχος των οικονομικών, κομμάτων και υποψηφίων βουλευτών, όπως προβλέπονται σήμερα από τις συνταγματικές ρυθμίσεις προκαλούν την κοινωνία, προβληματίζουν αρνητικά τον πολίτη και συνιστούν αιτία αμφισβήτησεων σε βάρος του δημόσιου βίου της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό, ο έλεγχος του πόθεν έσχες, η επιβολή αυστηρών κυρώσεων, ο ανακαθορισμός των κωλυμάτων εκλογιμότητας, ο σαφής προσδιορισμός των ορίων του επαγγελματικού ασυμβίβαστου των βουλευτών, αλλά και της ισχύος της βουλευτικής ασυλίας, είναι ρυθμίσεις που θα συμβάλουν αποφασιστικά στην αναβάθμιση της ποιότητας του πολιτικού προσωπικού, στη διαφάνεια και κυρίως στην καλύτερη λειτουργία του πολιτικού συστήματος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μεταξύ των άλλων έχει τεθεί και θέμα σχέσεων Κράτους-Εκκλησίας. Φοβούμαι ότι ο καθένας που επιχειρηματολογεί επ' αυτού εννοεί κάτι διαφορετικό. Όλοι, όμως, πιστεύω πως συμφωνούμε ότι Πολιτεία και Εκκλησία έχουν ρόλους διακριτούς. Θα προσέθετα μάλιστα ότι με δεδομένο τον εκτεταμένο και έντονο χαρακτήρα του θρησκευτικού συναισθήματος στην ελληνική κοινωνία, κανένας λόγος δεν συντρέχει στην πρόκληση ενόχλησης και κοινωνικής αναστάτωσης. Αν, ωστόσο, υπάρχουν -και ίσως υπάρχουν- θέματα προς ρύθμιση, είναι ευχερές και σκόπιμο να αντιμετωπισθούν με τη νομοθετική οδό, χωρίς να απαιτείται συνταγματική ρύθμιση.

Έχει επίσης τεθεί θέμα καθιέρωσης πάγιου εκλογικού συστήματος. Η σκέψη αυτή, αν υιοθετείτο, θα απέβαινε απρόσφορη. Όχι μόνο γιατί και οι κοινωνικοπολιτικές συνθήκες μεταβάλλονται στο βάθος του χρόνου, αλλά κυρίως διότι η πρόβλεψη ισχύος του όποιου εκλογικού νόμου από τη μεθεπόμενη της

ψηφιστής του εκλογής, διασφαλίζει και την πλαστικότητα του συστήματος και αποκλείει τον όποιο αιφνιδιασμό. Σε κανένα, εξάλλου, ευρωπαϊκό συνταγματικό κείμενο δεν προβλέπεται κάτι παρόμοιο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στα πλαίσια της προτεινόμενης αναθεώρησης, έχουμε όλοι και όλες τη δυνατότητα αλλά και το χρέος, απροκατάληπτα να συνεισφέρουμε. Πρόκειται εξάλλου για μια μακρά και ασφαλή διαδικασία. Πρώτο στάδιο αποτελούν οι διεργασίες στην παρούσα Βουλή, με τη σημερινή σύνθεση και τις σημερινές ισορροπίες της, η οποία θα αποφασίσει, με τη μικρή ή μεγάλη πλειοψηφία των μελών της, περί των αναθεωρητέων διατάξεων.

Στη συνέχεια, ως δεύτερο στάδιο θα μεσολαβήσουν οι εθνικές εκλογές, για να περάσουμε στο τρίτο στάδιο της επόμενης, της Αναθεωρητικής Βουλής, με τις τότε πολιτικές ισορροπίες, η οποία και θα αποφασίσει τελικώς το περιεχόμενο της συνταγματικής αναθεώρησης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιδιώκουμε τη συνεννόηση με όλες τις πολιτικές δυνάμεις. Στοχεύουμε στην ευρύτερη δυνατό συναίνεση και στην αξιοποίηση κάθε γόνιμης ιδέας. Στο πλαίσιο αυτό, ελπίζουμε σε συγκεκριμένες και υπεύθυνες προτάσεις από την πλευρά της Αντιπολίτευσης και ιδίως της Αξιωματικής, η οποία έχει την υποχρέωση και αυτή -κυρίως αυτή- λόγω του θεσμικού της ρόλου, να συμμετάσχει ενεργά και να συμβάλει εποικοδομητικά στην κατάρτιση ενός καταστατικού χάρτη, σύγχρονου και προοδευτικού.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η προτεινόμενη αναθεώρηση διασφαλίζει πέραν των άλλων τη συνέχεια και την κλιμάκωση της μεταρρυθμιστικής πορείας της χώρας μας. Και πιστεύω όλοι στρατηγικά να συμφωνούμε στην ανάγκη αυτής της μεταρρυθμιστικής πορείας, ασχέτως αν διαφέρουν οι τακτικές μας προσεγγίσεις. Διότι μόνο έτσι επιτυγχάνουμε τη λειτουργία ενός καλύτερου κράτους, διασφαλίζουμε περισσότερες ευκαιρίες προόδου και καλύτερης ζωής για όλους τους πολίτες αλλά και προάγουμε την πραγματική ισχύ και το υψηλό κύρος της χώρας μας στην Ευρώπη και ευρύτερα στη διεθνή σκηνή.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κ. Μαγγίνα.

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ο κ. Καστανίδης έχει το λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η αναθεώρηση του Συντάγματος αποτελεί ύψιστης σημασίας πολιτική επιλογή. Η ίδια η αναθεωρητική διαδικασία είναι βαρύνουσα σημασίας πολιτική και κοινοβουλευτική διαδικασία. Κάθε απόφαση για την αναθεώρηση του Συντάγματός μας πρέπει να είναι αποτέλεσμα των αναγκαιοτήτων και της ωριμότητας μιας συγκεκριμένης εποχής, ειδικά δεν είναι αποτελεσματική. Η αναθεώρηση που προτείνει στην παρούσα φάση η Κυβέρνηση δεν έχει το χαρακτήρα μιας ώριμης απαίτησης της εποχής. Άλλωστε ο χρόνος που παρήλθε από την τελευταία αναθεώρηση και έληξε το 2001 είναι εξαιρετικά σύντομος, ώστε κάποιος να δικαιούται να ισχυριστεί πως δοκίμασε αποτελεσματικά στη ζωή τις ρυθμίσεις που η αναθεωρητική Βουλή του 2000 επέβαλε.

Γιατί πρέπει να είναι ώριμο τέκνο της εποχής του ένα Σύνταγμα; Διότι έτσι υπηρετούνται βαθύτερες και ουσιαστικές ανάγκες της κοινωνίας, της οικονομίας και της πολιτικής. Αναθεωρούνται απόψεις που αφορούν τη θεσμική λειτουργία της δημοκρατίας. Τονώνονται οι δημοκρατικοί θεσμοί ή ενισχύονται τάσεις σχετιζόμενος με την κοινωνική συνοχή και τις προτεραιότητες του κράτους-πρόνοιας. Γι' αυτό ακριβώς και απαιτείται από το Σύνταγμα μας η σύγκλιση περισσότερων πολιτικών βουλήσεων, δηλαδή των βουλήσεων περισσότερων πολιτικών κομμάτων για να υπάρχει συγκεκριμένη αυξημένη πλειοψηφία. Η ωριμότητα δηλαδή του αιτήματος πρέπει να συνοδεύεται και από την ωριμότητα των πολιτικών δυνάμεων να συγκλίνουν στα πεδία αναθεωρήσεως. Ισχυρίζομαι ότι το αποτέλεσμα ενός ανα-

θεωρητικού εγχειρήματος πρέπει να είναι ευρύ, ωφέλιμο για την ίδια την κοινωνία, τη χώρα και τους πολίτες. Δεν μπορεί το αναθεωρητικό αποτέλεσμα να είναι ισχνό. Ειδάλλως αδικείται η αναθεωρητική προσπάθεια της Βουλής. Αδικούνται οι ιδέες που κατά περίπτωση μπορούν να προτείνουν τα πολιτικά κόμματα.

Έχει ιδιαίτερη σημασία η παρατήρησή μου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διότι κρίνω ότι από τις προτάσεις που κατέθεσαν τα δύο μεγάλα κόμματα και τις προτάσεις που υποθέτω, με βάση τα όσα συζητήθηκαν μέχρι τώρα, θα καταθέσουν τα δύο μικρότερα κόμματα της Αντιπολίτευσης, τα πιθανά πεδία προς αναθεώρηση θα είναι εξαιρετικά λίγα. Αυτό αδικεί και το βάθος και τη σημασία του αναθεωρητικού εγχειρήματος.

Διέτρεξα με πολλή προσοχή την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας και γνωρίζω βεβαίως άριστα την πρόταση την οποία υπέβαλε το ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Φοβάμαι, λοιπόν, ότι θα είναι ελάχιστες οι αναθεωρητέες διατάξεις που θα προκύψουν, εκτός εάν -και αυτό είναι και ευχή και ελπίδα- κατά τη συζήτηση στην υπό συγκρότηση και προβλεπόμενη από το άρθρο 119 του Κανονισμού της Βουλής Επιτροπή Αναθεώρησης αποδειχθεί ότι το σύνολο των κομμάτων μπορούν να συγκλίνουν προς περισσότερες αναθεωρητέες διατάξεις.

Θα μπορέσει η Επιτροπή Αναθεώρησης να καταλήξει σε ένα ευρύ, κατά το δυνατόν, φάσμα, διατάξεων του Συντάγματος που θα αναθεωρηθούν, έτσι ώστε να συγκεντρωθεί είτε στην προτείνουσα είτε στην αναθεωρητική Βουλή ο αριθμός των 3/5 που απαιτεί η αναθεωρητική διαδικασία; Εκφράζω ιδιαίτερη επιφύλαξη.

Η πρώτη μου επιφύλαξη, κύριοι συνάδελφοι, προέρχεται από το γεγονός ότι παρατηρώ μία συστηματική έως προκλητική αντίφαση και αντίθεση ανάμεσα στην εφαρμοσμένη κυβερνητική πράξη και σε αυτά που διακηρύσσει σε πολλά άλλα κείμενά της -μεταξύ αυτών και στο κείμενο για την αναθεώρηση του Συντάγματος- η Νέα Δημοκρατία.

Επιτρέψτε μου να επιλέξω δύο μόνο, αλλά ασφαλή παραδείγματα, για να καταλήξετε στο συμπέρασμα που ήδη διατυπώνω.

Πρώτα απ' όλα σε ό,τι αφορά το άρθρο 16. Ένα από τα κύρια επιχειρήματα που κατά κόρον ακούστηκαν από τον Πρωθυπουργό και από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας -νομίζω ότι σ' αυτό ανεφέρθη και ο Υπουργός Δικαιοσύνης- και ασφαλώς περιλαμβάνεται στην αιτιολογική έκθεση της σχετικής προτάσεως της Νέας Δημοκρατίας, είναι η εξασφάλιση περισσότερων ευκαιριών για τους ελληνόπαιδες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, γι' αυτό και η αναγκαιότητα να τροποποιηθεί το άρθρο 16 του Συντάγματος. Η αποφασιστική -υποτίθεται- στάση της Κυβέρνησης να περιορίσει ή και να σταματήσει εντελώς το φαινόμενο της φοιτητικής μετανάστευσης στο εξωτερικό.

Η διατύπωση είναι σαφής στην πρότασή σας. Τη διαβάζουμε: «Περαιτέρω -το κείμενό σας αναφέρεται στην αναθεώρηση του άρθρου 16- η υιοθέτηση αυτής της πρότασης διευρύνει τις εκπαιδευτικές επιλογές και ευκαιρίες των νέων, συμβάλλει στην καταπολέμηση της παραπαιδείας και περιορίζει σημαντικά τη μετανάστευση μεγάλου αριθμού Ελλήνων φοιτητών σε πανεπιστήμια του εξωτερικού, η οποία επιφέρει οικονομική αιμορραγία στις οικογένειές τους και οδηγεί στην απώλεια ικανού και πολύτιμου επιστημονικού δυναμικού, δεδομένου ότι πολλοί από αυτούς που φοιτούν στην αλλοδαπή, προτιμούν τελικά να παραμείνουν εκεί και μετά το πέρας των σπουδών τους».

Όμως, αυτή η διακήρυξη, πολλαπλώς διατυπωθείσα και περιλαμβανόμενη στο κείμενο που καταθέτετε, έχει καμιά σχέση με την εφαρμοσμένη κυβερνητική πράξη και με την εμπειρία μας; Διότι αν είχε, δεν θα είχαμε τις συνέπειες μιας σοβαρής κυβερνητικής επιλογής της τελευταίας περιόδου, σύμφωνα με την οποία όποιος υποψήφιος δεν μπορεί να συγκεντρώσει βαθμολογία «δέκα» στο σύνολο των μαθημάτων που εξετάζεται, αποκλείεται από την ανώτατη εκπαίδευση.

Το Υπουργείο Παιδείας ανακοίνωσε μόλις προχθές ότι από τη μέχρι στιγμής γραπτή βαθμολογία τριάντα πέντε χιλιάδες υποψήφιοι δεν συγκέντρωσαν σε όλα τα μαθήματα τουλάχιστον

«δέκα». Αν προστεθεί ο συντελεστής και ο απολυτήριος βαθμός, εικάζεται -πάλι σύμφωνα με πηγές του Υπουργείου Παιδείας και από έγκυρους ανθρώπους που γνωρίζουν τα εκπαιδευτικά- ότι ο αριθμός των υποψηφίων που θα αποκλεισθεί από την τριτοβάθμια εκπαίδευση θα είναι περίπου δεκαπέντε χιλιάδες νέα παιδιά.

Αυτά τα δεκαπέντε χιλιάδες νέα παιδιά σημαίνει ότι θα οδηγηθούν είτε στην υπάρχουσα και πλημμελώς παρεχόμενη ιδιωτική τριτοβάθμια εκπαίδευση, από τις σημερινές εμπορικές επιχειρήσεις ή θα οδηγηθούν -το πιθανότερο- και αυτά στο εξωτερικό. Διότι εάν ήθελαν να επιλέξουν την παρεχόμενη από ορισμένα κολλέγια τριτοβάθμια εκπαίδευση, θα το είχαν κάνει μέχρι τώρα. Θα ακολουθήσουν και αυτοί την οδό της διαφυγής. Τα δε τμήματα που θα απορφανιστούν από τον αποκλειόμενο κύκλο των σπουδαστών και των φοιτητών, σύμφωνα με δήλωση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας, μπορεί να συγχωνευθούν ή και να κλείσουν.

Ερώτημα: είναι παράλογο κάποιος να εγείρει σοβαρές αμφιβολίες για τις πραγματικές επιδιώξεις και τις προθέσεις της Κυβέρνησης; Διότι, αν οι προθέσεις της ήταν πραγματικά να μην αιμορραγούν οικονομικά οι οικογένειες και να μην μεταναστεύουν οι φοιτητές και σπουδαστές στο εξωτερικό, να παραμένουν και να έχουν περισσότερες ευχέρειες, πώς αυτομάτως με μία απόφαση που προηγήθηκε το κείμενο σας, της διακήρυξής σας, δεκαπέντε χιλιάδες άνθρωποι βρίσκονται εκτός, χάνοντας ευκαιρίες και ακολουθώντας το δρόμο του εξωτερικού;

Να, ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αντίφασης ανάμεσα στην εφαρμοσμένη κυβερνητική πράξη και στις διακηρύξεις της Κυβέρνησης, που μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι και κατά τη διάρκεια των συζητήσεων στην Επιτροπή Αναθεώρησης δεν θα εξευρεθεί ένα ευρύ πεδίο σύγκλισης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν ασχοληθώ με το δεύτερο παράδειγμα, θέλω να κάνω μια παρατήρηση. Το ερώτημα που διέτύπωσε ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας για τις κινητοποιήσεις των φοιτητών, υποδηλώνει μάλλον κάποιον που δεν έχει κατανοήσει τι ακριβώς συμβαίνει. Ουδείς μπορεί να καθοδηγήσει τους φοιτητές στις κινητοποιήσεις τους. Και η εμπειρία την οποία θα έπρεπε όλοι να έχουν αποκομίσει αυτές τις μέρες από τις φοιτητικές κινητοποιήσεις είναι ότι ο αριθμός των φοιτητών ξεπέρασε κατά πολύ τα συνηθισμένα μεγέθη των γενικών συνελεύσεων. Πληθύς φοιτητών και φοιτητριών παρουσιάστηκε, που υπερέκρασε το άθροισμα των δυνάμεων των συνδικαλιστικών παρατάξεων που κατά καιρούς συνδιαλέγονται μεταξύ τους ή και αντιπαρατίθενται. Κανένας, λοιπόν, δεν μπορεί να κατηγορήσει πολιτικό κόμμα, κανένας δεν μπορεί πολύ περισσότερο να κατηγορήσει την ελληνική νεολαία ότι μπορεί να καθοδηγείται ή να ποδηγετείται στις αντιδράσεις της. Πρέπει να κατανοήσουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η ελληνική νεολαία, αυτό το κίνημα των καταλήψεων, δεν εκφράζει μόνον την αντίθεσή της σε ένα νόμο-πλαίσιο που κράδαινε η Κυβέρνηση, δεν εκφράζει μόνον την αντίθεση στην αναθεώρηση του άρθρου 16 -συμφωνεί ή διαφωνεί κανείς μαζί τους- εκφράζει μια γενικότερη ανησυχία της. Είναι μια νεολαία που βλέπει μπροστά της όνειρα να μη δικαιώνονται, που έχει μπροστά της το φάσμα της ανεργίας και όχι της επαγγελματικής αποκατάστασης, μία νεολαία που πολλές φορές αντιλαμβάνεται ότι άλλοι αποφασίζουν γι' αυτήν, χωρίς αυτήν, ως συνειδητοποιήσουμε το ηθικό δίδαγμα για όλους μας. Η νεολαία αυτήν την περίοδο θα αναζητήσει το δικό της μεγάλο ιστορικό, συμβολικό και πολιτικό γεγονός. Αν δεν το κατανοήσει ο πολιτικός κόσμος της χώρας, θα ηττηθεί.

Κυρίες κύριοι συνάδελφοι, άκουσα τον Πρόεδρο του Συνταγματος να απευθύνεται σε εμάς, στην Αξιωματική Αντιπολίτευση. Θέλω να επισημάνω κάτι, για να γίνει απολύτως σαφές. Έχει πολύ μεγάλη σημασία τι ζητά το κάθε κόμμα, ποιος είναι ο επιδιωκτικός στόχος για το άρθρο 16. Έχουμε εξηγήσει, το έχει εξηγήσει με πολύ μεγάλη σαφήνεια ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ., που πάντοτε ήταν συνεπής σε ό,τι αφορά την αλλαγή του άρθρου 16, εξήγησε και σήμερα πώς αντιλαμβάνεται πιθανή μεταβολή του άρθρου 16 το ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Θα το εξηγήσω με δύο

λόγους και θα θέσω τώρα και ένα ερώτημα που αφορά τις λεγόμενες αριστερές συνειδήσεις. Σήμερα γνωρίζουμε ότι αμφιβόλου ποιότητας κολέγια, καθοδηγούμενα από πανεπιστήμια του εξωτερικού παρέχουν για ένα, δύο χρόνια τριτοβάθμιας, υποτίθεται, σπουδές στον τόπο μας. Δεν θέλω να κατονομάσω ποια είναι, τα ξέρουμε όλοι μας. Από ποιούς παρέχεται η τριτοβάθμια αυτή, υποτίθεται, εκπαίδευση; Από εμπορικές επιχειρήσεις, από εταιρείες του κοινού Εμπορικού Δικαίου. Μια εταιρεία η οποία παρέχει τριτοβάθμια, υποτίθεται, εκπαίδευση δεν την παρέχει υπό καθεστώς κρατικών εγγυήσεων και πιστοποιήσεων, δηλαδή με όρους που αφορούν και τη δημόσια Ανώτατη Εκπαίδευση, αλλά την παρέχει ως επιχείρηση που σκοπός της είναι το κέρδος. Ερώτημα: «Το αρρύθμιστο του θέματος θα εξακολουθήσει να υπάρχει»; Θα μπορούσε να ερωτήσει η αριστερή συνείδηση: «Μα, αυτό μπορείτε να το ρυθμίσετε με κοινό νόμο». Απάντηση: «Όχι, διότι η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει κρίνει ότι υπό το καθεστώς του άρθρου 16 του Συντάγματος δεν μπορούν να λειτουργήσουν αυτές οι εμπορικές επιχειρήσεις με προϋποθέσεις κρατικών εγγυήσεων, πρέπει δηλαδή να λειτουργήσουν με όρους ανταγωνισμού».

Αν δεν αλλάξει το άρθρο 16, δεν μπορούμε να επιβάλλουμε κρατική πιστοποίηση, να θέσουμε ουσιαστικούς όρους. Η αριστερή συνείδηση, λοιπόν, έπρεπε γι' αυτά να εξεγείρεται. Διότι εφόσον η εκπαίδευση είναι δημόσιο αγαθό, πρέπει να εξασφαλίσουμε τους όρους που την καθιστούν όντως δημόσιο αγαθό και όχι να μεταβάλλεται σε προϊόν εμπορικών επιχειρήσεων.

Ερώτημα...

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Να κλείσουμε τα κολέγια.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Απαιτείται μεταβολή του άρθρου 16, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Υπάρχει ένα θέμα: Θα επιδιώξουμε στην Επιτροπή Αναθεώρησης μια γενική πολιτική συμφωνία για την αναθεώρηση του άρθρου 16; Απευθύνονται προς τους συναδέλφους και τον Πρόεδρο του Συνασπισμού. Όχι, δεν επιδιώκουμε μια γενική πολιτική συμφωνία για την αναθεώρηση του άρθρου 16.

Το άρθρο 16 θα αναθεωρηθεί μόνο υπό προϋποθέσεις και θα ζητήσουμε τη αποσαφήνιση του περιεχομένου των ρυθμίσεων, τι επιδιώκει ο καθένας. Θα ζητήσουμε...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ πολύ. Έχει δοθεί άνεση χρόνου και σε άλλους ομιλητές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Βεβαίως, κύριε Καστανίδη.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Δεν θα δώσουμε, δηλαδή, γενική πολιτική εξουσιοδότηση στην επόμενη Βουλή. Αναζητούμε να βρούμε τις πραγματικές συγκλίσεις, κοινά επιδιωκόμενους στόχους. Επιθυμούμε να έχουμε μια αποσαφήνιση του περιεχομένου της ρύθμισης. Μόνο έτσι θα υπάρξει συμφωνία για το άρθρο 16.

Το δεύτερο παράδειγμα αντίφασης ανάμεσα στη διακήρυξη της Κυβέρνησης και στην εφαρμοσμένη πράξη είναι το εξής: Ζητάτε την Αναθεώρηση των διατάξεων του Συντάγματος που αφορούν την επιλογή της ηγεσίας της Δικαιοσύνης. Η βασική σας αρχή είναι οι πρόεδροι των Ανωτάτων Δικαστηρίων να επιλέγονται μεταξύ των αντιπροέδρων και οι αντιπρόεδροι μεταξύ των δέκα αρχαιοτέρων. Αλλά εάν η πρόθεσή σας είναι αυτή, στο επίπεδο της συνταγματικής θεώρησης των πραγμάτων, γιατί δεν το κάνατε μέχρι τώρα;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Γιατί τώρα το μορφοποιούν.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Γιατί δηλαδή προηγουμένως κάνατε «βουτιά» στην επετηρίδα, προκειμένου να επιλέξετε τα μέλη του Αρείου Πάγου, αποστρατεύοντας συγκεκριμένους αρεοπαγίτες και, αφού βεβαίως διαμορφώσετε την επετηρίδα όπως θέλετε, επιθυμείτε τώρα μεταξύ των δέκα αρχαιοτέρων να επιλέξετε αντιπροέδρους και μετά τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου;

Θα μου επιτρέψετε να σας πω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι αυτός ο οποίος επιθυμεί κάτι στο επίπεδο της συνταγματικής ρύθμισης, το επιθυμεί και στο επίπεδο της απλής νομοθετι-

κής επέμβασης. Το επιθυμεί στην καθημερινή του κυβερνητική πράξη.

Πώς είναι, λοιπόν, δυνατόν –θέτω ξανά το ερώτημα– στο επίπεδο της εφαρμοσμένης κυβερνητικής πράξης να έχουμε εντελώς διαφορετική εμπειρία, εντελώς διαφορετικά συμπεράσματα και στο επίπεδο της διακήρυξης να επιθυμούμε κάτι άλλο;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν πρέπει να ανευρεθούν περισσότερα πεδία συγκλίσεων, για να είναι ωφέλιμο και ευρύ το αποτέλεσμα του αναθεωρητικού εγχειρήματος, τότε θα πρέπει να κινηθούμε προς συγκεκριμένη κατεύθυνση.

Η συγκεκριμένη κατεύθυνσή μας –και μ' αυτό κλείνω, κύριε Πρόεδρε– είναι ότι χρειαζόμαστε μια συνταγματική αναθεώρηση δημοκρατικής εμπνεύσεως και όχι άπνοη, όπως είναι η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας. Επιδιώκουμε κυρίως, πέρα από τις διατυπώσεις για την κοινωνική συνοχή και το κοινωνικό κράτος, μία διεύρυνση της δημοκρατίας στη λειτουργία του πολιτικού συστήματος.

Δεν μπορεί να αγνοήσει κανείς την ανάγκη, παραδείγματος χάριν, να αναθεωρήσουμε το άρθρο 44 ή να προβλέψουμε τη δυνατότητα λαϊκής πρωτοβουλίας στο νομοθετικό έργο με πρόταση προς τη Βουλή των Ελλήνων ή δεν μπορούμε να αγνοήσουμε προτάσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για τη διατύπωση γνώμης από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, όταν πρέπει να ρυθμιστούν θέματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης εντός του Κοινοβουλίου.

Η διεύρυνση της δημοκρατίας, μια καλύτερη και πιο ποιοτική δημοκρατία, είναι η ουσία, ο κορμός των προτάσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Μόνο σε αυτά τα πεδία θα υπάρξουν συγκλίσεις, εάν το σύνολο των κομμάτων επιλέξει να κινηθεί προς μία ρηξικέλευθη, ριζοσπαστική και δημοκρατική μεταρρύθμιση. Ειδάλως, φοβάμαι ότι το αναθεωρητικό αποτέλεσμα θα είναι εξαιρετικά ισχνό.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ευχαριστούμε τον κύριο Καστανίδη.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Ορέστης Κολοζώφ.

ΟΡΕΣΤΗΣ ΚΟΛΟΖΩΦ: Κύριοι Βουλευτές, όπως γνωρίζετε, το κόμμα μας δεν ψήφισε το ισχύον Σύνταγμα, το οποίο θεωρεί συνταγματικό και περιοριστικό για τα λαϊκά συμφέροντα και ότι δεσμεύει τη χώρα στις επιλογές των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων. Ακόμη, με το σημερινό Σύνταγμα, όπως αυτό αναθεωρήθηκε το 2001, άνοιξε ο δρόμος και για την υποταγή του Εθνικού Δικαίου στο Κοινωνικό Δίκαιο.

Το τελικό αποτέλεσμα της προηγούμενης αναθεώρησης του Συντάγματος για μας ήταν κάτι το αναμενόμενο. Όλα τα Σύνταγματα, είτε είναι προϊόντα επαναστατικών ανατροπών είτε είναι προϊόντα ήττας του λαϊκού κινήματος. Όμως εκφράζουν κάθε φορά τις κυρίαρχες δυνάμεις και τους στόχους που αυτές έχουν.

Σήμερα, όπου σε παγκόσμια κλίμακα κυριαρχούν οι αντιδραστικές δυνάμεις και προσπαθούν να επιβάλλουν την κυριαρχία τους στον κόσμο και στη χώρα μας μ' ένα πολύπλοκο σύστημα που συγκροτούν οι συναντήσεις των «G8», οι διεθνείς οργανισμοί, όπως η Διεθνής Τράπεζα, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, η Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ, δεν είναι δυνατόν οι κυβερνήσεις της χώρας μας να μην επηρεάζονται καθοριστικά από τους σχεδιασμούς και τους προσανατολισμούς που μέσα από αυτούς τους οργανισμούς προωθούν οι ιμπεριαλιστικές δυνάμεις.

Επομένως στο ερώτημα εάν η χώρα μας πρέπει να προχωρήσει σε αναθεώρηση του Συντάγματος που ισχύει σήμερα, η απάντηση από τις προοδευτικές δυνάμεις και το Κομμουνιστικό Κόμμα δεν θα μπορούσε παρά να είναι μία: Βεβαίως, το Σύνταγμα της Ελλάδας πρέπει να αναθεωρηθεί.

Συγκεκριμένα: Πρέπει να γίνουν αλλαγές που να κατοχυρώνουν ως μόνιμο εκλογικό σύστημα την απλή αναλογική, που να κατοχυρώνουν την εθνική ανεξαρτησία της χώρας, να απαγορεύουν τη στάθμευση και τη διέλευση από το έδαφος της χώρας, χωρίς προηγούμενη έγκριση της Βουλής, ξένων στρατευμάτων, να καταργούν τις βάσεις. Καμία δέσμευση της

χώρας να μην γίνεται χωρίς την έγκριση της Βουλής. Απαγόρευση εκχώρησης κυριαρχικών δικαιωμάτων, της Βουλής, σε ξένα κέντρα.

Αλλαγές που να ενισχύουν την λαϊκή κυριαρχία. Συμμετοχή των εργαζομένων στα κέντρα λήψης των αποφάσεων, ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της Βουλής και των κομμάτων της Αντιπολίτευσης, περιορισμός της ασυδοσίας των κυβερνήσεων, θεσμοθέτηση νομοθετικής πρωτοβουλίας της Αντιπολίτευσης και διενέργεια Δημοψηφίσματος με λαϊκή πρωτοβουλία.

Αλλαγές που να κατοχυρώνουν και να διευρύνουν τα ατομικά, κοινωνικά και τα πολιτικά δικαιώματα, όπως: Απόλυτη απαγόρευση συλλογής στοιχείων που αφορούν συνδικαλιστική και πολιτική δράση των πολιτών, διεύρυνση των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων και της ανεμπόδιστης συνδικαλιστικής δράσης, διασφάλιση του δημόσιου χαρακτήρα της πρόνοιας, της υγείας, της παιδείας, με κατάργηση της επιχειρηματικής δράσης στους τομείς αυτούς. Ουσιαστική διασφάλιση του δικαιώματος στην εργασία, την κατοικία, εξασφάλιση πραγματικής ισοτιμίας για τους μετανάστες που ζουν στη χώρα μας.

Αλλαγές που θεσμοθετούν ουσιαστική ανεξαρτησία της δημόσιας διοίκησης και της δικαιοσύνης και εκλογή της ηγεσίας των Ανωτάτων Δικαστηρίων από ένα ευρύτερο εκλεκτορικό σώμα.

Τέλος, ο χωρισμός της Εκκλησίας από το Κράτος που δεν θίγει σε τίποτα το δικαίωμα των θρησκευόμενων να ασκούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα.

Επομένως, αν γίνουν αλλαγές, αυτές θα έπρεπε να κινηθούν προς αυτήν την προοδευτική κατεύθυνση, όμως σήμερα οι συσχετισμοί που υπάρχουν στη χώρα μας όχι μόνο δεν επιτρέπουν αλλαγές τέτοιου χαρακτήρα, αλλά αντίθετα ο προσανατολισμός είναι να κινηθούν προς συντηρητική κατεύθυνση, προς την κατεύθυνση της παραπέρα συρρίκνωσης των λαϊκών δικαιωμάτων και της παραπέρα δέσμευσης της χώρας μας στις επιλογές των πολυεθνικών μονοπωλίων και των υπερπλουσίων. Αυτός είναι και ο λόγος που το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας είναι αντίθετο με την αναθεώρηση του Συντάγματος, το προϊόν της οποίας θα είναι κατά τη γνώμη μας, παραπέρα, αντιλαϊκό.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, οι προτάσεις που έχουν καταθέσει τα κόμματα του δικομματισμού επιβεβαιώνουν τις ανησυχίες του κόμματός μας ότι η αναθεώρηση του Συντάγματος που προωθούν τα κόμματα αυτά είναι προς συντηρητική και αντιλαϊκή κατεύθυνση.

Οι αλλαγές που προτείνονται διευκολύνουν παραπέρα τις δραστηριότητες του κεφαλαίου σε βάρος των δικαιωμάτων των εργαζομένων της χώρας. Ότι δεν μπόρεσαν να περάσουν τα δύο κόμματα στην προηγούμενη αναθεώρηση το ξαναπροτείνουν τώρα. Η Νέα Δημοκρατία μάλιστα το ομολογεί και στην εισήγηση της πρότασής που κατέθεσε και μάλιστα το θεωρεί έναν από τους λόγους που προχώρησε στην πρόταση αναθεώρησης του Συντάγματος. Έτσι προτείνουν τη δημιουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων ανοίγοντας τις ορέξεις του κεφαλαίου να διεισδύσει στην ανώτατη εκπαίδευση της χώρας, να τη μετατρέψει σε εμπόρευμα που θα αποδώσει κέρδη στους ιδιώτες.

Της συγκυρίας είναι και η Σύνοδος των Υπουργών Παιδείας του Ο.Ο.Σ.Α.. Παρά την προσπάθεια που κάνει η Νέα Δημοκρατία να υπογραμμίσει το δημόσιο χαρακτήρα της παιδείας, έρχεται ο κύριος αυτός και δίνει τον προσανατολισμό σε παγκόσμια κλίμακα. Η παιδεία –λέει– έχει γίνει διεθνές εμπορευματικό αγαθό. Ο κύριος αυτός είναι ο Γενικός Γραμματέας του Ο.Ο.Σ.Α. κ. Ανχέλ Ουρία. Αυτήν την υπόδειξη τελικά, αυτόν τον προσανατολισμό προωθούν σήμερα όσοι έχουν αποδεχθεί αυτήν την πορεία των πραγμάτων στον κόσμο και στη χώρα μας.

Η ιδιωτικοποίηση της ανώτερης παιδείας έχει προκαλέσει αντιδράσεις, έχει ξεσηκώσει φοιτητές και τις πανεπιστημιακές κοινότητες. Οι κινητοποιήσεις τους δεν έχουν να κάνουν μόνο με το νομοσχέδιο-πλαίσιο για τα Α.Ε.Ι., αλλά και με την προσπάθεια που βρίσκεται σε εξέλιξη να αναθεωρηθεί το άρθρο 16, να προχωρήσει η ιδιωτικοποίηση των πανεπιστημίων.

Εδώ πρέπει να επισημάνουμε πως η Νέα Δημοκρατία είναι συνεπής με τον εαυτό της. Από την αρχή πάλεψε και σήμερα

είναι κοντά στο να πετύχει τα ιδιωτικά πανεπιστήμια και βρισκόταν σε πλήρη αρμονία με τις διακηρυγμένες αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σήμερα μάλιστα και του Ο.Ο.Σ.Α., για ανεμπόδιστη δράση του κεφαλαίου σ' όλους τους τομείς και φυσικά και στην παιδεία, όπως και στην υγεία.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ., όπως συνήθως, επειδή η πλειοψηφία στη βάση του και η νεολαία του παλεύει ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16, προσπαθεί να αποκρύψει την επιλογή που έχει κάνει υπέρ των ιδιωτικών πανεπιστημίων, προσπαθεί να «θολώσει τα νερά» προτείνοντας τα λεγόμενα μη κρατικά πανεπιστήμια «γαρνιρισμένα» με μπόλικες «κορώνες» περί δημόσιου ελέγχου.

Και σήμερα ακόμα ακούγοντας τους ομιλητές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν μπόρεσα να καταλάβω τι θέλουν. Θέλουν την αναθεώρηση του άρθρου 16 ή όχι, ανεξάρτητα από ποιο περιεχόμενο θα θελήσουν να δώσουν σ' αυτήν την αναθεώρηση; Την θέλουν ή όχι; Γιατί, αν θέλουν την αναθεώρηση, είναι αυτή η τακτική που ακολουθήθηκε τότε και με τις ιδιωτικοποιήσεις, μία μετοχή στον Ο.Τ.Ε.. Βρε, παιδιά, άντε μερικές μετοχές. Την πλειοψηφία, τον έλεγχο τον έχει το κράτος.

Αυτά τα πράγματα, δεν συμβιβάζονται. Είναι η «τακτική του σαλαμιού», την οποία συνήθως ακολουθούν αυτές οι δυνάμεις, όταν θέλουν να κρύψουν τις πραγματικές προθέσεις τους.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ**)

Και τα δύο κόμματα ζητούν την αναθεώρηση του άρθρου 102 που αφορά την Τοπική Αυτοδιοίκηση και το πνεύμα της αναθεώρησης είναι ακριβώς το ίδιο, δηλαδή ζητούν συνταγματικές ρυθμίσεις, ώστε να αρθούν τα όποια εμπόδια υπάρχουν για τη μεταβίβαση και άλλων αρμοδιοτήτων που σήμερα ασκούνται από το κράτος και θα πρέπει να ασκούνται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση όπως υγεία, παιδεία και μια σειρά από άλλες τέτοιες αρμοδιότητες.

Ζητούν να μπορούν να επιβληθούν τοπικοί φόροι, για να έχει πόρους η Τοπική Αυτοδιοίκηση και για να διευκολυνθεί η αλλαγή της διοικητικής δομής, ώστε η δημόσια διοίκηση να γίνει πιο αποτελεσματική στην πρόθεση των γενικών επιλογών. Ήδη, με την πρώτη μεταρρύθμιση έχει μετατραπεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση στο «μακρύ χέρι» της Κυβέρνησης. Τώρα θέλουν αυτό να το κάνουν πιο συστηματικό, πιο αποτελεσματικό.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, στην εποχή μας, αλλά έγινε αισθητό ακόμη περισσότερο στις μέρες μας, η μεταρρύθμιση που αφορά τις σχέσεις Εκκλησίας-Κράτους μπήκε στην ημερήσια διάταξη. Το ζήτημα πια έχει υπερωριμώσει. Επιτρέψτε μου να πω πως και τα δύο κόμματα του δικομματισμού έδειξαν –να το πω έτσι– λίγο θάρρος, δειλία στην αντιμετώπιση αυτού του υπερώριμου για την κοινωνία μας ζητήματος.

Η Νέα Δημοκρατία παρά το γεγονός ότι είναι ο κατ' εξοχήν εκπρόσωπος της αστικής ιδεολογίας στη χώρα μας και εκείνη η πολιτική δύναμη που ενδιαφέρεται για τον εκσυγχρονισμό του καπιταλιστικού συστήματος δειλιάζει να προχωρήσει σε μια ρύθμιση που η αστική τάξη της Ευρώπης έλυσε από τον προηγούμενο αιώνα και η Ευρωπαϊκή Ένωση το έχει στις αρχές της λειτουργίας της.

Το κριτήριο είναι η μεγάλη διαπλοκή που υπάρχει σήμερα μεταξύ του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας με την Εκκλησία σε διάφορα επίπεδα, σε σημείο που να μην είναι σε θέση να οριοθετήσει κανείς αυτούς τους δύο θεσμούς-οργανισμούς.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και αυτό δέλιασε. Δέλιασε, μπροστά στους δεσμούς που δημιούργησε με τις Ιερατικές Αρχές, να προχωρήσει στη ριζική διευθέτηση του ζητήματος, όπως τα περισσότερα στελέχη του επιδιώκουν και πολύ περισσότερο η ιδεολογική του βάση απαιτεί. Έτσι, στην πρότασή του για αναθεώρηση του άρθρου 3, δεν θίγει το διαχωρισμό Εκκλησίας-Κράτους, αλλά προχωρά σε ρυθμίσεις που δεν αντιμετωπίζουν το ζήτημα.

Ρυθμίσεις που και εμείς έχουμε προτείνει με νόμο και θα μπορούσαν να γίνουν και έξω από τις αλλαγές του Συντάγματος.

Το κόμμα μας θεωρεί πως οι σχέσεις μεταξύ εκκλησίας Εκκλησίας και Κράτους μπορούν να ρυθμιστούν με νόμο και χωρίς να θίγεται η θρησκευτική συνείδηση των πολιτών και διασφαλίζοντας όλες τις λειτουργίες, τα ενδιαφέροντα και τις ευαι-

σθησίες της Εκκλησίας μας.

Με την εφαρμογή του άρθρου 14 του Συντάγματος δημιουργήθηκε πολύς θόρυβος και ουσιαστικά μπήκε το ζήτημα ποιο Σύνταγμα υπερέχει: Αυτό της χώρας ή το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Κατά πόσο, δηλαδή, το Ευρωπαϊκό Δίκαιο υπερέχει του δικού μας Συντάγματος. Η Ευρωπαϊκή Ένωση επέμενε πως ο νόμος που απορρέει από το άρθρο 14 καταπατάει βασικές αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έπρεπε να τροποποιηθεί. Η Κυβέρνηση δήλωνε πως υπερέχει το Σύνταγμα της χώρας και σωστά το δήλωνε και τη στηρίζαμε σε εκείνη τη μάχη που έδωσε. Κάτω όμως από την άκαμπτη στάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης έρχεται η ίδια η Κυβέρνηση, αλλάζει πρώτα το νόμο και σήμερα έρχεται και αλλάζει και το Σύνταγμα.

Αυτό πρέπει να το συνδυάσουμε με την πρόταση αναθεώρησης της ερμηνευτικής δήλωσης στο άρθρο 28 παράγραφος 3, όπου προτείνεται για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο των κανόνων του πρωτογενούς Ευρωπαϊκού Δικαίου, μικρότερη πλειοψηφία από ό,τι προηγούμενα.

Και οι δύο αυτές ρυθμίσεις μας πείθουν ακόμα περισσότερο πως αυτή η Κυβέρνηση, όπως και οι προηγούμενες του ΠΑ.ΣΟ.Κ., είναι πρόθυμες και σε άμεση ετοιμότητα για να διευκολύνουν την υλοποίηση των στόχων των πολυεθνικών.

Με τη σημερινή πρόταση της Νέας Δημοκρατίας συνεχίζεται η επίθεση στο δασικό πλούτο της χώρας. Με την προηγούμενη αναθεώρηση η κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. επέτρεψε την αλλαγή χρήσης και σε ιδιωτικά δάση. Σήμερα η Νέα Δημοκρατία προχωράει με το διαχωρισμό δασών και δασικών εκτάσεων σε μία εκτεταμένη επιχείρηση οικοπεδοποίησης, πάντα προς το συμφέρον της οικονομίας και του δημοσίου, όπως αναφέρει. Με την ψήφιση αυτής της αναθεώρησης στο άρθρο 24 ανοίγει, κατά τη γνώμη μας, διάπλατα ο δρόμος στους οικοπεδοφάγους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θα ήθελα να επιμείνω παραπάνω. Ο εισηγητής μας με πολύ ανάγλυφο τρόπο έδωσε τις θέσεις μας γενικότερα. Καταλαβαίνετε όμως ότι η θέση μας δεν μπορεί να είναι άλλη παρά να είμαστε αντίθετοι σ' αυτή την αναθεώρηση που φοβόμαστε ότι το αποτέλεσμα θα είναι χειρότερο από ό,τι προηγούμενα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε.

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Φώτης Κουβέλης έχει το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι γεγονός ότι υπάρχει ανεπάρκεια, αλλά και υποβαθμισμένη λειτουργία των θεσμών του πολιτεύματος. Και αυτά δεν συνιστούν μόνο πρόβλημα δημοκρατίας –με σύγχρονους βέβαια όρους– αλλά και μεγάλο εμπόδιο για την ουσιαστική δημοκρατική ανάπτυξη της χώρας μας.

Υπάρχει το ερώτημα: Είναι αναγκαία η ριζική μεταρρύθμιση του πολιτικού συστήματος και η διεύρυνση της λειτουργίας του με νέους θεσμούς για την ενίσχυση της δημοκρατίας, της αποκέντρωσης, της περιφερειακής συγκρότησης και της ανάπτυξης σε νέα πεδία κοινωνικής δραστηριότητας; Αναμφισβήτητα ναι. Η προωθούμενη όμως συνταγματική αναθεώρηση, με πρωτοβουλία της Κυβέρνησης, κινείται πάρα πολύ μακριά από μία τέτοια στόχευση.

Ο Συνασπισμός έχει την πολιτική βεβαιότητα ότι χρειάζονται βαθιές μεταρρυθμιστικές τομές προκειμένου να υπάρξει αποκέντρωση των εξουσιών, ριζική ανακατανομή των εξουσιών κυρίως μεταξύ της εκτελεστικής εξουσίας και των αντιπροσωπευτικών οργάνων της πολιτείας, αλλά πρέπει να υπάρξουν και αποτελεσματικοί κοινωνικοί έλεγχοι της πολιτικής, καθώς και η συμμετοχή των πολιτών στην ασκούμενη πολιτική μέσω αντιπροσωπευτικών θεσμών.

Και αυτό για μας συνιστά μεγάλο πολιτικό πρόβλημα, με την έννοια ότι οι πολίτες δεν μετέχουν της πολιτικής και ότι η πολιτική έχει γίνει μία διεκπεραιωτική διαδικασία, τις περισσότερες φορές ερήμην της κοινωνίας των πολιτών.

Η αναθεώρηση του Συντάγματος θα μπορούσε πράγματι να αποτελέσει δυνατότητα για να γίνουν οι θεσμικές αλλαγές που θα εκσυγχρονίζουν δημοκρατικά το πολιτικό σύστημα διακυ-

βέρνησης του τόπου και θα αναζωογονούσαν, εάν υπήρχαν αυτές οι ρυθμίσεις, τη λειτουργία της δημοκρατίας.

Βέβαια, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το πρόβλημα της χώρας δεν είναι μόνο θεσμικό. Είναι κυρίως πολιτικό και η λύση του όλου ζητήματος πρέπει να αναζητείται και στα δύο επίπεδα, και στο πολιτικό και στο θεσμικό.

Για μας, θα ήταν σημαντική μία αναθεώρηση του Συντάγματος από την ώρα που θα προωθούσε τη διεύρυνση των εγγυήσεων του κράτους δικαίου και τον εκδημοκρατισμό, όπως προανέφερα, του πολιτικού συστήματος διακυβέρνησης.

Ο χωρισμός της Εκκλησίας και του Κράτους, η περαιτέρω προστασία της ιδιωτικής ζωής του ατόμου και με άλλες ρυθμίσεις από τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, τα κοινωνικά δικαιώματα, είναι ζητήματα τα οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο μίας νέας αναθεώρησης, η οποία δυστυχώς πολιτικά δεν είναι μία τέτοια αναθεώρηση.

Οφείλω να κάνω ειδική αναφορά στο ζήτημα του χωρισμού της Εκκλησίας από το Κράτος. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν πρόκειται για μία ιδεοληψία της Αριστεράς, όταν επίμονα εδώ και πολλά χρόνια υποστηρίζει την άποψη ότι πρέπει να επέλθει ο χωρισμός της Εκκλησίας από το Κράτος, προκειμένου να αρθούν θεσμικές συγχύσεις, όσο και ερμαφρόδιτες καταστάσεις που δημιουργούν τεράστια προβλήματα και αναφορικά με το κύρος του Κράτους και αναφορικά με το κύρος της Εκκλησίας.

Και εδώ πρέπει να συνεννοηθούμε πολιτικά, πάρα πολύ καθαρά. Όσοι υποστηρίζουμε το χωρισμό της Εκκλησίας από το Κράτος δεν αντιστρατεύομαστε την Εκκλησία. Εκείνο το οποίο υπερασπιζόμαστε μ' αυτήν την πρότασή μας είναι η αποσαφήνιση του ρόλου της Εκκλησίας και του Κράτους, προκειμένου ο καθένας να δράσει στο δικό του πεδίο και να μην υπάρχουν οι συγκρούσεις εκείνες που υπήρξαν. Και θα έρθουν και άλλες, ακριβώς διότι υπάρχει αυτή η κατάσταση των θεσμικών συγχύσεων.

Χάθηκε η δυνατότητα το 2001 με τη γνωστή θέση της Νέας Δημοκρατίας και την υπαναχώρηση της τότε κυβερνητικής πλειοψηφίας του ΠΑ.ΣΟ.Κ. που δεν θέλησαν και οι δύο πολιτικές δυνάμεις να υπάρξει σχετική αναθεώρηση του άρθρου 3, προκειμένου με σαφήνεια να προσδιοριστούν τα πεδία δράσης και της Εκκλησίας και του Κράτους και προφανέστατα η δυνατότητα του ίδιου του κράτους να μπορεί ανεμπόδια να ρυθμίζει τις σχέσεις του με τους ίδιους τους πολίτες, χωρίς την παρέμβαση της Εκκλησίας, όπως πάρα πολλές φορές αυτή η παρέμβαση έχει εκδηλωθεί με τα γνωστά σε όλους αποτελέσματα.

Για άλλη μία φορά δεν προωθείται αυτή η ρύθμιση. Και είναι προφανές ότι δεν προωθείται χάριν των λεγομένων πελατειακών σχέσεων και της πολιτικής επιλογής να μην υπάρξει, δήθεν, η σύγκρουση με την Εκκλησία, η οποία εκ των πραγμάτων, εκμεταλλευόμενη και αξιοποιώντας το θρησκευτικό συναίσθημα των πολιτών, επιτυγχάνει κάποιες φορές να παρεμβαίνει και να διαμορφώνει τουλάχιστον, δυσχέρειες στις επιλογές του κράτους.

Για ποιο άλλο ζήτημα θα μπορούσαμε να μιλάμε πιο πρόσφατα από εκείνο με την αναγραφή του θρησκειώματος στις ταυτότητες; Για ποιο άλλο ζήτημα θα μπορούσαμε να μιλάμε παρά για την επιλογή του Κράτους να μη θέλει να επιβάλλει τις φορολογικές ρυθμίσεις οι οποίες ανταποκρίνονται στα πράγματα και στα οικονομικά μεγέθη της Εκκλησίας;

Και επαναλαμβάνω ότι είναι εξαιρετικά επικίνδυνος και ολισθηρός ο δρόμος όλων εκείνων που θέλουν να διακρίνουν τους «εχθρούς της Εκκλησίας από τους εν Εκκλησία πατριώτες» και περαιτέρω να τους διαφοροποιούν στη βάση του γεγονότος ποιοι προτείνουν και ποιοι δεν προτείνουν το χωρισμό της Εκκλησίας από το Κράτος.

Η υπάρχουσα θεσμική κατάσταση αποτελεί τον απόηχο ενός μακρινού παρελθόντος, που η διατήρησή του είναι εξαιρετικά αρνητικό στοιχείο για το υπάρχον θεσμικό σύστημα της λειτουργίας του πολιτεύματός μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς, αναφερόμενοι σε μία συνταγματική αναθεώρηση, όπως την αισθανόμεθα και όπως τη θέλουμε. Υποστηρίζουμε τη διεύρυνση των ατομικών και κοινω-

νικών δικαιωμάτων, την καλύτερη κατοχύρωση των ήδη αναγνωρισμένων, αλλά και την ειδική προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων, με δεδομένη την αποδυνάμωσή τους ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια.

Θεωρούμε αναγκαία την κατοχύρωση και νέων δικαιωμάτων, όπως το δικαίωμα σ' ένα ελάχιστο εισόδημα, και, πέραν αυτού, το δικαίωμα για αξιοπρεπή διαβίωση και κοινωνική ασφάλιση, με την επιδίωξη να καταστεί συγκεκριμένη η εξειδίκευση της αρχής του κοινωνικού κράτους και η αναγνώριση του κοινωνικού κεκτημένου. Η διασφάλιση του δικαιώματος αυτού θα αποτελεί απτή και συγκεκριμένη αποτύπωση της αρχής του κοινωνικού κράτους και ταυτόχρονα ουσιαστική εγγύηση για μία συνολική και διαρκή βελτίωση της κοινωνικής πολιτικής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλοι ομιλούμε –ο καθένας με το δικό του τόνο και τα δικά του χρώματα- για την απομάκρυνση του πολίτη από την ασκούμενη πολιτική, όλοι ομιλούμε για το γεγονός ότι οι πολίτες δεν μετέχουν στη διαμόρφωση της πολιτικής και το ζητούμενο είναι τι πρέπει να πράξουμε, για να αναζητήσουμε μορφές συμμετοχής του πολίτη και στη διαμόρφωση και στην άσκηση της πολιτικής.

Εμείς προτείνουμε και προτείνουμε σε αυτήν την αναθεώρηση, που προωθεί η κυβερνητική Πλειοψηφία, να αναθεωρηθεί το άρθρο 44 του Συντάγματος, προκειμένου να θεσμοθετηθεί η δυνατότητα των Ελλήνων πολιτών να προκαλούν δημοψηφίσματα για μεγάλα κοινωνικά ζητήματα. Πρόκειται, κύριοι συνάδελφοι, για τα λεγόμενα «λαϊκά δημοψηφίσματα», αυτά που προκαλούνται μετά από πρωτοβουλία και αίτημα συγκεκριμένου, θα έλεγα, μεγάλου αριθμού πολιτών. Το λαϊκό δημοψήφισμα θα φέρει τον πολίτη πλησιέστερα στην πολιτική και θα του δώσει τη δυνατότητα να εκφραστεί για τα μεγάλα κοινωνικά ζητήματα μ' ένα δημοκρατικά πρωτογενή τρόπο.

Θα σας έλεγα περαιτέρω –και μη σπεύσετε να θεωρήσετε την πρότασή μας τολμηρή- ότι ακόμη και το Σύνταγμα, που αναθεωρείται από την ίδια τη Βουλή, θα πρέπει να αποτελέσει στοιχείο έγκρισης από τον ίδιο το λαό στο πλαίσιο ενός άλλου δημοψηφίσματος. Δεν πρόκειται για εξαιρετικά προωθημένη θέση. Πρόκειται για μία κατάκτηση, την οποία έχουν εξασφαλίσει αρκετές ευρωπαϊκές χώρες. Νομίζω ότι, αν θέλουμε να μιλάμε για μία ουσιαστική συμμετοχή του πολίτη –προφανώς όχι σε όλα τα επίπεδα, αλλά σε αυτά που μπορούμε να αναζητήσουμε- πρέπει να δώσουμε τη δυνατότητα στον Έλληνα πολίτη να εκφράζεται με το λεγόμενο «λαϊκό δημοψήφισμα», το οποίο θα προκαλεί ο ίδιος, με δική του πρωτοβουλία, για μεγάλα κοινωνικά και εθνικά ζητήματα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχει κατατεθεί η άμεση ή και έμμεση για κάποιους άλλους πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για την έναρξη μίας συζήτησης, αναφορικά με το θέμα της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας και συγκεκριμένα, όπως η συγκεκριμένη πρόταση διαλαμβάνει, της άμεσης εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας. Εμείς έχουμε την άποψη ότι, δεν είναι από τις διατάξεις που μπορούν να αναθεωρηθούν, διότι είναι θεμελιώδης η διάταξη της έμμεσης εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας από τη Βουλή των Ελλήνων και το ενδεχόμενο αποδοχής μίας τέτοιας πρότασης για την άμεση εκλογή πρέπει, εκ των πραγμάτων, να σημάνει και μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από την Κυβέρνηση προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Πέρα, όμως, από το τυπικό όσο και ουσιαστικό ζήτημα που θέτει το ίδιο το Σύνταγμα, υπάρχει και το πολιτικό ζήτημα, το οποίο θέλω να σας εκθώσω.

Το ζητούμενο είναι η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από την Κυβέρνηση προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας; Προφανώς όχι. Το ζητούμενο είναι η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και εξουσιών από την εκάστοτε κυβέρνηση, προς το κατ' εξοχήν αντιπροσωπευτικό όργανο της λαϊκής κυριαρχίας που είναι η Βουλή των Ελλήνων και η οποία σήμερα –νομίζω θα συμφωνήσετε- βρίσκεται σε μια εξαιρετικά αρνητική θέση, σε μια θέση παρακολουθηματική προς την εκάστοτε κυβέρνηση, προς την εκάστοτε εκτελεστική εξουσία.

Δεν έχουμε διαπιστώσει μέσα στη διαδρομή των ετών, όλες και όλοι, ότι η Βουλή των Ελλήνων, το κατ' εξοχήν, επαναλαμβάνω, αντιπροσωπευτικό σώμα της λαϊκής κυριαρχίας, δεν έχει

εκείνες τις αρμοδιότητες που αντιστοιχούν στον χαρακτήρα της Βουλής, ως του εκφραστή της λαϊκής κυριαρχίας; Εάν το έχουμε αντιληφθεί, νομίζω ότι πρέπει ακριβώς μια συνταγματική αναθεώρηση αυτό να αντιμετωπίσει, δηλαδή την ενίσχυση του ελεγκτικού ρόλου της Βουλής, προκειμένου αυτή να μπορεί πράγματι να ανταποκρίνεται σ' εκείνο το οποίο έχει σχέση με την έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας.

Και συναφώς, δεν είναι δυνατόν να γίνονται σκέψεις για την ενσωμάτωση του κοινοτικού δικαίου στην ελληνική νομοθεσία, με απόφαση μειωμένης πλειοψηφίας από την Βουλή των Ελλήνων, όταν το δημοκρατικό αίτημα, όσο και η δημοκρατική ανάγκη, είναι η Βουλή των Ελλήνων, να έχει τη δυνατότητα ουσιαστικά να επηρεάζει και να διαμορφώνει τις όποιες επιλογές, της οποίας κυβέρνησης, για τη συμμετοχή της χώρας σε υπερεθνικά όργανα και υπερεθνικούς οργανισμούς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έρχομαι σ' ένα άλλο ζήτημα πώς εκλέγεται και πώς ορίζεται η ηγεσία του δικαστικού σώματος.

Κύριε Πρωθυπουργέ, οφείλω να σας μιλήσω με απόλυτη ειλικρίνεια. Η διαδρομή των ετών, τι έχει καταδείξει; Ότι ο διορισμός της εκάστοτε δικαστικής ηγεσίας από την εκάστοτε εκτελεστική εξουσία, δεν είναι τίποτε άλλο, παρά ένας ιμάντας δύναμει μεταφοράς απόψεων, από το χώρο της εκτελεστικής εξουσίας στο χώρο της δικαιοσύνης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Την ανοχή σας, κύριε Πρόεδρε.

Πρόκειται για έναν αρρωστημένο πολιτικό ομφάλιο λώρο που συνδέει την εκτελεστική εξουσία με την τρίτη ανεξάρτητη συντεταγμένη εξουσία, τη δικαιοσύνη. Και αυτός ο ομφάλιος λώρος πρέπει να αποκοπεί. Και πώς μπορεί να αποκοπεί; Εάν η ηγεσία του δικαστικού σώματος εκλέγεται από ένα ευρύ εκλεκτορικό σώμα στο οποίο πρωταγωνιστικό και κυρίαρχο ρόλο θα έχουν οι ίδιοι οι δικαστές. Και μάλιστα, όταν αυτή η εκλογή θα συνοδεύεται από την περιορισμένη θητεία, τότε νομίζω ότι θα έχουμε το μέγιστο δυνατό εχέγγυο, για μια δικαιοσύνη, η οποία δύναμει, δεν θα είναι δεκτική των όποιων επιλογών και των όποιων αποφάσεων της εκτελεστικής εξουσίας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς αποκρούουμε την ίδρυση του συνταγματικού δικαστηρίου και το ερώτημά μου είναι πάρα πολύ απλό. Προέκυψε μέσα στη διαδρομή των πολλών ετών, για να μιλήσω από τη Μεταπολίτευση και μετά, κανένα πρόβλημα με τον παρεμπόμποντα και διάχυτο έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων; Εάν υπήρξε κάποιο πρόβλημα, ας κατατεθεί. Διότι εμείς δεν γνωρίζουμε να υπήρξε προβληματική η λειτουργία του διάχυτου ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων. Και η ίδρυση ενός συνταγματικού δικαστηρίου θα σημάνει αυταρχισμό, συγκεντρωτισμό δικαιοπολιτικού χαρακτήρα. Ενός δηλαδή συγκεντρωτισμού και αυταρχισμού που δεν θ' αναφέρεται μόνο στο χώρο της δικαιοσύνης, αλλά θα αναφέρεται και στο χώρο της πολιτικής, όταν επιφυλάσσεται σε αυτό το συνταγματικό δικαστήριο και ο έλεγχος βασικών και καίριων ζητημάτων της λειτουργίας των πολιτικών κομμάτων του τόπου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς δεν θα διαφωνήσουμε για τον ανακαθορισμό της βουλευτικής ασυλίας. Σπεύδω, όμως, να σας πω ότι δεν χρειάζεται συνταγματική αναθεώρηση. Ήδη η Βουλή επιτυχώς τα τελευταία χρόνια –όχι βέβαια με απόλυτη επιτυχία, αλλά με αρκετή- έχει βρει τη χρυσή τομή, ότι η βουλευτική ασυλία πρέπει να αφορά μόνο πράξεις που αναφέρονται στον πυρήνα της πολιτικής δραστηριότητας του Βουλευτή.

Θέλετε να κατοχυρωθεί και συνταγματικά για να έχουμε την άρση των όποιων αμφιβολιών ή των όποιων επιφυλάξεων; Καμιά αντίρρηση. Το λέω, όμως, για να επισημάνω συνεπώς ότι μια σειρά από ζητήματα που θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν από τον κοινό νομοθέτη, τα παραπέμπουμε για να δικαιολογήσουμε την αναθεώρηση στο συντακτικό νομοθέτη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το Σύνταγμα πρέπει να κατο-

χυρώσει την πολυβάθμια αυτοδιοίκηση με διττό χαρακτήρα της τοπικής δημοκρατίας και της τοπικής αυτονομίας. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι η μόνη που μπορεί να προωθήσει την αναγκαία περιφερειακή συγκρότηση και αποκέντρωση του κράτους και να ενδυναμώσει δημοκρατικά τη λειτουργία του πολιτικού συστήματος. Και είναι μια πρόταση η οποία αποσκοπεί στην ενίσχυση του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, επιπλέον και ως στοιχείου που μπορεί να αναζωογονήσει το πολιτικό σύστημα διακυβέρνησης.

Η νέα αναθεώρηση εμείς έχουμε την πολιτική βεβαιότητα ότι δεν πρέπει να εγκαταλείψει τη ρύθμιση του άρθρου 14 παράγραφος 9 του Συντάγματος για την διαφάνεια των πόρων, την πολυφωνία και τα ασυμβίβαστα στο χώρο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν καθιερώναμε στην προηγούμενη Βουλή το 2001 τη διάταξη του άρθρου 14 παράγραφος 9 για τη διαφάνεια στο χώρο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, το κάναμε διότι σχεδόν εν ομοφωνία είχαμε καταλήξει στο πολιτικό συμπέρασμα ότι αν δεν εξασφαλιστεί αυτή η διαφάνεια, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης θα μπορούν να συνεχίσουν να χειραγωγούν, να κηδεμονεύουν και να επηρεάζουν την πολιτική ζωή του τόπου. Και σας ρωτώ έχουν αρθεί αυτά τα στοιχεία; Έχει αποδείξει ο χρόνος από το έτος 2001 μέχρι σήμερα ότι έχουν αλλάξει οι συνθήκες; Θα έλεγα ότι όχι μόνο δεν έχουν αλλάξει αλλά έχουν και επιδεινωθεί. Γι' αυτό σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να εγκαταλειφθούν οι ρυθμίσεις της σχετικής διάταξης του Συντάγματος.

Το ίδιο θα έλεγα και για το άρθρο 24 του Συντάγματος που αναφέρεται στην προστασία του περιβάλλοντος. Προέκυψε κανένα πρόβλημα;

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ**)

Τι είναι εκείνο που εμπόδισε την ανάπτυξη; Το άρθρο 24 του Συντάγματος; Το μόνο που παρέχει το άρθρο 24 του Συντάγματος είναι το αναγκαίο στοιχείο για τη δημοκρατική λειτουργία του πολίτευματος, τη δυνατότητα δηλαδή, της δικαιοσύνης να ελέγχει τις πράξεις της διοίκησης όταν αυτές είναι προσβλητικές του περιβάλλοντος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για να απαντήσω και στον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας κ. Μαγγίνα, το περιβάλλον δεν είναι θάνατο. Δεν είναι θάνατο ούτε στην Ελλάδα, ούτε στον κόσμο ολόκληρο. Και αντί να σπεύδουμε να μεγεθύνουμε το πλέγμα των απαγορεύσεων, έρχεται η συγκεκριμένη πρόταση για να χαλαρώσει και να περιορίσει τις απαγορεύσεις, άρα ν' ανοίξει το δρόμο για την λεηλασία του περιβάλλοντος –είναι σκληρή η έκφραση- όταν μάλιστα τα ζητήματα της προστασίας του, θα συνδέονται με τους χωροταξικούς και άλλους σχεδιασμούς στο όνομα μιας δήθεν ανάπτυξης.

Γνωρίζω ότι έχουμε αντίθεση επ' αυτού. Εμείς δεν συμφωνούμε με αυτό το μοντέλο ανάπτυξης που επιλέγετε. Εμείς έχουμε ένα άλλο μοντέλο ανάπτυξης, εκείνο στο οποίο θέλει πρωταγωνιστή τον άνθρωπο και ενδεχομένως με μειωμένη την αποδοτικότητα στο επίπεδο των οικονομικών μεγεθών.

Για το άρθρο 16 του Συντάγματος και για την ανώτατη εκπαίδευση έχουν πάρα πολλά κατατεθεί και από τον Πρόεδρο και από τον εισηγητή του Συνασπισμού. Εκείνο, όμως, που θέλω να τονίσω είναι το εξής: Δηλαδή βρισκόμαστε σε μια παραδοξότητα να επικαλούμαστε την ανεπάρκεια του συστήματος της ανωτάτης εκπαίδευσης για να δικαιολογήσουμε την αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος, όταν η ανεπάρκεια της ανωτάτης εκπαίδευσης είναι το γέννημα και το αποτέλεσμα μιας σειράς από πολιτικές πράξεις και παραλείψεις που έχουν σημειωθεί όλα τα προηγούμενα χρόνια και που οδήγησαν στο να έχουμε μια αποδυναμωμένη ανώτατη εκπαίδευση η οποία αναμφισβήτητα θα πρέπει να αναβαθμιστεί.

Και εδώ έχετε δίκιο. Πρόκειται για δυο διαφορετικά ιδεολογικά με την ευρύτητα του όρου μοντέλα. Εμείς δεν θέλουμε την ανώτατη εκπαίδευση υποταγμένη και συναρτημένη με τους όρους της αγοράς. Εμείς θέλουμε μια άλλη ανώτατη εκπαίδευση και γνωρίζουμε ότι πρόκειται για δυο διαφορετικά μοντέλα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου

ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Κουβέλη, ολοκληρώστε παρακαλώ.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Ολοκληρώνω, κυρία Πρόεδρε, σε μισό λεπτό.

Έτσι, λοιπόν, αν το άρθρο 16 του Συντάγματος αναθεωρηθεί, δεν θα αντιμετωπιστούν τα προβλήματα της ανώτατης εκπαίδευσης. Αντίθετα, θ' ανοίξει ο δρόμος για την άμεση ή και την έμμεση ιδιωτικοποίηση.

Και απευθύνομαι στους συναδέλφους του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Σας το λέω, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ., με απόλυτη πολιτική ειλικρίνεια: Αφήστε τα ψευδώνυμα. Ή είναι δημόσιος ο χαρακτήρας της ανώτατης εκπαίδευσης και θέλει δημόσια και μόνο πανεπιστήμια ή είναι εν μέρει δημόσια ή είναι ιδιωτικά, διότι αυτά τα δυο στοιχεία κρύβονται πίσω από τον όρο «δημόσια μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα». Και στην προσεχή αναθεωρητική διαδικασία νομίζω ότι ο καθένας πρέπει να αναλάβει συγκεκριμένες ευθύνες μακριά από ψευδώνυμα και προφάσεις αναφορικά με το καίριο αυτό ζήτημα της ανώτατης εκπαίδευσης.

Είναι προφανές, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι εμείς είμαστε αντίθετοι προς την προωθούμενη αναθεωρητική διαδικασία, διότι στη βάση των υπάρχοντων συσχετισμών είμαστε βέβαιοι ότι θα πρόκειται για μια αναθεώρηση του Συντάγματος προς συντηρητική κατεύθυνση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ευχαριστώ πολύ.

Το λόγο έχει ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης κ. Παυλόπουλος.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, η διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος, που είναι μία κορυφαία κοινοβουλευτική διαδικασία, προϋποθέτει, από την ίδια τη φύση της, συναίνεση και συναίνετικό κλίμα. Συναίνεση πρώτα-πρώτα, γιατί η ίδια η δομή του Συντάγματος είναι τέτοια που επιβάλλει να έχει αυτό διάρκεια. Άρα δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, αυτό που ρυθμίζεται σε συνταγματικό επίπεδο να είναι προϊόν μιας οποιασδήποτε ευκαιριακής Κοινοβουλευτικής Πλειοψηφίας. Γι' αυτό σοφά το άρθρο 110 απαιτεί τις αυξημένες πλειοψηφίες, και άρα, συναίνεση.

Όμως, η συναίνεση είναι πράξη και αποδεικνύεται από το κλίμα μέσα στο οποίο γίνονται οι σχετικές συζητήσεις. Αν θέλουμε πραγματικά τη συναίνεση –και οφείλουμε να τη θέλουμε- πρέπει, πρώτον, να ξεκαθαρίσουμε αν έχουμε ανάγκη από αναθεώρηση του Συντάγματος και πού. Και, δεύτερον, να μην χρησιμοποιούμε τη διαδικασία αναθεώρησης για άλλους σκοπούς τη στιγμή κατά την οποία έχουμε τόσες άλλες ευκαιρίες στη Βουλή -που είναι ένας χώρος ελευθερίας και ελεύθερης συζήτησης- να διασταυρώσουμε τα «ξίφη» των επιχειρημάτων μας σε όλα τα πολιτικά θέματα που προκύπτουν.

Οφείλω να πω, κλείνοντας αυτήν τη συζήτηση, ότι σήμερα η πολιτική ατμόσφαιρα στο Κοινοβούλιο δεν ήταν κάτι το οποίο θα μπορούσε να πει κανείς ότι ξεφεύγει από τα όρια εκείνα τα οποία το άρθρο 110 επιτάσσει. Όμως, δεν ήταν και λίγες οι στιγμές που κάποια επιχειρήματα περισσότερο απηχούσαν τις εντυπώσεις μιας προ ημερησίας διατάξεως συζήτησης και λιγότερο εκείνες της αναθεώρησης του Συντάγματος.

Ξεκαθαρίζουμε, λοιπόν, κάτι: Ξεκινάμε τη διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος με όλη τη μεγάλη σημασία που έχει αυτό το θέμα. Επιλέγουμε να δούμε τι είναι ανάγκη να αναθεωρηθεί από το Σύνταγμα το οποίο έχουμε και συζητάμε με επιχειρήματα πάνω στα θέματα εκείνα τα οποία πιστεύουμε ότι χρειάζονται αναθεώρηση. Όμως, δεν χρησιμοποιούμε και δεν πρέπει να χρησιμοποιούμε, αν θέλουμε να σεβαστούμε το Σύνταγμα και το μέλλον του, αυτήν την ευκαιρία ως έναν τρόπο, για να λύσουμε άλλες διαφορές που δεν έχουν σχέση με την ίδια την αναθεώρηση.

Σε ό,τι αφορά τη συνέπεια των κομμάτων στην αναθεώρηση, βεβαίως, πρέπει να σας τονίσω ότι η αναθεώρηση είναι μια δια-

δικασία που επιτρέπει στα κόμματα να αλλάζουν απόψεις, εάν αυτό χρειάζεται. Αν κάνω αυτήν την αναφορά, είναι, γιατί άκουσα τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να λέει: «Μα, στο Συνέδριο Αρχών και Θέσεων της Νέας Δημοκρατίας του 2000 είχατε εκφράσει και κάποιες άλλες απόψεις». Αν θέσουμε θέμα συνέπειας, πρέπει να σας πω ότι η συνέπεια των Κομμάτων ξεκινάει από το τι έχουν πει θεσμικά σε συγκεκριμένες στιγμές. Και εδώ η στάση της θεσμικής μας συνέπειας προσδιορίζεται από την προηγούμενη αναθεώρηση. Στην προηγούμενη αναθεώρηση, με βάση και την πρόταση που είχαμε κάνει εμείς, αποδεικνύουμε απόλυτη συνέπεια μεταξύ παρελθόντος και παρόντος.

Η Αξιωματική Αντιπολίτευση είναι εκείνη που πρέπει να δει αν είναι συνεπής ή όχι.

Τι είπαμε εμείς στην προηγούμενη αναθεώρηση και τι κάνουμε τώρα;

Οι άξονες πάνω στους οποίους κινείται η πρότασή μας είναι: **ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ:** Να κάνουμε τα ίδια; Μπορεί να έχουμε βελτιώσεις...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Πρώτον, από τη μία πλευρά το εάν και κατά πόσο ορισμένες διατάξεις έπρεπε να έχουν αναθεωρηθεί τότε. Και, δεύτερον, εάν και κατά πόσο κάποιες, που αναθεωρήθηκαν, δεν απέδωσαν.

Είμαστε, όμως, απόλυτα συνεπείς με αυτό που είπαμε τότε και τώρα.

Εμείς δεν είχαμε πει την εποχή εκείνη ότι το να έχουμε απευθείας εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας, αυτό συνιστά έμμεση αλλοίωση του πολιτεύματος, και το προτείνουμε σήμερα. Ούτε είχαμε πει την εποχή εκείνη, παραδείγματος χάριν, ότι δεν υπάρχει ανάγκη αναθεώρησης των διατάξεων που αφορούν τις σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας και άλλα λέμε τώρα. Και τότε είχαμε πει ότι δεν χρειάζεται να αναθεωρηθούν οι διατάξεις περί Προέδρου της Δημοκρατίας και εμμένουμε και τώρα. Και τότε είχαμε πει ότι δεν χρειάζεται αναθεώρηση των διατάξεων για τις σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας και τώρα εμμένουμε σε αυτό. Και νομίζω ότι αυτό είναι απόλυτα συνεπές.

Δεν χρειάζεται, όμως, να μείνω άλλο σε αυτό. Μένω σε δύο μόνο θέματα, τα οποία θεωρώ ότι αποδεικνύουν περισσότερο πως όσο είμαστε ειλικρινείς τόσο το καλύτερο. Και αποδεικνύουμε εδώ αν είμαστε ειλικρινείς. Μένω λοιπόν στο θέμα της παιδείας και στο θέμα, το οποίο αφορά τη δικαιοσύνη.

Παιδεία: Να ξεκαθαρίσουμε ένα ζήτημα πρώτα-πρώτα. Είναι άλλο το θέμα του διαλόγου που διεξάγεται από την Κυβέρνηση αυτήν τη στιγμή για εκκρεμή θέματα στο χώρο της παιδείας και άλλο το ζήτημα της αναθεώρησης, όπως την προτείνουμε στους συγκεκριμένους άξονες, οι οποίοι άξονες αφορούν τη δυνατότητα ίδρυσης μη κρατικών, αλλά μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων.

Αν θέλουν κάποιοι να τα μπλέκουν, είναι εντελώς διαφορετικό ζήτημα. Εδώ συζητάμε γι' αυτό το θέμα, όχι για να βρούμε άλλοθι, να δούμε αν θα πρέπει να είμαστε υπέρ των καταλήψεων και των διαδηλώσεων. Αυτό είναι άλλο θέμα. Διότι αν πάμε στην ουσία, πρέπει να ξεκαθαρίσουμε το εξής:

Η Κυβέρνηση σε ό,τι αφορά τα θέματα της παιδείας που μπορούν να λυθούν με το ισχύον συνταγματικό πλαίσιο, ξεκίνησε διάλογο. Ούτε «αποφάσισε» και «διέταξε» ούτε αιφνιδίασε κανέναν. Η Υπουργός Παιδείας κατέθεσε μία πρόταση και τη θέτει προς διάλογο.

Και το ερώτημα είναι: Σε αυτόν τον τόπο, δηλαδή, από το διάλογο, ο οποίος μάλιστα δεν έχει καν χρονικό ορίζοντα, είναι προτιμότερο να κάνουμε διαδηλώσεις ή καταλήψεις;

Εάν κάποιοι θέλουν να θεωρήσουν ότι είναι απόλυτα δικαιολογημένες οι καταλήψεις ή οτιδήποτε άλλο –δεν μπαίνω σε συνταγματικό επίπεδο, ο καθένας ασκεί τα δικαιώματά του όπως νομίζει, εγώ μιλώ για τις πολιτικές δυνάμεις που είναι εδώ– ρωτώ: Όταν η Κυβέρνηση καλεί σε διάλογο όλους τους ενδιαφερομένους χωρίς προϋποθέσεις και χωρίς ορίζοντα, εκείνες οι πολιτικές δυνάμεις που πιστεύουν ότι υπάρχει πρόβλημα στο χώρο της παιδείας, σπεύδουν να υιοθετήσουν, χωρίς μάλιστα να πάρουν θέση επί συγκεκριμένων θεμά-

των, καταλήψεις και άλλες εκδηλώσεις, γιατί κατά τη γνώμη τους έτσι μπορούν να λυθούν τα θέματα της παιδείας;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Να φύγουμε από το διάλογο δηλαδή;

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Καθόλου. Στο διάλογο να μείνετε.

Άκουσα, όμως, μέσα σε αυτήν την Αίθουσα και τούτο: «Ορθώς», λέει, «γίνονται αυτά τα πράγματα και γι' αυτό είναι οι φοιτητές έξω από την Αίθουσα της Βουλής».

Δικαίωμά τους είναι και το ασκούν και δεν θα γίνουμε κήνσορες άσκησης των δικαιωμάτων τους. Εγώ μιλώ για τη συνέπεια των πολιτικών δυνάμεων.

Ρωτώ, λοιπόν, τις πολιτικές δυνάμεις: Τι υιοθετούν; Να καθίσουμε σ' ένα τραπέζι μαζί με τους εκπροσώπους των πανεπιστημίων, φοιτητών – διδασκόντων για να δούμε τι συμβαίνει –γιατί κάτι συμβαίνει– στην παιδεία –δεν φαντάζομαι να είστε ικανοποιημένοι– ή θα πρέπει στην περίπτωση αυτή να πείτε, βρίσκουμε «διεξόδους» να φύγουμε από το διάλογο απλώς και μόνο για να μην πάρουμε το πολιτικό κόστος και να φανούμε καλοί στον οποιονδήποτε θέλει να ασκήσει το δικαίωμά του όπως νομίζει; Και γιατί μπλέκουμε το θέμα του διαλόγου, που διεξάγεται, με το θέμα της αναθεώρησης;

Κι έρχομαι στο θέμα της αναθεώρησης. Δεν έχω καταλάβει τη θέση της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Θα ψηφίσει, ναι ή όχι, την αναθεώρηση του 16; Αν την ψηφίσει, δέχεται –και νομίζω σωστά– ότι σε αυτόν τον τομέα...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Έχουμε πρόταση.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): ...δηλαδή στο θέμα της ίδρυσης μη κρατικών και μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων, δύσκολα βρίσκει κανείς πειστική αντίρρηση.

Πρώτον ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι αυτό το έχουμε προτείνει εδώ και καιρό.

Δεύτερον, είναι γνωστό ότι μιλάμε για μία ρύθμιση που δεν αμφισβητεί, ούτε κατά κεραία, την προτεραιότητα του δημόσιου χαρακτήρα των πανεπιστημίων. Η ραχοκοκαλιά της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι το δημόσιο πανεπιστήμιο, το οποίο και ενισχύουμε. Ακριβώς δε βάδισαν κανόνες για το μέλλον, για να μην υπάρχει το άναρχο καθεστώς, το οποίο ισχύει σήμερα –και το ξέρουμε– και το οποίο μπορεί να γίνει χειρότερο από το ραδιοτηλεοπτικό στο μέλλον. Γι' αυτό κάνουμε αυτήν την προσπάθεια.

Εγώ, όμως, δεν κατάλαβα: Κάνουν κάποιοι κριτική για την κατάσταση της παραπαιδείας που υπάρχει σήμερα σε πλήρη εμπορευματοποίηση, όταν αυτοί κυβερνούσαν είκοσι χρόνια και αυτοί το πράγμα το ανέχθηκαν ή και το εξέθρεψαν;

Και ρωτώ: Δεν είναι καλύτερο να δημιουργηθούν αυτά τα μη κρατικά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα;

Άκουσα, επίσης, ότι «αυτό το πράγμα» –λέει– «δεν αποτελεί και καμία λύση, διότι εδώ δεν μπαίνουν τόσο φοιτητές φέτος στα πανεπιστήμια με τη βάση του δέκα και, αφού δεν μπαίνουν τόσο φοιτητές, από εκεί και πέρα πάλι θα πάρουν το δρόμο προς τα έξω». Μα, νομίζω ότι αυτό είναι σόφισμα. Και σόφισμα που αποδεικνύει ότι ή θέλουμε να υπεκφύγουμε ή δεν ξέρουμε την πραγματικότητα.

Πρώτον, ας μην χύνουν κάποιοι κροκοδείλια δάκρυα για τη βάση, γιατί τι προτείνουν; Είναι καλύτερα να έρχονται στα πανεπιστήμια άνθρωποι, οι οποίοι μπαίνουν σε σχολές που μάλιστα δεν είναι της επιλογής τους, ή να γίνονται αιώνιοι φοιτητές; Και δεν θα πρέπει να κοιτάξουμε πώς θα βελτιώσουμε το επίπεδο της παιδείας μας, ακριβώς για να υπάρχουν άνθρωποι, οι οποίοι έχουν τη βάση και παραπάνω για να μπουν;

Και δεύτερον –και το λέω προς τον αγαπητό συνάδελφο, τον κ. Καστανίδη– δεν το ξέρουμε ότι εκείνοι που παίρνουν το δρόμο προς τα έξω, στα ξένα πανεπιστήμια, κύριε συνάδελφε και φίλε κύριε Καστανίδη, δεν είναι αυτοί οι οποίοι μένουν εκτός πανεπιστημίου, επειδή πήραν κάτω από τη βάση του δέκα; Είναι εκείνοι οι οποίοι πηγαίνουν σε σχολές πολύ υψηλής στάθμης με πολύ υψηλές βάσεις και, επειδή δεν επιτυγχάνουν σε αυτές τις

σχολές, πηγαίνουν σε αντίστοιχες σχολές του εξωτερικού, αμφίβολης ποιότητας μάλιστα. Και ξέρετε για ποιες σχολές μιλάμε. Ποιοι πήραν το δρόμο της ξενιτιάς; Εκείνοι που ξέρουν ότι δεν πήραν τη βάση και δεν μπήκαν σε ένα Τ.Ε.Ι. ή εκείνοι, οι οποίοι έδωσαν παραδείγματος χάριν στην Ιατρική και τη Νομική και δεν μπήκαν; Τέτοιες σχολές φιλοδοξεί να δημιουργήσει κανείς υπό όρους που είναι ξένοι προς κερδοσκοπία, για να μπορέσουμε ακριβώς να κρατήσουμε ένα σημαντικό δυναμικό εδώ και να υπάρχουν και κανόνες.

Υπάρχει και κάτι άλλο που με ξένισε. Άκουσα τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να λέει ότι τα δημόσια πανεπιστήμια πρέπει να ρυθμίζουν το καθένα μόνο του το καθεστώς των διδασκόντων, των διδασκομένων κ.λπ.. Ελπίζω αυτό να μην είναι θέση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. γενικά. Γιατί, αν είναι, να μας το πείτε, διότι εκεί υπάρχει ένα τεράστιο πρόβλημα. Δηλαδή οι ενιαίοι κανόνες διδασκόντων-διδασκομένων των πανεπιστημίων, που εξασφαλίζουν τη στάθμη τους, θα πρέπει να καταργηθούν κατά τη γνώμη του ΠΑ.ΣΟ.Κ.;

Και το κυριότερο, εμείς πάμε και τα μη κρατικά πανεπιστήμια που θα δημιουργηθούν να τα βάλουμε υπό την εποπτεία του κράτους, για να λειτουργούν με όρους, οι οποίοι φεύγουν έξω από εμπορευματοποίηση, και βεβαίως υπό όρους ισότητας. Αλλά ισότητας που εξασφαλίζει άνοδο της στάθμης, όχι να δημιουργήσουμε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, που θα είναι φέουδο του καθενός και η στάθμη θα εξαρτάται από τη βούληση του καθενός. Η παιδεία και η ποιότητά της πρέπει να πάνε προς τα επάνω, όχι προς τα κάτω.

Δεν χρειάζεται, λοιπόν, να πω τίποτα παραπάνω. Στο θέμα της δικαιοσύνης, ένα θα τονίσω μόνο. Ναι ή όχι, θέλουμε να μην υπάρχει αυθαιρεσία της εκτελεστικής εξουσίας στην επιλογή της δικαιοσύνης; Αυτό είναι το ζητούμενο. Εάν το θέλουμε αυτό, πρέπει να αναθεωρήσουμε συγκεκριμένες διατάξεις.

Τελειώνω με μία φράση. Η αναθεώρηση είναι αναγκαία. Και, επειδή είναι αναγκαία, πρέπει να συμφωνήσουμε, τι αναθεωρούμε και να δώσουμε τη μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση. Γιατί αυτό απαιτεί το Σύνταγμα, αν θεωρούμε ότι η αναθεώρηση

αυτή είναι απαραίτητη. Το πράξαμε ως Αξιωματική Αντιπολίτευση. Θυμηθείτε, κύριοι συνάδελφοι, ότι στην πρώτη φάση της αναθεώρησης δώσαμε τη συναίνεσή μας, επειδή τη θεωρούσαμε αναγκαία, σε πλειάδα διατάξεων. Και είμαστε συνεπείς και με αυτό που λέγαμε τότε και με αυτό που λέμε τώρα. Ελπίζω ότι μέσα σε αυτό το κλίμα θα συνεχιστεί και η συζήτηση στην αρμόδια Επιτροπή.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ευχαριστούμε πολύ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση για τον ορισμό προθεσμίας, σύμφωνα με το άρθρο 119 του Κανονισμού της Βουλής, για την υποβολή της έκθεσης της Επιτροπής για την αναθεώρηση του Συντάγματος. Προτείνω να διατεθεί χρόνος μέχρι την 31η Ιανουαρίου 2007, όπως συνεφώνησε και η Διάσκεψη των Προέδρων.

Ερωτάται το Σώμα, αν συμφωνεί, να ορισθεί η 31η Ιανουαρίου 2007, ως ημερομηνία υποβολής της έκθεσης της Επιτροπής για την αναθεώρηση του Συντάγματος. Αν η Επιτροπή δεν ολοκληρώσει το έργο της, θα μπορεί να δοθεί παράταση των εργασιών της. Συμφωνεί το Σώμα;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς το Σώμα συνεφώνησε ομοφώνως να ορισθεί η 31η Ιανουαρίου 2007, ως ημερομηνία υποβολής της έκθεσης της Επιτροπής για την αναθεώρηση του Συντάγματος.

Στο σημείο αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχστε να λύσουμε την συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 16.30' λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Παρασκευή 30 Ιουνίου 2006, και ώρα 10.30' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: α) συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) συζήτηση επερώτησης, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

